

Тўловчилар: Нозимахон ва Фароғатхон Хўжазвлар

Девон тузувчи: Музаффархон Набихон ўғли

Муҳаррирлар: Музаффархон ва Бахтиёрхон Набихон ўғиллари

© Внешторгиздат, 1992 й.

ЧУСТИЙ ГУЛДАСТАСИ

Ғазалнавис шоир Чустий (Набихон Хўжаев) шўролар даврида яшаб ижод этган арузнавис шоирларнинг иккинчи авлоди: Чархий, Собир Абдулла, Ҳабибий каби ижодкорлар қаторида ўз муносиб ўрни ва ўз овозига эга бўлган асл санъаткордир. Шоир 80 йил умр кўрди (1904—1983). У ўзининг бутун онгли умрини ижодий фаолият ва шеърят билан ҳамнафасликда ўтказди; аруз ва ғазал шайдоларига салмоқдор мерос қолдирди.

Чустий ғазалиётининг асосий қаҳрамони шоирнинг ўзигина эмас, шу билан бирга халқ, Ватан ва дилкаш дўсту-ёрдир.

Халққа, Ватанга, ҳақиқатга садоқат, элу-юртнинг ширин орзу-умидлари ва нозик туйғуларини куйлаш, чинакам инсоний дўстлик ва қардош миллатлар биродарлигини улуглаш; бебаҳо севги ва фидойий садоқатни ардоқлаш; мардлик, олижаноблик ва эзгуликни қадрлаш; тубанлик, ёвузлик ва мунофиқликни қоралаш — ана шулар Чустий ғазалиётининг асосий ғоявий-эстетик йўналишларидир. Дарҳақиқат, Мавлоно Чустийнинг ҳассос қалбида уч офтоб ҳамisha порлаб туради; санъаткор шоир ўзининг «Тўёна» сарлавҳали ғазалида бу хусусда шундай ёзади:

Бунда қиш йўқ, кечаси йўқ,
 нур сочлар уч офтоб,
 Яъни юрту даври — эл ишқи — учов ҳамхонадир.

Чустий ғазалиётининг омилкорлиги шундан ҳам кўринадики, унинг ижодида ядро физикаси ва фазогирлик асрининг нафаси уфуриб туради. Бинобарин, шоир ғазал боғининг хоксор боғбони бўлибгина қолмай, аини чоқда гулшуносликни фазошунослик фазилатлари билан пайванд эта олган арузнависдир.

Чустий ғазалиётида уч тоифа «Дилбар» ёки «Севикли ёр» образи бор: биринчидан, бу — она халқдир; иккинчидан, бу — она Ватандир, она дилёрдир; учинчидан бу — мафтункор маҳбубдир.

Шеърхон бу хислатларни мазкур мажмуадан ҳақли равишда жой олган «Уйғот мени», «Ёвни яксон этмасам», «Бир қадам этдим», «Индамаслар олами», «Наврўз қасидаси», «Имзолар», «Ўзбекистон», «Айласам», «Бир қадаҳ», «Гулистоним муқаддас», «Муҳаббатнома», «Юрак қасидаси», «Шу бўстондан», сингари кўплаб ажойиб асарлардан топа олади.

Мавлоно Чустийнинг бадиий маҳорати шу даражада юксак-ки, унинг тоғ дарёсидек ўйноқи байтлари ҳикмат тарзида идрок этилади:

Ким риёқору мунофиқ, беҳаё
Қолмиш элнинг лаънатига доимо.

Пора-пора порахўрлар жисми ҳам,
Эл аро буткул йўқолмиш исми ҳам.

Чустий ғазалиётида бадий нафосат ҳаёт зиддиятини равшан ғавдалантиришга асосланади:

Зулмат била нур мислидадир оқилу жоҳил,
Бу иккиси ҳеч бир тану бир жон бўла олмас.

ёки

Териси даркор учун тулкини излар овчилар.
Йўқса айтинг, дўстларим, тулкига ким шайдо бўлур.

Маълумки, шоир Чустий ҳам ўзбек ва тожик тилларида баб-баравар етуқ асарлар ярата олган зуллисонайн истеъдод соҳибидир. Унинг буюқ устозлари қаторида Алишер Навоий ва Бобур, Машраб ва Фузулий, Зебуннисо ва Нодира, Муқимий ва Фурқатларни, айни пайтда форс-тожик адабиётининг Рудакий, Саъдий, Ҳофиз, Жомий, С. Айний, Лоҳутий, Мирзода Ишқий, М. Турсунзода сингари улкан сиймоларни кўрамиз. Чустий ана шу атоқли сўз санъаткорларининг эстетик ва бадий анъаналарини, янгича ривожлантирди, уларнинг жаҳоншумул бадий дурдоналарини форс-тожик тилидан ўзбекчага маҳорат билан таржима этди.

Чиндан ҳам, дўстлик Чустий ижодида гўзаллиkning бир устивор ақидасидир. Бу эстетик ақида шоир ғазалиётида умумжаҳонийлик миқёсини касб этади. Чунончи, «Бўлса бас» сарлавҳали машҳур мусаддасида, оламда Қуёш битта бўлгани каби, бутун жаҳон халқлари ҳам мустаҳкам биродарлик ва дўстлик ришталари билан ўзаро ҳамжиҳат ва ҳамнафас бўлишларини орзу қилади.

Хуллас, Чустий ғазалиётида бадий инъикос этган яна бир эстетик ҳақиқат шундан иборатки, халқ, хусусан, она халқ ҳаётининг, равнақининг, санъатнинг музаффар яратувчи кучидир. Шоир ёзади:

Элга хизмат айла, Чустий, эл ризосин ол мудом,
Эл ризосин қудрати, балким, қазони енгади.

Шуниси ҳам эътиборлики, қўшни ва қардош халқлар инқилобий бирдамлигининг фидойи тарафдори бўлмиш Чустий домла уйғур халқининг миллий ҳаракати ва жанглирида ўз даъваткор ғазаллари билан фаол иштирок этган эди.

Оташзабон ва забардаст шоиримиз Чустий ғазалиёти ўзига хос бетакрор бир гулдастидир. Қўлингиздаги бадий мажмуа бу фикримизнинг бир гўзал тимсолидир. Бу гулдастада ғазаллар, мустазодлар, мухаммаслар, рубойлар, туюқлар, маснавийлар, қитъалар ва бошқа шеърий жанрлар ўз ўрнини топгандир.

ИНДАМАСЛАР ОЛАМИ

Қайнотам бўлмиш Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат ар-
боби Аҳмаджон (қўшнаичи) Умурзоқовнинг вафотларидан сўнг
марҳумнинг қабрлари зиёратига борадиган бўлдим. Шу зиёратлар-
дан бирида қабристондаги хомушлик дунёси хаёлимни ўзига торти-
ди, тасаввуримда жилва берган манзараларни ва фикрларни қа-
ламга олдим ва номини «ИНДАМАСЛАР ОЛАМИ» атадим:

Индамаслар оламини сайр айладим,
Сайр этиб мен берни хайр айладим.
Энг ажаб олам экан бу оламин,
Сайр қилсин бўлса ҳар кимнинг ғами.
Унда беравзан* экан ҳар бир бино,
Ул биноларнинг ичинда йўқ ҳаво.
Сўриси йўқ, саҳни йўқ, айвони йўқ,
Аграболар йўқ, азиз меҳмони йўқ.
Беўчоғу бепалосу бетанур,
Бетаому белибосу қайта нур.
Томи ҳам, девори ҳам туфроғ эрур,
Эски гордан ҳам қоронғуроқ эрур.
Қору ёмғир томларин қилмиш хароб,
Лойга айламиниш тани олийжаноб.
Бу бинолар ёлма-ён, катта-кичик,
Баъзиси кимнинг уйи номи битик.
Баъзисини устида нақшикорлик,
Санги мрамарга битик ёдгорлик.
Эрми, хотинми, қарими, ёшми,
Ёки жоду кўзми, қийғоч қошми,
Қамбағалми, бойми ё олимиди,
Ёки ҳоким, ё ҳаким ул ким эди.
Ё гадоми, ё ҳалим ёки чапан,

---

* Равзан (ф.) — туйнук, тешик.

Ким таниб олгай суякнинг рангидан.
Бир-бирдан фарқи йўқ ҳеч кимсанинг,
Пўсти йўқ сўнгак эрур жисми анинг.
Ким такаббур бўлса ҳам даъвоси йўқ,
Нозанинлар нозу истиғноси йўқ.
Макр этишга ҳоли йўқ маккорнинг,
Ҳоли йўқ тоат учун диндорнинг.
Бир нафас ҳам оғзи бадбўй маст йўқ,
Сўккучи тил, ургучи зўр даст йўқ.
Қўйди-чиқти йўқ унинг рўзғорида,
Урди-йиқти йўқ унинг бозорида.
Бирни юзга, юзни мингга сотгучи,
Ажралиб сармойадан жим ётгучи.
Элни беҳуда маломат айлаган,
Оғзидан гул ўрнига чиқмиш тикан,
Кимсада йўқ мадҳу васфу лофу қоф,
Йўқ ғараз ҳам дағдаға, жангу масоф.
Ким риёкору мунофиқ, беҳаё,
Қолмиш элнинг лаънатига доимо.
Беадаб, безорию хулқи ёмон,
Улфати бўлмиш у манзилда илон.
Бунда мансаб йўқ, хушомдгўй йўқ,
Зебу зийнат бирла рангу бўй йўқ.
Бунда йўқ ҳеч кимга таҳқири назар,
Хор кимдир, билмадим ким мўътабар.
Балки майгун лабдан унмиш лолалар,
Лола юзлар қайда, йўқдир волалар,
Жим ётур ман-ман деган боз-бозлар,
Бетида туфроқ эрур пардозлар.
Тадбиру пуркорлик қўл келмамиш,
Ҳийлаю айёрлик қўл келмамиш.
Қўл узатмайдир тамаъ бирла гадо,
Йўқ сахий аҳлида ҳам лутфу сахо.
Пора-пора порахўрлар жисми ҳам,
Эл аро буткул йўқолмиш исми ҳам.
Ноилож золим ётибдир бемажол,

Нотавон мазлумда ҳам йўқ қийлу-қол.
Оғзида туфроқ хасис, очкўз, бахил,
Ҳаммасин ер ебти қўймай йилма-йил.
Алдаёлмасдан ётур алдоқчилар,
Коми қум тўлган ётур айғоқчилар.
Қўйнида йўқдир қаламкаш дафтари,
Йўқ эрур қонхўр қўлида ханжари.
Йўқ уларда ихтиёру иқтидор,
Қишми, кузми беҳабар, ёзми, баҳор.
Қанча минг йиллар эрурки кун ботур,
Қанча минг йиллар эрурки тонг отур,
Кеча кундуздан хабарсиздир улар,
Буткул эрмас бу тасаввур мухтасар.
Тек ётур, хомуш ётур, жим-жит ётур,
Туфроғин баъзан шамол бир қўзғотур.
Ота-она бирла фарзанд бир-бирин,
Чехрасига ташлай олмас кўз қирин.
Эру хотун, бирла хешу ақрабо,
Бир-биридан беҳабардур мутлақо.
Бу сўзим эрмас хурофотдан дарак,
Бу ҳақиқат олами — ибрат демак.
Соати бунда саёҳат айладим,
Не саёҳат, минг надомат айладим.
Кўзда ёшим бўлган эрди пардадор,
Йиғлади дил парда ичра зор-зор.
Ваҳмдан лекин тетик тутдим ўзим,
Бир томонга ногаҳон тушди кўзим.
Бир маконе бўлди менга жилвагар,
Устидан унмишму гўё найшакар.
Қабр аро қўшнай садосин авжи бор,
Бу садо лол айлади беихтиёр.
Шу замон кўнглимга етди бир сурур,
Зам-зами қалбим аро бахш этди нур.
Кел дегандек бўлди менга шул замон,
Бу нидони тинглади жисмимда жон.
Мен дедим, эй меҳтарн қўшнайнавоз,

Най рамуздан хабар бергил, бироз.
Не сабаб жойингда ўзга файз бор,
Бу маконинг нега гўё лолазор?
Сен ким эрдинг бунда келмасдан бурун,
Мужда бергил менга ҳолингдан бу кун?
Деб кўзим юмдим қилиб бошимни хам,
Келди гўё менга бир овоз шу дам.
Айди: «Эй фарзанд, мен айтай тинглағил,
Не десам, сен, зарра шак келтирмағил,
Аввало, мен поку беозор эдим,
Элни шод этгувчи парҳезкор эдим,
Умр ўтказдим ҳалол меҳнат билан,
Элни хурсанд айладим санъат билан.
Донмо қилдим бахилликдан ҳазар,
Яхшилиқни ўйладим шому саҳар.
Ота-она дилларин шод айладим,
Рухларин ҳар лаҳзада ёд айладим.
Яхши ният эрди қалбимда чироғ,
Мен эдим кийна-кудуратдан йироғ.
Ҳеч бир инсонга хиёнат қилмадим,
Ҳеч ёмон ишларга олат қилмадим.
Эл учун ҳар ишда қилдим мардлик,
Қилмадим ноқаслигу номардлик.
Тўғри йўл бирлаи кечирдим мен ҳаёт,
Юрту халқим менга қилди илтифот.
Менда ҳаргиз йўқ эди кибру ҳаво,
Шу сабабдан бўлди эл мендан ризо.
Ушбу боисдан маконим файзлик,
Қил амал сенда агар бўлса билик».
Бу рамузни най тили бирла деди,
Индамаслар олами хомуш эди.
Ногаҳон келди бир овози ҳазин:
«Бир нафас туткил қулоқ, мен ҳам дейин,
Бор эди севган қатор фарзандларим,
Кўзларимнинг нурию дилбандларим.
Эркалатдим, меҳрибонлик айладим,

Сизладим, ширнизабонлик айладим.
Бир совуқ шаббода ҳам кўрмай раво,
Хасталанса, тиним й негардим даво.
Ўстирардим минг машаққатлар билан,
Қўлларим бошида шафқатлар билан.
Гоҳи озгин, гоҳи тўғри мен ўзим,
Янги кийсин деб, жигарбандим, кўзим.
Гоҳи пулдор, гоҳи бўлдим қарздор,
Юз берарди турли ташвишлар қатор.
Вояга етгунча ул кўз қоралар,
Қоматим ҳам бўлди, бағрим норалар.
Қолдирарман деб уларга боғу роғ,
Мен олиб келдим дилнимда қанча доғ.
Қолди уйла зарнинор кошона ҳам,
Қолди ёру ошно, бегона ҳам,
Ризқ учун ёлгон-яшиқ сўз ишлатиб,
Баъзида бир нул учун бошим қотиб.
Дўшайиб турган шу тупроқ настида,
Мен ётибдурман оёқлар остида.
Келмади йиллар кўзимнинг равшани,
Яъни, ул фарзанди дилабандлар қани?
Бу маконим устига бир йўл қара,
Борми, айт, ҳатто ёғочдан панжара?»—
Деб, мени ҳайрону мол айлар эди,
Бу тасаввур поймол айлар эди.
Ўзга ёндан келди шул дам бир ниго,
Айди менга: «Тут қулоғинг мутлақо!
Бу садо жондан келур, нисон эшит!
Э тирик юрган, тирик қадрига ет!
Эсласин руҳини авлодим десаюг,
Ўтган аждодингни сен ҳам ҳурмат эт!»
Мен бу маълони эшитдим жон билан,
Ҳам қабул этдим уни виждон билан!
Элга ҳам бу сўзни изҳор айладим,
Бир эмас, такрор-такрор айладим.
Нидамаслар оламга сол назар,

Сен ўзингдан қил уларни баҳравар.
Ота-она руҳин эсла, шод қил,
Яъни, ётган масканин обод қил.
Кўз очиб бу ўй-у бу фикрат билан,
Ташқари қўйдим қадам ҳайрат билан.
Мен дедим кел, Чустийё, ҳушёр бўл,
Яхши ният бирла беозор бўл,
Туғри бўл, қилғил ёмонликдан ҳазар,
Эл мазоринг лавҳига раҳмат ёзав.

ОНАНОМА

Она бир қуёш, ҳурмати осмон,
Қуёшсиз ёришмайди ҳаргиз жаҳон.
Она ҳур Ватандир, она ҳур замон,
Ватансиз, замонсиз эсиз жисму жон.
Она ҳам чаман, ҳам она боғбон,
Она хушҳаво-ю она посбон.
Она катта хирмон, унинг меҳри дон,
Она зўр барака, она ошу нон.
Она зўр хазина, она мисли жон,
Она ғамгузору, она меҳрибон.
Она жон эрур бизга, ширин нафас,
Она ҳаммамиздан ризо бўлса бас.

Она жисму, ҳам кўзу, қош-у юрак,
Она бошу ҳам икки кучли билак,
Бола бахтидир унда доим тилак,
Унинг ҳар сўзи бизга чексиз қўмак.
У шафқатли-ю, жонкуяр, жонсарак,
Она буткул аъзо учун жон демак.
Бола мисли юлдуз, онадир фалак,
Она ҳар юракда муқаддас малак.
Она тенги йўқ, зарра келтирма шак,
Онанинг ҳаммага ризоси керак.
Она бу ҳаёт бизга, ширин нафас,
Она ҳаммамиздан ризо бўлса бас.

Она илму фан, катта ҳикмат она,
Фаровон ҳаёт бирла давлат она,
Шараф бирла бахту саодат она,
Бутун ҳар жусса бирла қувват она.
Буюк обрў, шаъну шавкат она,
Фароғат, ҳаловат-ла роҳат она,

Ирола, чидам, серқаноат она,
Балолардан айлар ҳимоят она,
Бу хил таърифи бениҳоят она.
Она жон эрур бизга, ширин нафас,
Она ҳаммамиздан ризо бўлса бас.

Она асли нисон, она покзот.
Она ҳаммага соҳибинилтифот.
Она бахш этар сабру қунту сабот,
Она учгали бизга бир қанот.
Она армуғон этди айшу шират, нишот
Она бўлмаса, бўлмас эрди ҳаёт.
Она жон эрур бизга, ширин нафас,
Она ҳаммамиздан ризо бўлса бас.

Бола йиғлаганда юпатган она,
Ўзи ухламай эркалатган она,
Бола оғриса, ғамга ботган она,
Алам тоғларини қулатган она.
Болам деб жамолни йўқотган она,
Ярим нон учун боши қотган она.
Бу ҳасратда умрини тугатган она,
Йиғи бирла кўнглини бўшатган она.
Чидам бирла шуҳрат таратган она,
Азобларни йиллар кузатган она.
Она жон эрур бизга, ширин нафас,
Она ҳаммамиздан ризо бўлса бас.

Она қадри чексиз, она бебаҳо.
Она яхши раҳбар, она раҳнамо.
Она зўр табибу она чин даво,
Она соябону она жонфидо.
Она олий ҳиммат, она серсаҳо,
Она сертилакдир, она сердуо.
Ота-онани кимки этмас ризо,
У расво-ю олам бўлур эл аро.
Ота-она Ҷусеғийга ширин нафас,
Улар ҳаммамиздан ризо бўлса бас.

ЭЙ ВАТАН

Эй Ватан, жоним фидо бўлсин юзинг наққошига,
Таъзим ўргатди келиб илҳом парисии қошига.

Лиммо-лим меҳринг дури тўлган хазинагдур дилим,
Ухшади наздимда гавҳар дашту чўлинг тошига.

Сўзда номинг бўлса, дилларга жойланур,
Ерга ҳаргиз у тўкилмас ўхшамас кўз ёшига.

Ҳар киши Ойу Қуёшдек сенга хизмат айласа,
Ер кўтаргай кўкка-ю халқим кўтаргай бошига,

Айланай сендан Ватан, ҳаттоки умрим борича,
Тўхтамай ҳар лаҳза мен гўёки Ер йўлдошига.

Айлалинг, тинчлик тўйи деб, мўъжизотнинг-ла хабар,
Қолмади иш энди ўтмишининг чопар извошига.

Завқ ўтида кўк тапурин қиздириб нонвой фалак,
Чап-чану ширмон ёпибдир, эл келур тўй ошига.

Эрку меҳнат-ла зафар, иқбол қозони қайнаган,
Ҳар киши ўз хиссасидан баҳраманд бош-бошига.

Тошг пичиб тикмасданоқ янги ютуқ сарпосини,
Мужда бор, Чусгий, деднинг элнинг қарию ёшига.

АВЛОДГА

Қўнди гул шохига булбул, қўнмади шамшодга,
Тиз чўкар ҳар ким куйида келса арзу додга.
Ишқ шоҳига деди, этдинг мақомимни чаман,
Чўлни маскан айладинг Мажнуни дил ношодга.
Товлади қалбимни ишқ оҳангари ўтга солиб,
Парчасидан теша қилди тоғ кесар Фарҳодга.
Неча еридан тешибдурсан қамиш журми надур,
Найни мангу қолдирибсан нолаю фарёдга.
Мунча маъюс айладинг бойқушни вайрона аро,
У хароб айлар қудуми етса ҳар ободга.
Не гуноҳ этганди Зухро ишқида Тоҳир у кун,
Нега топширдинг уни сўймоқ учун жаллодга.
Сенга ишқимдан бўлак йўқдир гуноҳим заррача,
Айлағил темир қафас ўз домини сайёдга.
Қўймасин ҳаргиз тузоқ, обод гулистонлар аро,
Қўймасин сайёд қадам бу гулшани озодга.
Мен каби Чустийнинг ишқи ҳам муқаддас беғубор,
Бирма-бир ётқуз хабар сен келгуси авлодга.

МАРДОНА ФАРҒОНА

Қабул этгил саломим оташин, мардона Фарғона,
Қўлим кўксимда юз минг офарин, мардона Фарғона.

Жамолингдан кўзим узсам тушар дилга қоронғулик,
Қўрай доим юзингнинг жилвасин, мардона Фарғона.

Ажойиб хуш ҳаво ҳам сен, гўзал дорил шифо ҳам сен,
Элингнинг суҳбати ундан ширин, мардона Фарғона.

Қаламқашлар, муҳандислар, мунажжимлар макони сен,
Ўқиб кўрдим замона дафтарин, мардона Фарғона.

Оқ олтиндан уюбсен гумбазий давворлар қанча,
Бу кун ҳайратда қўйдинг ер шарин, мардона Фарғона.

Либосу ошу нону турли неъмат бердингу аммо,
Дединг, бу арзимас, эй камтарин, мардона Фарғона.

Саломимни қабул айлаб дедингким, хуш келибдурсен,
Бунинг минг йил сурарман нашъасин, мардона Фарғона.

Езиб таърифларинг жон борича, Чустий, ризо айлай,
Дедим таъзим ила, минг офарин, мардона Фарғона.

ЖАФО УРНИГА

Вафо айла ёрим, жафо ўрнига,
Жафо қилма, ҳаргиз вафо ўрнига.

Ярам узра туз сепма нозинг билан,
Спра наштар урма даво ўрнига.

Хато қилмаган одами кўрмадим,
Савоб ишни қилгил хато ўрнига.

Ҳаё зиддини қўйма ҳоким қилиб,
Юзинг ҳукмони — ҳаё ўрнига.

Тамаъ қилмаган жой нисоринг ўзим,
Сахий тушмагай ҳеч гадо ўрнига.

Қўзим мардумни ўриатай рози бўл,
Ёногингга қўнган қаро ўрнига.

У кун Чустийга айтган эрдинг, ўзинг
Висолимни куйла наво ўрнига.

ҚОМАТИНГГА

Дилу жон садқа зебо қоматингга,
Қўнгил боғлабди дунё қоматингга.

Табиат тўғрилиқ тимсоли шул деб,
Бўлибдир ул ҳам ошно қоматингга.

Замонда барча зебоқад гўзаллар,
Асиру зору шайдо қоматингга.

Куйиб кул бўлгуси чақмоқ ўтидан,
Сановбар қилса даъво омагингга.

Аёги лойда қолди сарв печун,
Қадли ўхшатдиму ё қоматингга.

Илмонгон атласи ҳам бўлди ошвиқ,
Кучиб дейди, тасанно қоматингга.

Тўсарман ҳар нафас офат шамолин,
Раво кўрмасман асло қоматингга.

Ҳазал ишқинг билан қомат кўтарди,
Шунингчун Чустий шайдо қоматингга.

ҚҰЛИ СИНГАЙ

Араб халқи яна бу қон ҳиди келди думоғингга,
Қарақчилар бўғиш қасдида қўл чўзди тамоғингга.

Адолат душмани у фитначи, иғвогар Исроил.
Қўли сингай, кесилгай, бошлари тушгай оёғингга.

Кавакдан нурга қарши бир неча кўршаппарак учмиш,
Қуйиб кул бўлғуси сўзсиз яқин келса чироғингга.

Фуроту Дажла, Уммон денгизи тўфон бўлиб босгай,
Заҳар солмоқчи бўлса ким сенинг қайнар булоғингга.

Ўлим босқинчига деб, наъра тортмоқда жаҳон халқи,
Тақолмас энди қуллик ҳалқасин ҳеч ким қулоғингга.

Экинзорга ҳужум этган чигиртка лашкари албат,
Қирилгай, битта ҳам қолмас, киролмас боғу роғингга.

Элингга эл, кучингга куч қўшилмоқда жаҳон бўйлаб,
Ёмон тил тортмай ўлгай қайда дуч келса яроғингга.

Отилгай катта вулқону уни туфроққа тенг қилгай,
Қасофат тўдаси қўйса қадам қир бирла тоғингга.

Бутун тинчликсевар эл сенга ҳомий бўлди Чустий ҳам,
Яқиндир, ғолибият гуллари тўлгай қучоғингга.

ШОД МЕН

Дил берибмен бул чаманнинг сарвиқад барносига,
Ўргатай ишқимни гулнинг булбули гўёсига.

Ишқ даъвосин қилурлар мендан олмасдан сабақ,
Дафтари меҳрим ўқитсин Қайс ўз Лайлосига.

Сув кетирдим тоғ кечиб Фарҳоду Ширин қайдадир,
Мен ҳаёт киргиздим ўтмишининг ўлик саҳросига.

Толъимдан ўргулайким, бахти иқболим баланд,
Онадан келдим муҳаббатнинг гўзал дунёсига.

Ёшлигимдан то бу дам дилда муродим шул эди,
Гавҳар олдим қўл узатдим мақсадим дарёсига.

Чустий, даврондан, Ватандан бениҳоят шодмен,
Етти ўз эрки билан шайдоси ўз шайдосига.

МУБТАЛОСИГА

Ишонганман, ишондим дилбарим аҳду вафосига,
Вале билмам қачон боққай кулиб бу мубталосига.

Кўзин оқи билан киприклари қуршаб турар донм,
Ёмон кўз тушмасин деб ногаҳон кўзин қаросига.

Юзин дарёсида тўлқин каби ўйнар ики қоши,
Нетай дил кемаси дуч келди бу тўлқин балосига.

Деди ҳазрат Навоий онгиқ аҳлига башорат бу,
Қадам ким қўйса аввал еткун ўз муддаосига.

Тасаддуқмен, фидоси мен, филоси мен, тасаддуқ мен,
Замонам аҳлининг соҳиб жамол ақли расосига.

Савоб ишдур, гуноҳ эрмас хатосин бўйинга олмақ,
Қачон иқрор бўлур ўз аҳдини бузган хатосига.

Диллим боғида ишқим булбули куйлар наво айлаб,
Вале қўнғил навоси ўхшамас ўтмин навосига.

Юзига термулиб Чустий, неча йил мунтазирдурман,
Кўзим тушгаймукки шояд дебон кўзин имосига.

ҲАВОЛАНМА

Нидо эгди жоним нидо устига,
Ҳаволанма дейди, ҳаво устига.

Қамини кеккайиб ҳоли не бўлди боқ,
Палослар чиқар бўрпё устига.

Бахиллик ўлимдир, сахийлик ҳаёт,
Сахо қил, сахо қил, сахо устига.

Хато қилмаган кимса йўқ дунёда,
Хато қилма лекин хато устига.

Тириклай отинг ўчмасин эл аро,
Қилай патижо, илтижо устига.

Чўзилса сўзинг жаҳил пайтида гар,
Бўлур можаро, можаро устига.

Ризо айла Чустий. элшиги мудом,
Дуо ол, дуо ол, дуо устига.

ЁРГА НОМА

Қосидий кўнглим бу мактубимни етқуз ёрга,
Ул тағофил гулшанин сайр айлаган дилдорга.

Чўлни кезсам, тоғдан ошсам тошга қўйсам бошими,
Ҳар қадам ўхшайди васлин йўлида гулзорга.

Минг бало келса, курашмоқ мардларнинг одати,
Кўкка етгандай билурман етса бошим дорга.

Мен баланд парвоз деб фахр этмасин кўкда булут,
Маҳв ўлур, у тенглашолмасдан қуёш рухсорга.

Жонига жоним фидо ёримни бор бир одати,
Кокили бирлан урар шўхлик қилиб бекорга.

Гавҳари бор деб улуғ дарёни қилса эҳтиром,
Даштлар тоши керак бўлмасму пойдеворга.

Ёр учун ҳар лаҳза минг ўлсам, тирикман дунёда,
Чустий, бошим эгмагайман ҳеч қачон ағёрга.

РОҲАТИЖОНДИР МЕНГА

Ёр меҳри жисм аро жондир менга,
Фикри қувват, зикри дармондир менга.

Дилбарим бор дилраболар дилбари,
Ишқи поки тоза виждондир менга.

Офати жон дейдилар аҳли ҳавас,
Боқиши мингларча Луқмондир менга.

Танлаб олдим дардларнинг яхшисини,
Ишқ дарди роҳатижондир менга.

Кўзлари мижгонига қон тўкма дер,
Бу ишорат қатъий фармондир менга.

Эй ҳаётимнинг қуёши, ботма ҳеч,
Дилбарим юз йилча меҳмондир менга.

Ишқ дардин кимдан ўргандинг десанг,
Энг улуғ устоз даврондир менга.

Эл аро Чустий ғазалхоним дебон,
Марҳамат қилган шу жондир менга

ЧИБИН ҚҰНДИРМА

Жаҳон муҳтож эса шамсу қамарга.
Улар шайдо эрур сендек башарга.

Фалакда бир ҳилолу сенда икки,
Ҳамниша кўичилик киргай назарга.

Қуёш чиқдиму тонг дарвозасиндин,
Ва ё сен кўкка чиқдингму сафарга.

Сочинг торига шердек дилин боглаб,
Етакларсен шаҳарлардан-шаҳарга.

Лабинг ҳалвосининг таъми бузилгай,
Чибин қўндирма дилдорим шакарга.

Сенинг аҳдинг бўлиб бир раҳбаримдек,
Мени бошлар зафарлардан-зафарга.

Хунарсиз Чустий юрган телба эрдим,
Олиб кирдинг мени шундай ҳунарга.

БУЛБУЛ ЗИЁФАТДА

Қуёш ҳуснинг томоша қилгани ҳар кун саёҳатда,
Жаҳонда сенга ҳеч ким тенг эмас ҳусну малоҳатда.

Яшар лутфу саховат, марҳаматлар меваси ҳар дам,
Дилнинг боғида ошиқлар учун меҳринг ҳароратда.

Икки ёқут аро дур тизма кўрсатднинг табассумда,
Бу хулқнинг барча ошиқларни лол этди ниҳоятда.

Тушумда кўрдиму тонг чоғи рашким бирла уйғондим,
Висолнинг гунчасин таъриф этар булбул зиёфатда.

Кўзимнинг йўлидан сенга юбордим икки-уч ёшии,
Қабул эт, элчига йўқдир ўлим ҳеч қайси одатда.

Кўзингда дўстлик мардумлари имлайди тинчликни,
Шунигдек икки қошнинг барқарор тахтий адолатда.

Ёмон кўз ташласа лаълнингда холинга ҳаёсиёлар,
Кўздан ажратур ошиқларнинг шул дам, шу соатла.

Қамина ошиғнинг Чустий дилида муддао шулдир,
Яша соғу-саломат, минг яша бахту саодатда.

ҲАДДАН ЗИЕДА

Бир улфатим деди, ичайлик бода,
Кайф отига мингил, юрма пиёда.

Бода ичдим, менинг кайфим қочирди,
Сўнгра билдим, маст эканман дунёда.

Инсоният кайфи шундай ширин кайф,
Буни билган гадо бўлур шаҳзода.

Хайёмининг ичган майин нашъаси,
Бу дунёда эмас, бўлак дунёда.

Жилвагардир ўшал дунё чехраси,
Тинчлик, дўстлик майин ичган сиймода.

Бу май махмурларин дафъи мавжуддир,
Муҳаббатдан чаман бўлган саҳрода.

Томчилари ўйнаб оқар Фарҳоднинг,
Тоғни тешиб равон этган дарёда.

Шароб ичмай нега кайфи ошарди,
Ҳар бир нафас Мажнун билан Лайлода.

Ошиқларни маст этувчи пинҳон май,
Майгун лабда, икки кўзи шаҳлода.

Қултумлари шеър у азал узумин,
Яхши эзиб сув айлаган маънода.

Ким изласа шундай бода кайфини,
Шароб ичмас ўнгда, ҳатто рўёда.

Ер қаърида бу шеъримнинг илдизи,
Шоҳлари бор балки Арши аълода.

Чустий каби кайфим қочар, май берманг,
Ишқин кайфи менда ҳаддан зиёда.

ЁР ИЛГИДА

Ул на ҳидлаб, кўкка отиб, ўйнатур ёр илгида,
Ёки дил боғида пишган олмадур ёр илгида.

Дил дейму, гул дейму иккисидан яхшироқ,
Ё мурувват қушчасиму талпинур ёр илгида.

Шодлик инжуларин сочди кўзим қўл ўпгали,
Кўзлари гавҳар узукка ўхшар ёр илгида.

Топмасун аёри деб боған изни сийпаб ўтар,
Кокилидан ушлатиб кўзингга сур ёр илгида.

Ёр илгини маҳкам ушла кесса илгинини рақиб.
Ғам ема чунким мудом илгинг қолур ёр илгида.

Чустий ичмоқ истасанг оби-ҳаётни кўрсатар,
Бир пиёла чой илан қандингни ур ёр илгида.

МИРҚАМ ДЕМА

Бўлса минг улфат бирини ҳамсиру, ҳамдам дема,
Софдил бир дўст бўлса, минг нафардан кам дема.

Хусну давлат, обрў, мансаб туфайли бўлса дўст,
Кеч у хил қаллобдан, ҳаргиз уни одам дема.

Ошно ўз ошносин сенга гийбат қилса гар,
Донм ундан эҳтиёт бўл, қавли мустаҳкам дема.

Қимки подондур, унниг жони азобда дейдилар,
Лек доноларни ҳам донм дилги хуррам дема.

Ҳар нафас ахлоқу одоб оламини сайр айлагил,
Беҳадлик оламига боқмаю олам дема.

Кибр тифидин жароҳатланса қалбинг, эй рафиқ,
Камтаринлик марҳамидин ўзгани марҳам дема.

Чустий, инсоф бирла боқ, бошдан аёнинг камчилик,
Сен ўзингдан кўр ва лекин дунёни мирқам дема.

УРТОҒИМ ДЕМА

Унмаса мақсадни тухми тоза тупроғим дема,
Тўсмаса офат селин, ҳар чўққини тоғим дема.

Ғунчадек, ҳодис шамолига чидалмай шох уза,
Сарғайиб сендан жудо бўлганни япроғим дема.

Эртадан то кеч сенингла жонажон дўстинг бўлиб,
Тош отар орқангдан ул бадзотни ўртоғим дема.

Гар қўлинг жисмингда хориш қилмаган жойин қашир,
Кеч у қўлдан, панжадан даркорли тирноғим дема.

Шўразоринг, эй кўнгил, сен мевазор этмай туриб,
Излама роҳатни бемеҳнат, уни боғим дема.

Ишқ водийсида то жон ўйнамай, қон ўйнамай,
Лоланинг кўксигаги доғи менинг доғим дема.

Чустий, кўз очдинг қалам тутдингки, юрғиз илгари,
Тўхтаса чарчаб, бу бармоғингни бармоғим дема.

РАШҚ АЙЛАМА

Рашк ўти беҳад ёмон, жон дилбарим, рашк айлама,
Бўлма ҳаргиз бадгумон, жон дилбарим, рашк айлама.

Бир сени севганку мен, кўнглимни топширганку мен,
Пуч эмас аҳдим инон, жон дилбарим, рашк айлама.

Ойга чиқсам ҳам жамолингдан узолмайман кўзим,
Мен унутмам ҳеч қачон, жон дилбарим, рашк айлама.

Шеърү достоним, ҳаётим, бахту иқболим ўзинг,
Бовар эт бундан буён, жон дилбарим, рашк айлама.

Рашк бир қотил заҳарким солма ошингга уни,
Садқа бўлсин сенга жон, жон дилбарим, рашк айлама.

Чустиё, жоннинг азоби рашк бўлса беасос,
Ростини қилдим баён, жон дилбарим, рашк айлама.

ЧУЧИБ УЙҒОНМА

Бу сўз бўлсин ошиқларга қўлланма,
Бошқалардек нозу фироқ ўрганма.

Номинг айтиб саҳарлари куйлайман,
Кулиб уйғон, ёрим, чўчиб уйғонма.

Ишонганман сенга, комил имоним,
Ғайриларнинг иғвосига ишонма.

Пиқилмайсан чин инсонга суянсанг,
Лекин инсон соясига суянма.

Сўрган билан адо бўлмас қандинг бор,
Қавли маҳкам ошиқингдан қизганма.

Ҳижрон ўтин ёқма кўнглим уйига,
Ўз уйингда ўзинг ётиб ўртанма.

Иккимиз ҳам бир кошона меҳмони,
Мен қувонсам — қувон, йўқса — қувонма.

Номинг айтиб Чустий куйлар саҳарлар
Кулиб уйғон ёрим, чўчиб уйғонма.

ШОШМА, ҲОВЛИҚМА

Келиб бахтинг қуши қўнса, биродар, шошма, ҳовлиқма,
Қочирсанг қушни келмас қайта аксар, шошма, ҳовлиқма.

Жигар қони билан кўз нурини сарф айлабон охир,
Диллингда муддао бўлса муяссар, шошма, ҳовлиқма.

Агар фазлу ҳунар майдони ичра бебаҳосен деб,
Сени юз минглаб одам гарча мақтар, шошма, ҳовлиқма.

Қўлингдан бой бериб қўйсанг зафарни ҳовлиқиб дўстим
Сени эл бу киши девона дерлар, шошма, ҳовлиқма.

Чирог янглиғ сочиб дилларга илмининг нурини ҳардам,
Кичикка, каттага бўлгил баробар, шошма, ҳовлиқма.

Улуғлик истасанг ўғлим, улуғ хизматга бел боғла,
Буни ижро этишда сен муқаррар, шошма, ҳовлиқма.

Йиғинда балки бордир дурри гавҳар сўзли нотиклар,
Дема сен ўз сўзингни дурри-гавҳар, шошма, ҳовлиқма.

Дилинг тўғри, йўлинг тўғри, бу сўз тўғри эрур Чустий,
Хато қилмай десанг йўлда, биродар, шошма, ҳовлиқма.

ЭСИЗГИНА

Номуносиб баъзи одамга салом эсизгина,
Эсиз одам шакли унга, ушбу ном эсизгина.

Қалби кир, ўлгунча ман-ман, фитна қўзғар ҳар нафас,
Арпа ун унга баҳона бас, тамоm эсизгина.

Недир одам қадри, билмас хонадон қадри недир,
Элни ҳурмат этмас унга эҳтиром эсизгина.

Интизомдан ташқари қўйгай қадам беинтизом,
Бўлмагил овора унга интизом эсизгина.

Жону дил, молу пулинг сарф айласанг бўлмайди дўст,
Жон эсиз унга, замону субҳу шом эсизгина.

Сўзларингни менсимай, у сендан оқилман дегай,
Беқулоқ нодону жоҳилга калом эсизгина.

Неъмату нону тузингни оқлаёлмас кўрнамак,
Унга берма ошу нон, ширин таом эсизгина.

Ота-она бетига қўйгай оёқ у беадаб,
Мисли ҳайвон дедим-у, берган баҳом эсизгина.

Ҳам тепанғич, тишлағич, қирчанғи отдан алҳазар,
Унга эгар ҳам тўқим, тизгин, лажом эсизгина.

Мардлар мардона мушт ургай, бу беҳикмат эмас,
Арзимас номардлардан интиқом эсизгина.

Бу кабилар эл аро оз бўлса ҳам учраб турар,
Ҳайф эрур унга салом, Чустий, салом эсизгина.

ОНА

Энг улуглардан улуг инсонлар инсони она!
Ойу кундан ҳам мунаввар ҳусни нуроний она!

Меҳрибонлар меҳрибони яхшиларнинг яхшиси,
Меҳру шафқат оламининг юксак осмони она!

Гарчи номидир аёлу қудратидир бемисол,
Тарбият мулкин забардаст марди майдони она.

Қалби дарё, олийҳиммат, ҳар сахийдан ҳам сахий,
Яъни ғамхўрлик диёрин тоза виждони она!

Бағри боғ саҳнию, фарзанд сунбулу райҳону гул,
Бу ҳаёт дунёсининг энг катта боғбони она!

Арзимас бир жон уни минг жон фидоси бўлса ҳам,
Садқси фарзандларин ҳар лаҳза қурбони она!

Онадек фарзандни қадрига етар оламда ким?
Ҳар қадирдондан қадирдонроқ қадирдони она!

Яхши фарзанд онасин айлар ризо, айлар ризо,
Давлати ҳам бахти ҳам, дармони ҳам жони она!

Онажон деб сайрагай қушлар чаманда, Чустийё,
Сайраган булбул дилимининг шеъру достони она!

РИЗО БУЛМАСА

Сўзим маънидан гар жудо бўлмаса,
Эшитгучилар дер адо бўлмаса.

Ёмонлар ёмони эрур ул киши,
Ота-она ундан ризо бўлмаса.

Чағир тош бўлур асли дур бўлмагай,
Дилда тишиқ бир жило бўлмаса.

Халойиқ юзига оёқ қўймагай,
Бад ахлоқ-у кўнгли қаро бўлмаса.

Сени ҳам кўриб дейдилар, порасо,
Агар улфат ақли расо бўлмаса.

Бу сўз дори бўлсин тусал, эй йигит,
Қасал ўлгай албат даво бўлмаса.

Тегар Чустий мақсадга тўғри бориб,
Ўқ отганда мўлжал хато бўлмаса.

БҮЛМАСА

Бу ҳаёт бўлгаймиди ер бўлса, осмон бўлмаса,
Бўлса осмону вале ер жисми ҳеч он бўлмаса.

Турли йиртқичлар макони бўлгай эрди бу жаҳон,
Еру осмон бўлса аммо унда инсон бўлмаса.

Фарқи йўқ ваҳшийдан одам номида юрган билан,
Унда идроку, фаросат, ақлу виждон бўлмаса.

Одамийлик жони эл бирла Ватан меҳри эрур,
Мурда янглиғ кўмгай эл тан бўлсаю жон бўлмаса.

Мақталур эл ичра кимлар бирла қайси хонадон,
Унда гар тўй бўлмаса, эл унга меҳмон бўлмаса.

Ўз уйида яйраган ҳар кимса султондан улуг,
Одамийлар одами шулдирки, сарсон бўлмаса.

Не керак савлатли дастурхон ёйинлик мақтавиб,
Қулкиликдир унда нозу неъмату нон бўлмаса.

Ер юзи ҳусни ажойиб бахтиёр инсон ўшал,
Фикри бирлан эркининг бўйида арқон бўлмаса.

Ким қутилгай эрди зулмат лашкарин шамширидан,
Тенги йўқ галиб қуёшдек марди майдон бўлмаса.

Тўйу байрамларни ёз, Чустий, яна ёз таърифин,
Эл учун мотам ёзар эрдинг бу даврон бўлмаса.

ИНСОН БЎЛМАСА

Юрса инсонлар аро афсуски, инсон бўлмаса,
Сендан оқилман демас, ул нимса нодон бўлмаса.

Одам авлодига ҳаргиз макр ила бермас фириб,
Кимки бўлса ростгўйю қавли ёлғон бўлмаса.

Мушқули осон бўлурми ул кишининг эл аро,
Гар қўлидан келса ҳам у мушқул он бўлмаса.

Ҳар кишининг маънавий ҳуснига лойиқ нуқси бор,
Билмагай ўз айбини инсофу виждон бўлмаса.

Мен фалон ишларни қилдим деб ўзидан кетмагай,
На қилар эрди агар бу яхши даврон бўлмаса.

Қилган эҳсонингга мағрурланма ҳаргиз, эй сахий,
Сен гадога не берардинг, бергудек нон бўлмаса.

Бўлғуси ҳосил қаердан, элга чексиз нону-ош,
Ер тилин билгувчи, меҳнат пири деҳқон бўлмаса.

Шеърингга жон киргизиб Чустий, уни хизматга сол,
Чунки, эл кўмгай агар ҳар тан аро жоң бўлмаса.

ОШНОСИ БЎЛМАСА

Тун эрур олам қуёшдек ошноси бўлмаса,
Дил қоронғу дўстлар меҳрин жилоси бўлмаса.

Ошносин қалбини равшан қилолмас ул киши,
Қалбида ёнган чироғдек муддаоси бўлмаса.

Менда армон қолмас эрди ер юзида барча халқ,
Бир-бирига дўст бўлса, иддиоси бўлмаса.

Эй йнгит. беҳад хушомад қилгучидан эт ҳазар,
На қилур шудгорда қуйруқ бир балоси бўлмаса.

Икки ямлаб ютмагай ёру биродарлик ҳақин,
Нафсибад отлиқ унинг зўр аждаҳоси бўлмаса.

Гар вафо қилмоқ қўлидан келмаса ҳар дўстни,
Майли эрди лоақал сенга жафоси бўлмаса.

Сўзла, эй булбул, чаманда тоза ишқингдан мудом
Эл қулоғига ёқар сўзнинг хатоси бўлмаса.

Эй газал, Чустий дилидан элчи бўл ҳар ўлкага,
Бу саломимни дегил кимнинг риёси бўлмаса.

УСТОЗ КЎРМАСА

Мева пишмас-ку қуёшнинг чеҳрасин ёз кўрмаса,
Фикр бермас жилва, дил кўзгуси пардоз кўрмаса.

Етмагай дор устига арғамчи устида юриб,
Баркамоллик машқини саъй ила дарбоз кўрмаса.

Қанчалик таъсирлидир оҳанг, ёввойи дейдилар,
Ҳар ширин овоз агар машқи расо соз кўрмаса.

Қарғалар янглиғ агар қагилласа недир ажаб,
Жўжалигда онасин ғоғолашин ғоз кўрмаса.

Иш кўзин қайдин билур, иш кўрмаган хом кимсалар,
Ҳар мақомда йўрғалар ҳар кимки устоз кўрмаса.

Маъни ҳалвоси ғазалдан элга лаззат бермаса,
Яхши эрди қупқуруқ сўзларни қоғоз кўрмаса.

Бир мақомда, мункимай манзилга етгайди, агар,
Фазлидан ортиқ киши устакча эъзоз кўрмаса.

Чустий, бу озимни эл кўп ўрнида кўргайми деб,
Тухфа қилдим, кошки, дўстлар буни оз кўрмаса.

ЭТМАСА

Одам эрмас, ул хароба дилни таъмир этмаса,
Ёки имкон борича бу ҳақда тадбир этмаса.

Одам ул одам сенинг афтода ҳолингни кўриб,
Сўз билан кўнглинг кўтарса, балки таҳқир этмаса.

Аҳду паймон йўлида ипсиз сени боғлаб қўйиб,
Учраганда ўйнатиб тил, макру тазвир* этмаса.

Не керак ул дил насиҳат гулхани ичра ётиб,
Тош каби усти қорайса унга таъсир этмаса.

Қайси тил бирла уни дўстим деёлгайсан ахир,
Лоақал кўрган тушингни тўғри таъбир этмаса.

Худди ўргимчак ипи янглиғ узилгай ҳар нафас,
Қимки дўстлик риштасини қудратли занжир этмаса.

Қим севиб номини олгай тилга ўтгандан кейин,
Билганин Чустий бу кун халқига тазкир этмаса.

---

* Тазвир (а.) — алдаш, ҳийла, фириб.

ЕШ САНЪАТЧИ

Халқ учун хизмат қилай жисмимда бу жон борича,
Яхшилик номи қолур дунёда инсон борича.

Заррадин олтинга айланмоқ учун бел боғладим,
Зўр қуёшдан нур олай ҳар дамда имкон борича.

Бу чаманда ёшлигим гўё ниҳоли гул каби,
Сўлмагай номим гули сўлмас гулистон борича.

Толмагай гавҳар теришдан ҳеч қачон завқим қўли,
Ер юзида бу нафис санъат деган кон борича.

Чустий, ол қўлга қалам, мен атайин аҳдимни ёз,
Халқ учун хизмат қилай жисмимда бу жон борича.

ЛАЪЛИ ҒУНЧА

Ярим кулдию боқди лаъли ғунча,
Кўринди тишлари ҳам унча-мунча.

Қаро кокилларин олдида сумбул,
Чаманда айланиб қолган тугунча.

Ҳилол кўкда тўлиб ҳеч бўлмагай ой,
Ики қошига таъзим этмагунча.

Ҳаё дорилфунунни бу жаҳонда
Сира учратмамиш бу зүфунунча .

Юзига холини сургун қилубдур
Лабидан ҳажр қонунни бўйинча.

Менинг ишқим кўзида Мажнун ишқи
Инғинда телбалар қилган ўйинча.

Бу Ширин кимлигин билганда Фарҳод,
У Ширин ишқида куймасди унча.

Хаёл саҳросида қолган бошимни
Келиб ҳайрат ўраб олди қуюнча.

Куйиб кул бўлмасин дилбар, хабар ол,
Вужудим бир қуриб қолган ўтинча.

Келинг, Чустий, деса айлаб табассум,
Менга бўлмайди ҳеч шодлик бугунча.

УМРИМ БОРИЧА

Айрилиш йўқ менга бу жонондан умрим борича,
Розиман, бундай вафолниг жондан умрим борича.

Молу жону хонумонимни аяш йўқ ҳеч қачон,
Қўнгли равшан кўзгудек инсондан умрим борича.

Айб қилманг кўз юниб ўтсам уни кўрганда мен,
Сўзи ёлгон, аҳди пуч водондан умрим борича.

Банд-бандимдан жудо бўлсам-да, майли, эл учун,
Чиқмагайман бу каби майдондан умрим борича.

Шодман бу бəгаро гуллар менинг ҳамсуҳбатим,
Ўргилай бу юрту бу даврондан умрим борича.

Қайси жон, Чустий, бу йўлда бечндамлик айласа,
Рози бўлмасман у хиёла жондан умрим борича.

КЎП ЯША!

Кўп яша, меҳру вафо бирлан яша,
Чин вафозлик дилрабо бирлан яша.

Бўлмагил кўнгли қароларга яқин,
Қалби оқ, кўзи қаро бирлан яша.

Бир умр даврон суриб юргум десанг,
Еру дўсту ошно бирлан яша.

Одами кўп одамини таниб ол,
Одамийликда расо бирлан яша.

Эл аро бўлмай десанг хору-қасод,
Ору номусу ҳаё бирлан яша.

Ҳеч маҳал йўлдан адашмаслик учун,
Фикри ёрқин раҳнамо бирлан яша.

Тилин тут иввою тухматдан ёнроқ,
Дилда яқин муллоо бирлан яша.

Тўғри йўлдан бир қадам ҳам четлама,
Уйна, кул, завқу сафо бирлан яша.

Дилбарнинг васли туганмас бахт эрур,
Кўп яша Чустий, вафо бирлан яша.

БЕТАШВИШ ЯША

Эй азиз дўстим, ширин даврингда бе қоҳиш яша.
Тўлсин умринг дафтарига доимо олқиш яша.

Бу тилаклар боғидан мева териб юрмоқ учун,
Тилга иғво олмаю эл ичра бе миш-миш яша.

Шундай иш қилки, ёмон ҳам яхши ҳам қойил бўлиб,
Қўп дуо қилсин сени эл ичра бе қарғиш яша.

Ниятинг бўлса илонбош янч ўзинг элдан бурун,
Сўнгра ҳеч қилма ҳадик оламда беташвиш яша.

Давр уйин оройишида жилвалар берсин ишинг,
Эл билан буткул жаҳонга ўрнат осойиш, яша.

Сен учун Чустий дилида янгидан янги тилак,
Соғ яша, хуррам яша, мардона юз етмиш, яша.

ТАБАССУМ ҚИЛИБ

Қараб қўй нигоро, табассум қилиб,
Этай мен тамошо, табассум қилиб.

Ечар қўп муаммони бу мўъжизанг,
Қадам қўй дилоро, табассум қилиб.

Наманган анорига бахш айла ранг,
Табиатча зебо табассум қилиб.

Самарқанд юзингдан, қўлингдан эса,
Упай дер, Бухоро табассум қилиб.

Гўзал сенсанму Фарғонаму, ўргилай,
Қиё боқчи барно, табассум қилиб.

Қуёш иш учун чиқдими уйғониб,
Боқар ё Андижон табассум қилиб.

Юзинг порлоқ, шамси анварнинг ўзи,
Боқар сенга дунё табассум қилиб.

Сенга Чустий янглиғ тасаддуқ бўлай,
Қиё боқ нигоро, табассум қилиб.

АҲДИМ

Дилбарим-ла аҳд этибман ўртаминзга нон қўйиб,
Турсам аҳдимда нетгум номими инсон қўйиб.

Эй булут сайёди, ишқим офтобин пойлама,
Сайд этолмайдир Қуёшни ҳеч киши қопқон қўйиб.

Мен бериб эрдим жавобин, то абад ҳайронавор,
Минг ҳавасла ухлаёлмас бошига достон қўйиб.

Гул узорим димоғимни муаттар айлаган,
Ҳар алафни ҳидлаёлмам номини райҳон қўйиб.

Дилбаримнинг тирн мижгонидан айлаб эҳтиёт,
Ою Кундан бошига осмон ётар қалқон қилиб.

Ҳар нафас мардона куйлаётган дилерим ҳуснидир,
Тингла, эй Зухро, фалакни гижжагин ул ён қўйиб.

Мадҳ тогига газалдан чўққи боғлашдир ишим,
Сайр этолмайдир қадамни ҳар қалам осон қўйиб.

Бош эгиб Чустий Навоий руҳига бердим салом,
Кетди биз ворисларига бир жаҳон эҳсон қўйиб.

ЧИҚДИ ОФТОБ

Дилбаримни туш кўрай деб кўзларимни босди хоб,
Ухладим бу орзуда, чиқди ногоҳ офтоб.

Ул кўринган дилрабо рухсоридирму билмадим,
Еки офтоб шуъласидан ҳуснига тортмиш ҳижоб.

Боқдимۇ бир парча ўт тушди шу дам бағрим аро,
Қўрдию йиғлаб юборди снхга санчилган кабоб.

Минг ташаккур ишқ ўтида пишди кўнглим хом эди,
Пухта қилмоқ хомни дерлар бўлур беҳад савоб.

Бундан ортиқ не бўлур ошиққа лутфу марҳамат,
Ишваси кеткизди ҳушдан, ғамзаси сочди гулоб.

Уйга меҳмон келмоғин билган, кутиб олгай чиқиб,
Толпинур жон чиққали келгаймукни олийжаноб.

Қўрқаман ноз этмаса кўнглимни аҳволни кўриб,
Чунки ишқи ўт солиб ёнганда дил бўлган хароб.

Ер ташрифи билан кўнглим бўлур ободроқ,
Комил имоним бу сўзга, Чустий, чекмам изтироб.

ИНСОН ДЕМАНГ

Сизга ҳайвон гар вафо қилса, уни ҳайвон деманг,
Сизга инсон гар жафо қилса уни инсон деманг.

Минг чуқур қазган билан кон чиқмаса, ундан насуд,
Минг баланд бўлсин, қуёши бўлмаса осмон деманг.

Гар текин нон синса дастурхонда, оташ парча денг,
Қўл узатманг унга, оташ парчаларни нон деманг.

Ёр учун чўлу биёбонларни кезса Қайсдек,
Сиз уни ҳаргиз жунун водийсида сарсон деманг.

Йўлдан оздиргувчи ҳар шайтонни жононим дебон,
Бовафо жононгангизни уйда сиз шайтон, деманг.

Не учун инсон илоннинг заҳридан истар даво,
Баъзида душман сўзин тингланг, вале Луқмон деманг.

Ақлидан бегона бу сўзларни айтмас ҳеч қачон,
Ургилай Чустий, бу гуфторимни сиз ёлгон деманг.

ДИЛРАБО, СЕН БЎЛМАСАНГ

Кимга қалбимни тутардим дилрабо, сен бўлмасанг,
Ёрсиз танҳо ўтардим дилрабо, сен бўлмасанг.

Қайси кўйларда кезардим, қайси йўлда нитизор.
Термулиб кимни кутардим дилрабо, сен бўлмасанг.

Ҳар сўзинг бўлди менимчун чашман оби ҳаёт,
Коса-коса қон ютардим дилрабо, сен бўлмасанг.

Чора топмай бир умр ҳижрон ўчоғида қолиб,
Гоҳ ёниб, гоҳи тутардим дилрабо, сен бўлмасанг.

Айланиб сарсону саргардон биёбонлар аро,
Хаста Мажнундан ўтардим дилрабо, сен бўлмасанг.

Бўлмаса уй соҳиби, Чустий, ул уй вайронадир,
Қимга қалбимни тутардим дилрабо, сен бўлмасанг.

МЕҲМОНИМ БЎЛИНИ

Мен зиёфат айлайин, дилдор, меҳмоним бўлинг,
Бир эмас, бир дам эмас, минг бор меҳмоним бўлинг.

Пози-неъмат тўлдириб мен, шеър дастурхонига,
Бу такаллуф донимий, э ёр, меҳмоним бўлинг.

Ишқим ош дамлайди-ю, завқим кабобпазлик қилур,
Неки истарсиз эрур тайёр, меҳмоним бўлинг.

Қанду, қаймоғу, асалга имлагай ҳар мисраим,
Қўрсатиб лутфан менга дийдор, меҳмоним бўлинг.

Ҳар таомки ушбу дастурхонга бор, ҳазм этсангиз,
Мен бўлаёй ўлгунича миннатдор, меҳмоним бўлинг.

Май тутар мазмун парисен, кайф этинг, эс қочмасун,
Сухбат айлаёлик ширин, хушёр меҳмоним бўлинг.

Хун қилиқ, ширин забонлар хизматингизда бўлур,
Сизни шод этмоққа орзу бор, меҳмоним бўлинг.

Неки бу хон узра бор, топдим ҳалол меҳнат била,
Озми кўпдек кўринг, зинҳор меҳмоним бўлинг.

Сизни таклиф айладим шеърый зиёфатга буқун,
Этгали Чустий била гулёр, меҳмоним бўлинг.

ЖОНИМ БЎЛИНГ

Йўлингизда кетса жоним, майли сиз жоним бўлинг,
Допмо қадрим билувчи, сиз қадирдоним бўлинг.

Бул чаман атрофидан қўргонга ўхшаш айланай.
Сиз муаттар қилгучи бу богда райҳоним бўлинг.

Ойга ўхшаш ҳар булутдан юзга тортмасдан ниқоб,
Жонга ўхшаш жисмаро бир умр меҳмоним бўлинг.

Жонга сизни кимки тенглабдур у тенгензлик эрур,
Сизга жон хизмат қилдур, сидқила, жононим бўлинг.

Ҳарнаким кўрдим бу йўлда жонима роҳат дедим,
Чунки лутфингиз деди, Чустий, газалхоним бўлинг.

БАРНО БЎЛИНГ

Богда сайр этсам қўлимда ҳидлаган раъно бўлинг,
Қайда бўлсам бирга-бирга, мен билан танҳо бўлинг.

Қош билан киприкларингиз ўйнашур шўхлик билан,
Айламанг жоним газаб, ёшларга бепарво бўлинг.

Бормикап бел деб, савол этсам деди, заррин камар,
Маънийи нозикни фаҳм этмақ учун доно бўлинг.

Богдаги булбулнинг ишқи гул учун уч ойгина,
Бевафо бўлманг бу янглиғ доимо шайдо бўлинг.

Эл тилида қолмоқ истарсиз жоҳон хўбрўлари,
Марҳамат дунёсида Ширин бўлинг, Лайло бўлинг.

Севгими ҳуснин кўриб, осмонда ой рашк айлагай,
Мен дедим, Чустий яна барно бўлинг, барно бўлинг.

ЛАБ БУРЧИДА ҲАЛВОГАРИНГ

Хеч қачон айланмасун аччиққа лаъли шаккаринг,
Чашна берсин ҳар нафас лаб бурчида ҳалвогаринг.

Шанба кунги ваъдани қолдирмағил якшанбага,
Қолган ишга қор ёғар дерлар ҳамма устозларинг.

Сўз бериб якшанба кун, гар келмасанг душанба ҳам,
Бўлғуси тошмайдадек ул бебаҳо сўз гавҳаринг.

Аҳд этиб душанба кун қолса агар сешанбага,
Парча-парча бўлғуси халқ ичра ёлгон дафтаринг.

Ваъда қил сешанба кун, алмашмасин чоршанбага,
Алмашиб қолса агар, кул бўлғуси бу аҳгаринг.

Халқимиз чоршанба кунни дейдилар ёвми мурод,
Кел муродимга етай, ўйнатгил икки ханжаринг.

Келмасанг чоршанба кун ҳам, лоақал пайшанба кел,
Мунтазир оби ҳаётга ҳафталаб Искандаринг..

Келмаса пайшанба кун ҳам, келгай одина кун,
Аҳдига доим вафо қилгайку Чустий, дилбаринг.

КЎРИНГ

Дўстликнинг, эй аго, чексиз диёрини кўринг,
Бу диёр ичра хазонсиз лолазорини кўринг.

Зоҳирий кўз бирла кўргайсиз чаманлар чеҳрасин,
Бўлса ботин кўз очиб кўнгил баҳорини кўринг.

Яхшилик бобин ўқинг, йўқ шиквадан бир ҳарф ҳам,
Ҳар хатида бир-биридан ифтихорини кўринг.

Дўстларнинг баъзи-бир нуқсонига солмай назар,
Тоғу тузларнинг эриб кетгучи қорини кўринг.

Фикрингиз ҳар қанча нозик бўлса ҳам, баҳс айламанг,
Қанча нозикдир бориб ўргамчи торини кўринг.

Қимки нодондир иши албатта нодонлик, вале
Сиз мен оқилман деганнинг баъзи торини кўринг.

Ой қуёшдан нур олиб тунни ёритгай бемалол,
Бу фазилати туфайли эътиборини кўринг.

Ер изингизни ўпиб сонсиз мурувватлар қилур,
Телсангиз ҳам индамас, сабру қарорини кўринг.

Дўстлар обу ҳаво тупроғу ўт янглиғ керак,
Яъни бу тўртовни тенгсиз иқтидорини кўринг.

Бу ғазални бир азизи мен учун ёзмиш, олиб
Бўйнима тақдим ўқиб Чустий туморини кўринг.

ОДОБ УРГАТИНГ

Кексалар, ёшларга одоб ўргатинг,
Етмасин, кибр уйқусидан уйғотинг.

Одамийликнинг йўлидан озмасин,
Одамийлик айлабон йўл кўрсатинг.

Ақлу идрок, яхши хулқингиз билан,
Қалбида одамга ҳурмат қўзғатинг.

Тўғрилиқ ҳам мардлик бўстонида,
Ундирингу ўстирингу яшнатинг.

Қўлни кўксига қўйиб қилсин салом,
Сиз ҳам унга меҳрингизни ўрнатинг.

Ичмангиз фарзандингиз бирлан ароқ,
Бу қилиқ гар бўлса, дарҳол тўхтатинг.

Бўлмаса бир кун ёқангиздан олур,
На керак бундай умр, ақл ишлатинг.

Баъзида қатъий сиёсат ҳам керак,
Гоҳи қаҳр айлангу, гоҳи яйратинг.

Камтарликдан сабоқ бермоқ учун,
Камтаринлик бирла тадбир ишлатинг.

Чустиё, ёшлар учун хом сўзламай,
Фикр дошига солиб хўб қайнатинг.

АҚЛИ РАСОЛАР БИРЛАН БИЗ

Ҳамсафар биз йўлда янги муддаолар бирла биз,
Етгумиз манзилга ёру-ошнолар бирла биз.

Ер тилисмин билгану очган фалак дарвозасин,
Ақли комил энг етук фикри расолар бирла биз.

Чўл қизин бағрига кирди сув йигитлардек севиб,
Тўйларин қилган баланд ҳиммат ағолар бирла биз.

Тинч омонлик сози янграр куйлашурмиз завқ ила,
Бу ҳалол меҳнат тўйида дилраболар бирла биз.

Ер юзин доғи билан сепкилларида тозалаб,
Энг чиройлик этгумиз, сайқал жилолар бирла биз.

Биз таниб оқу-қарони илмнинг даргоҳида,
Дўст биз ҳеч ажрамас оқу-қаролар бирла биз.

Тилни чўзса ҳаддидан зулматда ёнган шамлар,
Бир нафас бирлан ўчургучи саболар бирла биз.

Ўтдилар қонлар тўкиб, жонлар бериб бу давр учун,
Ед этармиз руҳларин мадҳу санолар бирла биз.

Халқлар кўп анжуманда бердилар аъло баҳо,
Бу баҳонинг лойиқи биз бебаҳолар бирла биз.

Карга ҳам сўз уқтурувчи, мурдага жон бўлгучи,
Кўрга ҳам кўз нури бўлган раҳнамолар бирла биз.

Бомба эрмас, қаҳқаҳа авжила Чустий, чорладик
Барчани тинчликка, бу ширин садолар бирла биз.

БУЛСАНГИЗ

Майли, майли офатихон бўлсангиз,
Розиман, ёнимда ҳар он бўлсангиз.

Дил уйида сизга дастурхон ёзай,
Жонгинам жонимга меҳмон бўлсангиз.

На қилурман бошқа гулларни тақиб,
Сиз мени боғимда райҳон бўлсангиз.

Писта бодом мағзи белаазат менга,
Писта янглиғ лаъли хандон бўлсангиз.

Боғингизда айланай мен сув бўлиб,
Ер бўлай, бошимда осмон бўлсангиз.

Ваъда арзондир, вафоси бебаҳо,
Кечгай ошиқ аҳди ёлғон бўлсангиз.

Улмас эрдим Чустий, ўлсам ҳам агар,
Сиз мени жисмим аро жон бўлсангиз.

МЕҲМОН БЎЛСАНГИЗ

Фаҳм этмайсиз сўзни подон бўлсангиз,
Бу фикримга нетай нодон бўлсангиз,
Ҳар одамнинг саховатин билурсиз,
Бир кунгина унга меҳмон бўлсангиз.
Меҳмон кўрар уйингизда чин ҳурмат,
Агар сиз ҳам сахий инсон бўлсангиз.
Олийҳиммат ерининг қадри шубҳасиз,
Сиздан билад қуруқ осмон бўлсангиз.
Узингиздан кўринг, кўрманг бировдан,
Ғайрат қилмай, хору сарсон бўлсангиз.
Шум гилёни юлиб танлар ердан эл.
Ҳидлаб юрар гулу райҳон бўлсангиз.
Гулдасталар қўлингиздан ўимасму,
Боглар бино қилиб богдон бўлсангиз.
Налҳом боғи қалбим аро яшнагай,
Овоз халқим сизлар омон бўлсангиз.
Шеърим билан Чустий қилай зиёфат,
Ёру дўстлар келиб меҳмон бўлсангиз.

ДУСТИМГА

Эл севар қалби билан меҳнатда чаққон бўлсангиз,
Юрт севар порлоқ Ватанинг жисмида жон бўлсангиз.

Ёдингиздан чиқмасин эл бирла қилган аҳдингиз,
Эл назар солмайдн сизга аҳдн ёлгон бўлсангиз.

Гул бўлолмайсиз бу боғни билмасангиз қадрини,
Лусингиз бўлгай хазон гарчи гулистон бўлсангиз.

Сиз учун қалбим уйига нур ёқдим меҳр пил,
На бўлур ҳар кун келиб бу уйга меҳмон бўлсангиз.

Гул надур, гулашан надур, эй қўшни бог булбуллари,
Сўнг билуренз Чустий боғида газалхон бўлсангиз.

ҲАЯЛЛАДИНГИЗ

Сизга етиб олай, деб юрсам, жадалладингиз,
Кулбамда кутганимда мунча ҳаялладингиз.

Нега кечикдингиз, деб бердим савол, жавобин
Бир сўз демай, ишорат бирла амалладингиз.

Лаб мунча қимтилибдир, бир-бирига ё ёпишмуш,
Лабларни эрталабдан ёки асалладингиз.

Қош ўртасида бир хол, жилмайди ҳеч қаерга,
Не иш қилур у жойда, не ишга ялладингиз.

Минг йилда ҳам бу бахтим шукрин адо этолмам,
Бу телба ошиқим, деб, эл ичра талладингиз.

Суҳбат гули, дедингиз, ёш эрди унда Чустий,
Не бўлди, суҳбат этмай, энди тугалладингиз.

ШИРИН-ШАҚАР ЁЗ

Ёз айлади ёзилгач дафтарни ҳар сафар ёз,
Ёз мўъжизотларидан шоир ширин асар ёз.

Хушбўй ҳандалаклар чоғ айлади димоғни,
Гурс кетди таърифидан элга шакар, хабар ёз.

Қандан гапирма дўстим, сўйганда Жўрақандни,
Ҳар карж Шакарпалагдан комингга бол берар ёз.

Обинаботу Кўкча, Оқуруқла Бўриқалла,
Бешуруғ, Амири, Қирқма келтирди, пурҳунар ёз.

Босволдидан гапирсанг, бергай асалга дакки,
Тилиги ёрар тилингни, бу ҳақда мадиҳлар ёз.

Умрингни боқи қилгай, лаззатли Умрбоқи,
Бойдавлатини элга келтурди беҳтар ёз.

Оқпар билан Бухори, Хоразми, Мирзачўли,
Навъини кимки сўрса, от юзгача санар ёз.

Ҳар йилда етти иқлим халқила ширинак ўйнаб,
Ютмоқда Ўзбекистон бу хил ўйинда ҳар ёз.

Тарвузни ҳар бири ер қуррасига монанд,
Дўстлар келиб кўришга ҳар ёз болу пар ёз.

Деҳқон билан харидор, айлар ширин-шакар сўз,
Бонс буларга албат, доним ширин-шакар ёз.

Анжир-анор, узум ҳам, шафтоли, ўрик, олма,
Бодому-писта, ёнғоқ, ношботу бахш этар ёз.

Ноку, беҳи-ю, олча, гайнолиму, гилосму,
Е мисли бой келинчак, ўз сепларин ёяр ёз.

Қишлоқлари шакарлик, дарёлари **асаллик**,
Ўзбек дие́ридур деб, чин меҳри-ла севар ёз.

Деҳқонга офарин деб, боғбонга минг тасанно,
Таърифини юз оқшом, юз тунда, юз саҳар ёз.

Элга қаёнда эрди, минг турли нозу-неъмат,
Хар йил гўзал баҳордан, сўнг келмаса агар ёз.

Мингдан бирини айтдим, мен қолганига қарздор,
Ёз таърифига Чустий, достон ёзай келар ёз.

УЧРАШАМИЗ

Иўл узра дилбарим айди, қачанда учрашамиз,
Дедимки, икки кўнгил истаганда учрашамиз.

Нечунки, махфий эмас дилдаги муҳаббатимиз,
Башар қуёши ёритган Ватанда учрашамиз.

Рақибга кўз-кўз этиб, ёнма-ён қилиб парвоз,
Бисол самосида ойдан баландда учрашамиз.

Муродимиз гулини дасталашга тонг чоғи,
Келинг, ҳаё била сайри чаманда учрашамиз.

Ширин сўзингиз эшитмакка жону дил муштоқ,
Ҳаёт базми улуғ анжуманда учрашамиз.

Гаҳи қадимий Самарқанду гоҳи Тошкентда,
Гаҳи Наманган, гоҳи Қўқонда учрашамиз.

Қачонки эл деса, раҳмат муродингизга етинг,
Бу завқу шавқ ила, Чустий, ўшанда учрашамиз.

ТАСАДДУҚ ЖОНИМИЗ

Муъжизотлар бирла тўлгандир улуғ ошёнимиз,
Тинч омонлик сайргоҳи ер билан осмонимиз.

Юзма-юз доим ўлим бирлан курашган паҳлавон,
Янги-янги Ибни Сино, янгича Луқмонимиз.

Кўзга нур бахш айлагай, жисм ичра гўё янги жон,
Турли ҳикматларга соҳиб, сўзлари дармонимиз.

Ҳар бири виждони поку меҳрибону жонкуяр,
Эл фидокори, бунга комил эрур иймонимиз.

Шул сабаб ҳар бирларин таърифлари бирла тўла
Қалбимиз ҳам, куйимиз ҳам, шеъримиз, дostonимиз.

Ҳар шифо топган юрак минг-минг тасанно дейдилар,
Соғ бўлсинлар, азизларга тасаддуқ жонимиз.

Бу ташаккурномани айланг қабул, жарроҳлар,
Таъзим айлар сизга Чустийдек еру осмонимиз.

ХАЛҚДАН ДУО ОЛАМИЗ

Юр энди жон, кўчага, бир нафас ҳаво оламиз,
Қўнгилинг кўзгусига то абад жило оламиз.

Қўзим, Ватан кўзининг жойланиб қарочўғига,
Қўлингни берки, икков бирлашиб зиё оламиз.

Замона мадҳини зикр айла, эй тилм, тинмай,
Диёримиздану элдан етук баҳо оламиз.

Жароҳатингни юрак, айлама рақибингга фош,
Сўзимга кир, юрақол, васлидан даво оламиз.

Бу йўл қиморида ақлим, ўзингни бой берма,
Йўқ эрса муҳтасиб элдан ёмон жазо оламиз.

Умид муҳитига ғаввос бўлиб чўм, эй сндқим,
Топиб мурод садафин дурри муддао оламиз.

Ҳаётинг айлама сарф ақли эгрилар ичра,
Де кўнглим эгри ёғочдан қачон асо оламиз.

Қимирла, қўлу оёғим бу йўлда Чустийдек,
Тасаддуғинг бўлайин, халқдан дуо оламиз.

ИШОРА АЙЛАБСИЗ

Қаламга ташбеҳ этиб қошни қора айлабсиз,
Қаламга бу сифатин истиора айлабсиз.

Даъвоси йўқ деган эрдилар ишқ дардини эл,
Бисол ҳикматидан унга чора айлабсиз.

Берарди жилва ниҳоятда бир бутун ёқут,
Уни табассум этиб икки пора айлабсиз.

Само ҳилоли нечун куррамызга бош эгди,
Ҳилолингиз билан унга ишора айлабсиз.

Ёқуб муҳаббат ўтин кўкда барча юлдузни,
Ул ўтта ҳар бирини бир шарора айлабсиз.

Қўринди ою қуёш ўртасида элчингиз,
Фалакда Зухро уйин ҳам идора айлабсиз.

Нечун жаҳон эли якбора дил бериб қўйди,
Уларга дил кўзи бирла наззора айлабсиз.

Сочи дили каби оппоғу навқирон Чустий,
Нечунки қайғуни ундан канора айлабсиз.

ИЛҲОМ ҶЗИНГИЗ

Малак ҳам, мисли йўқ ҳам, нозанин ҳам, маҳлиқо ҳам сиз,
Париларнинг париси, гулбадан ҳам, гулҳаё ҳам сиз.
Ватан бўстонининг товуси-ю, сарви хиромони,
Кийик кўзларга нур бахш этгувчи кўзи қаро ҳам сиз.
Лабингизда табассум бодаси маст этса жонимни,
Уни ҳушёрлик йўли томон қилган имо ҳам сиз.
Юзингиз рашкидан жаннат гули кўздан ниҳон бўлди,
Гўзаллик оламин кўз-кўз қилувчи дилрабо ҳам сиз.
Кўзим нурига нур бахш айлади икки хуморингиз,
Дилим кўзгусига ҳар бир нафас берган жило ҳам сиз.
Агар лутф этсангиз жисминга қайта-қайта жон киргай,
Бироқ қасд айлагани жонидан этган жудо ҳам сиз.
Тилин тишлайди Чустий бошқанин таърифин этмакка,
Унга илҳом ўзингиз, бир умр завқу сафо ҳам сиз.

СОҒМИСИЗ, ХУРСАНДМИСИЗ?

Кўргали келдик ағолар, соғмисиз, хурсандмисиз?
Ёру дўсту ошинолар, соғмисиз, хурсандмисиз?

Кўксимизда икки қўл таъзим этиб сизлар учун
Дилда яхши муддаолар, соғмисиз, хурсандмисиз?

Умрингиз гулзорида офат шамоли эсмасин,
Гулбадан, кўзи қаролар, соғмисиз, хурсандмисиз?

Хаста ҳам топгай даво, кўрганда дўсту ёрни,
Юзлари дорилшифолар, соғмисиз, хурсандмисиз?

Сизга келтирдик муҳаббат аҳлидан қизгин салом,
Дилраболар, бовафолар, соғмисиз, хурсандмисиз?

Кекса улфатлар тилаб сизларга янги-янги бахт,
Қилдилар чексиз дуолар, соғмисиз, хурсандмисиз?

Дўстини кўрмаққа ким вақтин аяр инсон эмас,
Эй етук ақли расолар, соғмисиз, хурсандмисиз?

Бир-бирин қутлаб келиш Чустий, чин инсон одати,
Кўргали келдик ағолар, соғмисиз, хурсандмисиз?

МЕҲМОНИМ БЎЛИБСИЗ

Демасман шоҳу султоним бўлибсиз,
Азизим, мушкул осоним бўлибсиз.

Дилимни битта меҳмонхонаси бор,
Ҳамиша шунда меҳмоним бўлибсиз.

Тасаддуқ айлаганман сиза жонни,
Ўзингиз жону жононим бўлибсиз.

Ўзингиз маст этиб бир жилва бирлан,
Ўзингиз ақлу дармоним бўлибсиз.

Агар ердур таним, сиз нур сочувчи,
Қуёшим ой-у осмоним бўлибсиз.

Кўришга сизни чиқдим ойгача мен,
Баланд қадри қадрдоним бўлибсиз.

Етар Чустийга бир марта десангиз,
Ширин сўзли ғазалхоним бўлибсиз.

АЪЛО ТЕРИМЧИЛАР СИЗ

Хирмонга маъни қўшган доно теримчилар сиз,
Ҳар йил синовдан ўтган аъло теримчиларсиз.

Ҳар тонг қуёшдан аввал сершуъла юзларингиз,
Нур сочди пахтазорга зебо теримчиларсиз.

Илдамлар илдами сиз, чаққонлар ичра чаққон,
Меҳнат билан чиройли барно теримчиларсиз.

Қундуз, Назира, Юлдуз, Гулчеҳра, Турсунойлار,
Ғайратни гулшанида раъно теримчилар сиз.

Ҳар қайсингизни дермиз устозингизга раҳмат,
Бергучи элга янги сарпо теримчилар сиз.

Ҳар тола жонга тенг деб тўкмай азиз этувчи,
Оппоқ, момиқ юзига шайдо теримчилар сиз.

Ҳосил билан туғишган, барака билан қариндош,
Бегоналик йўқ асло, ошно теримчиларсиз.

Тупроқни олтин этган моҳир қўлингиз олтин,
Қадри баланд эл ичра тилло теримчилар сиз.

Дурга тўла чаноқлар, бармоқларингиз ўпди,
Этгучи элга чексиз совға теримчилар сиз.

Юз марта сизга таъзим, юзга киринг юз айлаб,
Тўлқинли катта қалби дарё теримчилар сиз.

Сизларни шод этолса, Чустийга ҳам баҳо беш,
Чунки синовда ҳар йил аъло теримчилар сиз.

СУҲБАТ ҒАНИМАТ

Эл учун кўксингни оч, сермева дастурхон каби,
Сўзларинг бўлсун танурдан янги узган нон каби.

Яшнамоқни истасанг тобора ҳурмат боғида,
Эл димоғин қил муаттар жанбулу райҳон каби.

Қалбидан бергай ўрин сенга ишонса ҳар киши,
Энг буюк ҳиммат каби, виждон каби, имон каби,

Давримиз жисмида жон бўл, жондин ортиқ бўл азиз,
Мавж урар меҳринг элинг қалбида қайноқ қон каби.

Қайнаган умринг булогин сен мусаффо сақлагил,
Ўйнашиб лойлатма, тупроқ сочма шўх ўғлон каби.

Қадди басту кўзу қошингни кўриб одам дер эл,
Тушмасин дил кўзгусига суратинг ҳайвон каби.

Меҳнату роҳат, ширин суҳбат ғанимат ҳар нафас,
Сенга мен ҳам, менга сен ҳам бир азиз меҳмон каби.

Ибрат ол ою қуёшдан ҳар туну кун Чустийё,
Хизмат эт халқингга доим ер билан осмон каби.

ШАМОЛ АЙБИ

Ҳамиша мевасизлик, соя солган бирла тол айби,
Фаришта бўлса ҳам манзур эмас бўлса хиёл айби.

Шамол тингач, дарахт қаддин кўтаргай бу табиийдир,
Бошин ҳам қилгучи беҳуда ҳовлиққан шамол айби.

Агар минг лаззати бўлсин сўзингга лофу-қоф қўшма,
Шакар олуда бўлганда билингай элга бол айби.

Камол кофи тушиб қолса, ўқишда мол ўқулғуси,
Бу нуқсон оми котибдан эрур, эрмас камол айби.

Неча бор қолди сувдан, қолди меҳрингдан йироқ боғда,
Нега барг бермадинг дерсан, недур айтгил ниҳол айби.

Ўйингда олам-олам ишни ҳал қилғонга ўхшайсан,
Қуруқ гердайтириб қўйган сени у хом ҳасл айби.

Ўғит дурдонасин пинҳон этиб ёшларга сочмаслик,
Юриб беҳуда умрин ўтказувчи баъзи чол айби.

Уни ташлаб, буни севган йннгит қалбида виждон йўқ,
Бу кўзгуга қаранг, зоҳир бўлур айрим аёл айби.

Қалай ҳолинг дегайсан деб, неча йил мунтазир Чустий;
Ўзига рост айтгил, не эрур бундай увол айби.

ҮЙЛА ДОНОЛАР КАБИ

Сўзламоқчи бўлсанг, эй тил, аҳли маънолар каби,
Сўзламасдан аввали кўп ўйла донолар каби.

Бўлса мазмунинг чигал, бўлгай ҳаётинг ҳам чигал,
Ечмак осон бўлмагай мушкул муаммолар каби.

Йўл очиқдир дил билан чеҳранг очиқ бўлса агар,
Йўлда сен туртинма ҳаргиз қалби аъмолар* каби.

Дил ерига нам йиғиб ол беркамол ҳосил учун,
Давримиз дарёларидан чўлу саҳролар каби.

Қайга боқсанг юзма юздур сенга ибрат кўзгуси,
Ҳар боқишда баҳра ол фикри мусаффолар каби.

Эл сенинг жонингдан ортиқ, сен ҳам элнинг жони бўл,
Донмо бирликда иш тут соғлом аъзолар каби.

Гар ғазалнинг маънавий ҳуснида нуқсон бўлмаса,
Чустиё, мафтун этар маъсума барнолар каби.

Аъмо (а.) — басир, кўзи кўр. сўқир кўз.

СЕНГА САВОБИ

Қай кунки ёзилмиш бу муҳаббатни китоби,
Нози варағи, ишва хати, ғамзаси боби.

Мазмуни унинг севгида ҳеч иккиланиш йўқ,
Дебочасининг шарҳида бу сўзни жавоби.

Умринг ичида қилган ишинг ўйла, бўйингдан,
Инсоф ила айт, севгиларинг борми ҳисоби?

Нурони кўринмоққа кўнгил мулкини пок эт.
Ҳаттоки қуёшу ойни тўсар абр ниқоби.

Бўлсангда малак қилмағил одамни маломат,
Бошинга тушар Ҳоруту Морутни азоби.

Эй жон, сен ўзинг ким дема, павлимни қабул эг,
Нуқсонни менинг бўйнима, ол сенга савоби.

Баҳс этма ўқиб шеъримни Чустию қаламни,
Маст эткан икковлонни гўзал севги шароби.

ДАВО ҚИЛАДИ

Демангки, ошиқиға маъшуқи жафо қилади,
Жафодан илгарироқ ошиқи хато қилади.

Қошим қилич деди, кимки ғараз билан қараса,
У хомтамани танидан бошин жудо қилади.

Қаноат ила кўнгил сабр қил, тамаъ этма,
Тамаъ, азиз кишини эл аро гадо қилади,

Юзим йўлида ажаб сарғайибди деб, куйма,
Унинг кулиб қараши мисни кимё қилади.

Кимикки, ушбу муаммога шак кетурса агар,
Бу шубҳасин ўзининг бошига бало қилади.

Қуёш унинг юзини кўргали чиқар ҳар тонг,
Бу эл ишига чиқиб айни муддао қилади.

Заҳар асал бўладир васлининг пиёласида,
Заҳарни ҳикмат эли дард учун даъво қилади.

Ризолигини тилаб Ерда, кўкда ҳам кезаман,
Бу мақсадинга етиш деб, элим дуо қилади.

На келса бошига Чустий каби чекинмаса гар,
Элини шод этади, ёрини ризо қилади.

ЕЛҒОН БҰЛМАДИ

Тўти ўрганди шакарга, лекин инсон бўлмади,
Майна сўз ёд олди-ю, аммо ғазалхон бўлмади.

Нафс учун хирс ўйнади чодир хаёлларда кўринг,
Сунъий—санъат бўлса ҳам, инсоний виждон бўлмади

Одамийлик бўлмаса ҳар кимсанинг зотида гар.
Қанча фазли бўлмасин, элга намоён бўлмади.

Бету кўзга айланиб чангу губор урди қуюн,
Қанча тез айланмасин, ҳаргиз тегирмон бўлмади.

Ибрат олмоққа ўзим саъй айладим бу нуқтадан,
Баҳраманд бўлдим ва лекин унча осон бўлмади.

Дил экинзорига танланган уруғ сепдим мудом,
Тўғри унди, тўғри ўсди, қадди нимжон бўлмади.

Қанчалик халқим азизу, қанчалик даврим улуғ,
Қанча тавсиф этмайин, дарёга талқон бўлмади.

Борми дўстлик қудрати ҳал қилмаган ишдан яна,
Иўқ, дедим, бир зарра ҳам бу сўзда ёлғон бўлмади.

Бу ғазал Чустий кичик, дostonга тенг эрмас ва лек,
Нон ушоқ ҳам нон эрур, гарчи бутун нон бўлмади.

ВАФО ҚИЛИБДИ

Ўз жонига жафо қилибди,
Нодон эса ҳар бало қилибди.

Одам боласи бўлиб туғилган,
Оз умрида кўп хато қилибди.

Оқил эса ҳар хатони оқлаб,
Элни ўзидан ризо қилибди.

У жонига қасд этувчи нафсини,
Бошин танидан жудо қилибди.

Келса бошига агар балолар,
Ўз ваъдасига вафо қилибди.

Гул боқса кулиб унинг юзига,
Кўз ташлагали ҳаё қилибди.

Бу хил кишиларни олам аҳли,
Бир олама тенг баҳо қилибди.

Нега қарамай унинг кўзига,
Одам кўзини қаро қилибди.

Чустий дилига муҳаббатидан,
Юксак абадий бино қилибди.

СОҒИНИБДИ

Ўз булбулини ғунчаи хандон соғинибди,
Гулғунчасини булбули нолон соғинибди.

Соғинчли тараннум чиқадур икки юракдан,
Жон эрса танин, жонини жонон соғинибди.

Эй, боди сабо, ўртада қосид бўлақолгил,
Богбонини гулу, боғини боғбон соғинибди.

Ҳар иккиси ҳам сабр-таҳаммул эгасидур,
Ўз оқиласин оқили даврон соғинибди.

Эл хизматида ёру, билим мулкида дилбар.
Пок икки кўнгул васлини чандон соғинибди.

Ишқ аҳли учун бўлди висол тонги муқаддас,
Қўрмоққа қуёшин моҳи-тобон соғинибди.

Ҳижронига йўқ тоқати, тезроқ келақолсин,
Меҳмон қўлидан ўнгали мезбон соғинибди.

Соғлом келадур табрик этиб Чустий, ғазал ёз,
Бу хилда тараннумни ғазалхон соғинибди.

САЛЛАМНО

Кимки бир кўрди бу оламни қуёш сиймо, деди,
Янги Душанбе ажойиб янги бир дунё, деди.

Илму ҳикматда, ҳунарда имтиҳондан ўтти эл,
Тан бериб устозлар, сизга баҳо аъло, деди.

Тожик овозин эшитган ҳар нафар ўзбекки бор —
Саъъатингга раҳмат, овозингга салламно, деди.

Сайради хушхонингиз ёзу қишин боғлар аро,
Савтини ороми жону, булбули гўё, деди.

Сўзлади оламнамода, сочди ёр шаҳду шакар,
Рамзини қанду лазиз, таъмин ширин ҳалво, деди.

Чехрадош, сафдош, ватандош, қон-қариндош дўстлар,
Сиз учун ўзбек элининг меҳри бир дарё, деди.

Дил билан тил ҳам чатишган бир куёв келин каби,
Бирлашур тобора, аммо ҳажри йўқ асло, деди.

Биз учун оламнамо кўрсатти бир иқлимниким,
Тўтиё тупроғи онинг, тошлари тилло, деди.

Қаҳрамон, ғолиб, баҳодир халқи майдонлар аро,
Ҳам гўзаллик бобнда шаҳри жаҳоноро, деди.

Таърифи минг йил деган бирлаи туганмас мутлақо,
Шоири нозикхаёл, тожик эли доно, деди.

Тожи сар эй дўстон, хуш омадед, хуш омадед!
Чустий ҳам такрор-такрор сизга салламно, деди.

ИШЛАЙДИ

Дилим ерида жоним чарчамай мардона ишлайди,
Экиб тухми муҳаббат биттадан минг дона ишлайди.

Қаламча ўтқазиб боғига у гулнинг ниҳолдан,
Кириб қалбим аро меҳри унинг, гулхона ишлайди.

Қўрингки, икки қоши яхши котибдек қалам ушлаб,
Ҳақиқатни ёзар аммо деманг афсона ишлайди.

Қўзим ишхонасида ҳар нафас ҳикматли мардумлар,
Нигорим бўйнига тақмоқлик учун дурдона ишлайди.

Умидим тоғида бир теша зарбининг садоси бор,
Дилим сувга очар йўл, унда на бегона ишлайди.

Само юлдузлари ҳам бир улуғ ишга эрур маъмур,
Улар ёрин яшашга энг баланд кошона ишлайди.

Омонлик дилбарининг бошидан айлангали офтоб,
Фалакда зарралардан беҳисоб парвона ишлайди.

Фақат бир мен эмас шайдо, бутун олам эли шайдо,
Яна зебо этишга барча эл дўстона ишлайди.

Ватан зебо, замон зебо, гўзал тинчлик қизи зебо,
Висолин чашмасидан Чустий қона-қона ишлайди.

УХШАЙДИ

Жамолинг аввали ҳарфи танимда жонга ўхшайди,
Камолинг аввали ҳарфи дилимда конга ўхшайди.

Муҳаббатнинг ниҳолин экди, қалбимга камол топди,
Нигоҳинг парвариш қилгувчи зўр боғбонга ўхшайди.

Содоқат бирла меҳринг донасидан уйди минг хирмон,
Дилим меҳнатсевар бағримда чин деҳқонга ўхшайди.

Ўзингни тунда ою, кундузи кўрсам қуёш дерман,
Музайян кўкрагинг юлдуз тўла осмонга ўхшайди.

Қуёшу ой дедим, лекин, қуёшу ой-ку сен уйган
Оқ олтиндан фалакда иккита хирмонга ўхшайди.

Десам мен икки хирмон васфу авсофингга, эй моҳир,
Фалак қўйнида икки зарварақ дostonга ўхшайди.

Биёбон қочти қувдинг, чўл қочиб сендан қутулмайди,
Издан қолма элдан четланиб сарсонга ўхшайди.

Висолинг боғи ичра қишда ҳам сайровчи ҳар булбул,
Ватан ҳофизларидек соҳиби унвонга ўхшайди.

Кўриб иқболу бахтинг юлдузин Султон Улуғбек ҳам,
Лабин тишлаб зичин айвонида ҳайронга ўхшайди.

Сенга тан бермаган ҳар муддан бўлса бу дунёда,
Ўларча овсару фикри пучак нодонга ўхшайди.

Азиз ўзбек диёрин фахридурсан, эй Ватанпарвар,
Баланд эркинг равонида қуёш мезбонга ўхшайди.

Терарман ҳар нафас сўз гавҳарин дилдан атаб сенга,
Сенинг меҳрингда кўнглим мавж урар уммонга ўхшайди.

Ғазалдан таърифинг хонага ёздим Чустий дастурхон,
Сўзимни мағзини чақ, пистаи хандонга ўхшайди.

ЖОНАЖОН ҚЕЛДИ

Жамолинг қай куни кўрдим танимга янги жон келди,
Мисоли ташна чўлга мавж уриб оби равон келди.

Юзнинг ойнасида жилвагар бўлди бутун дунё,
Дилим кўзгуси ичра бир қуёшлик осмон келди.

Қўзинг лайлога хол қўйди, лабинг ширинга май сунди,
Қаламлардан гўзал мадҳинг учун кўп дoston келди.

Қулоғимга садолар эшитилур кўнглим саройндан,
Матоъи васл юклаб мунда гўё корвон келди.

Бу иқлимдан қувиб якбора ҳижрон лашкарин қўймай,
Солиб мужгон ўқин ёй тортиб икки қаҳрамон келди.

Қўриб бош ўйнадилар ишқ майдониди жонбозлар,
Бу майдондан сенинг фикринг билан кўплар омон келди.

Табассум айладинг ўзбек элин кулкуга ўргатдинг,
Вужудинг қайси миллат кўрса дерлар, жонажон келди.

Қўлингди бахт жоми лимо-лим Чустийга бол тутдинг,
Тотиб топдим ҳаловат жисмим ичра янги жон келди.

КАМ БУЛАРМИДИ

Ҳар кимни сийласа эли у кам бўлармиди,
Эл севмаган азизу мукаррам бўлармиди.

Овора бўлма тошни туйиб элаган билан,
Мажруҳлар яросига малҳам бўлармиди.

Минг йиллаб ўйнаганда ўйинхонада айиқ,
Қолгай айиқлигича у одам бўлармиди.

Сўзни қулоқ эшитгувчи, тил сўзлагувчидир,
Аммо сўзимга ҳар киши маҳрам бўлармиди.

Девор миниб, оёқла нуқиб, чу, деган билан,
Мақсад йўлида чобуку илдам бўлармиди.

Ҳар кишини завқи шавқи ўзин пайтида бўлур,
Мотамда чалса мусиқа байрам бўлармиди.

Чумчуқ чуруқласа, ким эшиткай қулоқ солиб,
Девбачча лофу қоф ила Рустам бўлармиди.

Чустий элингни севки, сени сийлади элинг,
Ҳар кимки сийласа эли у кам бўлармиди.

ДУСТЛИК ҚИЗИ

Ғамза қилан кўзмиди, мужгонмиди?
Мафтун ўлан дилмиди, ё жонмиди?

Икки кўзимнинг юзидан тергани
Лоламиди, ғунчаи хандонмиди?

Қафтида ўйнар эди у дасталаб,
Сочмиди, сумбулмиди, райҳонмиди?

Изларидан бўса оларди севиб
Саҳнамиди, боғмиди, бўстонмиди?

Сайраса дил булбули у ноз этар,
Ё кечаги ваъдаси ёлғонмиди?

Оймиди, офтобмиди дил тўрида
Жонмиди, жононмиди, меҳмонмиди?

Икки қўли кўксини таъзим этар,
Ёки ҳилол оймиди, мезбонмиди?

Ҳар куни бир кўрсам эди кошки,
Унга етиш мен учун осонмиди?

Таъриф этиб қуйлади Дўстлик қизин
Чустиймиди, булбули хушхонмиди?

ҚАДРИНИ

Кимки ўз қадрини билмас, билмас одам қадрини,
Одам эрмас билмаса ҳар ким бу олам қадрини.

Айланиб сув устида оққан сомон янглиғ киши,
Қолмагай гирдоби ғамда билса бу дам қадрини,

Эй баҳор элчиси, боғда тутма пандингни дариг,
Яхши билсин субҳидам гул барги шабнам қадрини,

Васф этиб минг бир кеча айтолмагай мингдан бирин,
Мақтаган жон булбули минг йил бу кўклам қадрини.

Эй қуёш, даврингнинг қадрини билмаган иблислар,
Ҳам беҳиштдан ҳайдалур, билмас жаннат қадрини.

Қадр билганларни қадрин сақла тан, жон бирла тенг,
Қадр билмасларга ўргат кунда кам-кам қадрини.

Чустий, бу олам муҳаббат офтобин олами,
Одам эрмас билмаса ҳар ким бу олам қадрини.

РУХИЙ РИЗО БҮЛДИ

Кўзинг кўзгуда кўрди-ю қошинга маҳлиё бўлди,
Нечунким ҳар қаюси бир-бирдан ҳам қаро бўлди.

Ҳабаш, ҳинду араб, афгон эли ҳам бўлдилар мафтун,
Улар дарди учун лаълингда холинг мўмиё бўлди.

Лабинг сирридан оғиз очгач, чақилди писта суҳбатда,
Чақимчилик жазоси шулки, магзидан жудо бўлди.

Сафолга ўткузуб боғбон чиқарди гул дўконига,
Юзингдан рашк этувчи гулга бу ҳақли жазо бўлди.

Қудуминг боққа етгач, сарв сачраб турди ўрнидан,
Бу ҳурмат бонсидан ул ёғоч қомат расо бўлди.

Тушиб ўтга ғашин* кетмасдан олтин бўлмади тоза,
Эриб ишқ ўтида сув бўлмаган дилда риё бўлди.

Етуклик муъжизоти сенга мансуб бўлди давримда,
Кўлинг туфроққа урсанг, бетаваққуф кимё бўлди.

Омон бўл минг яша, минг-минг яша тинчликсевар зебо,
Сенинг мадҳинг камина Чустийга руҳий ғизо бўлди.

Ғаш(ф) — Олтин ва кумушда учрайдиган ножинс нарса (метал).

ИШИМ ТУШДИ

Воқсабанд

Қизил гул гунчасидан ҳам гўзал қизга ишим тушди,
Лабинг нега қизил десам, деди ҳозир тишим тушди.

Табассум қилди ёқут бирла гавҳар ҳуққасин очди,
Ҳушим қочди, жамолин бандига мурғи ҳушим тушди.

Юзин гулзорида бир қопқаро қушни кўриб қолгач,
Чўқиб қувмоқ учун гулшанга рашк отлиқ қушим тушди.

Уни мен янги йил бирлан шу дам табрик этар эрдим,
Севиндию кўзимдан ерга бир томчи ёшим тушди.

Юзидан ой уялғай деб кўзига тик боқмасдан,
Тафаккур айлаган чоғимда кўксимга бошим тушди.

Висол дарёсида сузмоққа шеъримни қайиқ қилдим,
Мени қирғоқда қолдирди, қайиққа маҳвашим тушди.

Хаёлимни қуши Анқо қушидек айлади парвоз,
Эшит Чустий, чирой осмонида ойга ишим тушди.

ЭЛ ҚИЗИ

Айлади нодир ҳунар мулкин мусаххар эл қизи,
Юзни енгиб бўлди мингларга баробар эл қизи.

Чўлқувар, конлар қазар балки ҳаво сайёҳи ҳам,
Бўлди ҳайрони эл ичра мунча чевар эл қизи.

Қанча соҳир кўзликлар кўрганда таслим бўлдилар,
Ер юзини ҳайратда қолдиргай муқаррар эл қизи.

Эл меҳрин нақшига жон риштасин айлаб ипак,
Турли гуллар тикди атрофига лобар эл қизи.

Бу ҳунар бирлан улуғ элдан назар топди бу кун,
Бўлғуси тез кун аро кўпларга раҳбар эл қизи.

Қанча ардоқланмасун сендан бурун бергай салом,
Баркамол идроки ҳам ифбатли камтар эл қизи.

Донишу, сидқу ҳаё-ю ғайратин таърифига,
Ой билан офтобни қилди икки дафтар эл қизи.

Эл кўзига табрики ҳам берди ҳуснидек жило,
Тақди илҳомим қизин бўйнига гавҳар эл қизи.

Қалбида гул мавсуми-ю чеҳрада фасли баҳор,
Айлади тинчлик димоғини муаттар эл қизи.

Қўкка тўлгай кўпчиликла табриким сози менинг,
Қустийни ҳам бу муқаддас ишга чорлар эл қизи.

АЙТИНГ, ҚУЁШМИ, СИЗМИ?

Тунларни кундуз этган айтинг, қуёшми, сизми?
Боши фалакка етган айтинг, қуёшми, сизми?

Яшнаб турар баҳорми ёким жамолингизми?
Ер бағрини қизитган айтинг, қуёшми, сизми?

Тонг чоғи эргашувдим, сизга етиб олай деб,
Тезлаб юқори кетган айтинг, қуёшми, сизми?

Тоғларда қор туrolмай, сайр этди жилғаларда,
Унга боқиб эритган айтинг, қуёшми, сизми?

Дилда қоронгиликнинг ғамхонаси кўринмас,
Зулмат уйин йиқитган айтинг, қуёшми, сизми?

Дил, номингизни дилбар найдек ҳамиша куйлар,
Кўзни юмиб эшитган айтинг, қуёшми, сизми?

Шабнам қуриб қолармиш, боқса қуёш чаманга,
Кўз ёшини қуритган айтинг, қуёшми, сизми?

Таърифлаганда Чустий муз ҳам эриб ўқийди,
Шеърни сўзин иситган айтинг, қуёшми, сизми?

МАЙЛИМИ?

Гул узиб сенга узатсам майлими?
Олмасанг жеркиб, уятсам майлими?

Етмасам васлинга тоғларга чиқиб,
Тош қўйиб бошимга ётсам майлими?

Нозларинг солди дилимга доғлар,
Лола янглиғ қонга ботсам майлими?

Сендан олган ваъда қандини бериб,
Ёшгина дилни юпатсам майлими?

Дил бериб эрдим, дединг, йўқдур дилинг
Дилбарим дилни йўқотсам майлими?

Дил ниҳолига дилингни боғидан,
Энг ширин меванг улатсам майлими?

Чустий дер кўз элчисин йўллаб сенга,
Васл айёмин сўратсам майлими?

ШАМЪ КЎЗГА СУРМА ҚИЛМИШ

Шамъ кўзга сурма қилмиш, куйдириб парвонани,
Майли куйсам, мақсадига еткизай жононани.

Дил сафолида унинг меҳрин гули яшнаб турар,
Ҳеч олишмасман Эрам боғига бу тулхонани.

Сайраб, обу дона топди лаълидан жон булбули,
Ҳеч киши сайратмаган гул шохида бедонани.

У яшар кошонасин дунё юзида тенги йўқ,
Фахр этар офтоб ўпиб шундай улуг остонани.

Тоғ кесар Фарҳоди бўлдим бир ишорат айлагач,
Қолдириб ҳайрат аро афсонавий мардонани.

Қоматин боғлар қучар, чўл учраса ҳайдаб қувар,
Одатидан ўргулай, обод этар вайронани.

Таърифин мингдан бири бўлғуси бир олам китоб,
Бу гўзалнинг жилвагоҳи дейдилар, Фаргонани.

Эй Ватан, шундай гўзал топмиш қучоғингда камол,
Кўрмадим Чустий, эл ичра меҳридан бегонани.

НОДОН ДЕМАНГ БИЗНИ

Ҳаёмиз бўлмаса элдан қувинг, инсон деманг бизни,
Вафомиз бўлмаса гар, соҳиби виждон деманг бизни.

Қўяр ҳайратда алдаб, баъзи оқилман деганлар ҳам,
Агар оқилни ҳоли бўлса шул, нодон деманг бизни.

Ишончу, аҳду паймон ишқимиз мазмуни имондур,
Шу хил имонимиз бор, асли бенмон деманг бизни.

Қуёш ботганда ҳам, ботмас садоқат офтоби бор,
Бу офтоб қалбимизда, қалби беосмон деманг бизни.

Турармиз баъзи нодон олдида хомуш суратдек,
Қўнгул амри эрур бу, кўрсангиз бежон деманг бизни.

Қўзингиздан узоқ ошиқни дилдан ахтаринг дилбар,
Топарсиз бизни ҳам унда пинҳон деманг бизни.

Эшитса, номимиз, Фарҳоду Мажнун руҳи рашк айлар,
Ёзар Чустий кабилар, элда бедостон деманг бизни.

ДЕРЛАР МЕНИ

Баъзилар кўрганда одам сурати дерлар мени,
Баъзи одам сурат аҳлин сийрати дерлар мени.

Хоҳи сурат, хоҳи сийрат, минг ташаккур шунгаким,
Тинч-омонлик мулкин аҳли меҳнати дерлар мени.

Ишқ мажлисгоҳида ошиқлар олганда ўрин,
Ушбу ҳайъатлар кичик ҳайъати дерлар мени.

Фахр этарман, нозу истиғноси ортиқ ёрнинг,
Дастёри бемалол, беминнати дерлар мени.

Сайр этиб баъзан ғазал корхонасида дўстлар,
Бу ҳунарнинг содда соҳиб санъати дерлар мени.

Ёр агар минг жон талаб қилса йўлидан қайтмаган,
Ишқ майдонининг олиҳиммати дерлар мени.

Шодман, ушбу ҳаётимдан ҳамниша розиман,
Гар ёмонман, яхшилар суҳбати ҳам дерлар мени.

Рози ҳолимни саҳарлар гулшан аҳлдан сўранг,
Доимо хушнола булбул улфати дерлар мени.

Қим нигорим жонига қасд этса, жонин олгучи,
Ишқ жанггоҳида душман офати дерлар мени.

Истиқомат қайда, эй Чустий, десанг Тошкентдаман,
Шу сабабдан олам аҳли жаннати дерлар мени.

УЙҒОТ МЕНИ

(муашшаҳ)

Май бериб кўз соғаридан маст этиб ухлат мени,
Ё карам айлаб аламлик уйқудан уйғот мени.
Ҳамдами шавқинг бўлиб, йиғларга одат қилмишам,
Бир табассум айла жоним, кулкуга ўргат мени.
Раҳбари ишқинг етаклар гам йўлига дам-бадам,
Қора сочинг гарданамга ташлабон боғлат мени.
Ёнди жоним, куйди жисмим, қолмади ҳеч тоқатим,
Жонга раҳм эт, ёки мужгон тири бирлан от мени.
Ходиминг ходимларига хаста жонимдир ғулом,
Ҳозиқи васлингга бу қул хаста деб кўрсат мени.
Амр этиб икки қаро жаллодинга, эй нозанин,
Саҳнайи шавқингда туфроқ устида ўйнат мени.
Назм этиб номингни Чустий куйлади булбул каби,
Донм гул шохига қўндир, шу хил сайрат мени.

1932 йил.

ОШИҚИМАН

Ошиқиман тенги йўқ дилдорни,
Қўрмадим ундан сира озорни.

Ирғитай қалбимни сийнамдан юлиб,
Севмаса шундай ажойиб ёрни.

Бўлмаса бошимда меҳри соябон,
На қилай бу гумбази давворни.

Жилвасининг жилваси дерман кўриб,
Ғамза қилган ҳар пари рухсорни.

Ишқи гулёрин ўзи ўргатмаса,
Чертмас эрдим дилдаги сеторни.

Не учун хизмат қилур унга қуёш,
Қўкка етди боши хизматкорни.

Куйлагил, бўлғум лесанг оташ нафас.
Чустий янглиғ бу гўзал дилдорни

ИНСОН ДЕНГ УНИ

Юлдузу ою қуёши бўлса осмон денг уни,
Бўлмаса сайёралар сувсиз тегирмон денг уни.

Ёру дўст эрку адолат бирла инсоф бўлмаса,
Номи жаннат бўлса ҳам даҳшатли зиндон денг уни.

Шакли инсон бўлса аммо феъли инсон бўлмаса,
Тўрт оёқ бирлан ялоқ изловчи ҳайвон денг уни.

Одамийлик шарти шулдир кўпчилик одам деса,
Бир оғиздан эл аро энг яхши инсон денг уни.

Чин муҳаббат мулкида ишқ ўйнамоқ осон эмас,
Жон олиб жон берса кимки, марди майдон денг уни.

Ранжиса жонон эмас ҳар бир бўлар бўлмас учун,
Кечмаса ўлгунча сиздан сўнгра жонон денг уни.

Гар қанотим куйди деб, қочса садоқат шамъидан,
Эл аро фаровонлик даъвоси явғон денг уни.

Эл билан минг йилгача ашъори бўлса ҳамнафас,
Базмини кўзга суриб Чустий ғазалхон денг уни.

ЕШНИ

Дейдилар, икки бало ошиққа икки қошни,
Тил кесилмасму бало деса икки сирдошни.

Кирпиким устида ёшим ўйнади ёшлик қилиб,
Мен қарини куйдириб, шўрин қуритма ёшни.

Васл дастурхонига йўллатма ағёримни ҳеч,
Эл мақолида емас ит ҳам шериклик ошни.

Бир майизни қирқ бўлиб ерлар самимий дўстлар,
Эл қабул этмас ва лекин севгида кундошни.

Бир ишорат айласанг, бошим оёқ айлаб борай,
Зора қўчгайсан оёқ ўрнида борган бошни.

Бошими жаллоди ҳажринг олса мен қандай борай,
На қилур эрдинг нигорим, ошиқи бебошни.

Сендан оламда аён бўлди табиат санъати,
То абад мадҳин этай бу мисли йўқ наққошни.

Қиймат этдим эл аро унга кўзим конин сочиб,
Айладим ёқут рақиблар менга отган тошни.

Қим қилур мендек, ёмонлик айлаганга яхшилик,
Қайси ошиқда кўрибсан бу каби бардошни.

Энг сахий ишқинг боқиб пири бадавлат айлади,
Бу камина, камтарин, Чустий каби қаллошни.*

Қаллош (ф)— камтарин, фақир, камсухан, хокисор.

ҚУЕШХОН УЛҚАСИ

Мунча ҳам зебо сен эй, ёру қадирдон ўлкаси
Ҳар қадамда боғу-роғ, ўлмас гулистон ўлкаси.

Ҳар нафасда меҳрим ортар сенга бу қалбимаро,
Жон десам мумкин сени санъатли жонон ўлкаси.

Жайҳуну, Сайҳуну қўлингга сув қуйиш орзусида,
То абад шайдоларингдандир Зарафшон ўлкаси.

Турли-турлидир хазинанг, шавкатинг ундан баланд,
Тенглашолмас сенга юз хоқону, султон ўлкаси.

Боғбонлар боғбони ҳар бир авлодинг сени,
Эй гулистонлар гулистони-ю, боғбон ўлкаси.

Беҳисоб хирмонларинг Эльбурс тоғидан баланд,
Кирса қўйнингга сиғар, ҳаттоки осмон ўлкаси.

Мурдага жон бахш этар ҳар бир шифокоринг сени,
Кимки сайр айлар экан, дейдур-ки, бу жон ўлкаси.

Атласингни ойу кун, юлдузлар этмишлар ҳавас,
Мисли йўқ моҳир Анорхону, қуёшхон ўлкаси.

Монию, Беҳзоду, Беруний, Улугбек мислида,
Қанча донишманду, қанча марди-майдон ўлкаси.

Сенда умр этди Навоийнинг етук ворислари,
Қанча Машраб, қанча Нодимдек ғазалхон ўлкаси.

Ҳаммадан лафзинг ширин, меванг ширин, нонинг ширин,
Шаҳду қаймоғу кабоб, тасма паловхон ўлкаси.

Бундан ортиқроқ гўзал, бўлғунг фаровонроқ яна,
Яшна боғлар боғи, эй юксак шараф-шон ўлкаси.

Чустийни жаннатга таклиф этдилар хурзодалар,
Яъни, у жаннат деган сенсан Наманган ўлкаси.

ДОНО МУҲАББАТИ

Завқингни орттирар эса барно муҳаббати,
Ақлингга ақл қўшгуси доно муҳаббати.

Ҳар ким севар ҳаётни турли сабаб билан,
Бир севги борки, барчадан аъло муҳаббати.

Дўстлик камоли бирла омонлик камоли у,
Дилдан ҳаётда чиқмагай асло муҳаббати.

Севмоқ фанида олиму аллома ҳам бўлур,
Ҳар кишида бўлса у маъно муҳаббати.

Синган суяк давоси, асл мўмиё шудир,
Лекин кишилик офати тилло муҳаббати.

Тош бағрида ўтирмади нам, сувда ётса ҳам,
Чанқоқ дилида асли шу дарё муҳаббати.

Чустий, дилимга нур берадир бу гўзал жамол,
Қўнглим уйин чироғи бу сиймо муҳаббати.

УЗИНГ ЯХШИ

Қуёш ҳуснингга шайдо-ю, тўлин ойдан юзинг яхши,
Юзингдан ўргулай, чеҳрангга иссиқ юлдузинг яхши.

Кечангни барқ уриб ўпган чироқлар яхши дейдилар,
Висол айёмида менга тунунг ҳам кундузинг яхши.

Қароликда сочингнинг тенги йўқ, лекин яноғингда,
Лабинг ҳажрида куйган қопқаро бир ёлғизинг яхши.

Сўрарлар болари янглиғ каломинг гулларин лаблар,
Асал йиғмоқ учун ҳар бир кўнгиш ичра сўзинг яхши.

Дилимни икки бўлмакка талошиб ўйнашур гоҳи,
Муросага келур албатта икки кундузинг яхши.

Қаро кўзлар билан феруза кўзлар ҳам асирингдир,
Нечунким ҳамма кўзлардан сенинг шаҳло кўзинг яхши.

Чиройликлар, парилар, яхшилар оламда кўп аммо,
Билиб қўй, ҳаммадан ҳам телба Чустийга ўзинг яхши.

ЖУДА ЯХШИ

Озоду омон тургучи олам жуда яхши,
Оламга жило бергучи одам жуда яхши.

Нур тушмаган ул бурчагу кунжакка тушиб нур,
Ҳар гўшасида яшнаса кўклам, жуда яхши.

Гуллар очилиб, сайраса булбуллари қувноқ,
Халқни дилини айласа хуррам, жуда яхши.

Ўқлар еси йўқ бўлса, чўчиб қочмаса қушлар,
Шохларга қўниб куйласа ҳар дам, жуда яхши.

Дунё танида яйраса эл битта юракдек,
Бўлса бу юрак доимо бардам, жуда яхши.

Бирлик жуда ҳам яхшию дўстлик яна аъло,
Бу йўлда дадил, илғору илдам жуда яхши.

Чустий, юрагим сўзини мингдан бирин айтдим,
Мақсадларима эл била етсам, жуда яхши.

БЕБАҶО БЎЛГАЙ

Қуёш йўлингда фидо бўлгали ризо бўлгай,
Жаҳонда икки қуёш бор десам хато бўлгай.

Жудо қилишни кими истаса мени сендан,
Гараз днёрида ўз жонидан жудо бўлгай.

Ёрилса, нарҳи тушар лаъл бирла ёқутни,
Табассумингда лабинг лаъли бебаҳо бўлгай.

Қошинг менга қарамоқ чоғи бўлса пасту баланд,
Бири жафога, бири мойили вафо бўлгай.

Кўзингга тушса агар кўзларим аланга олиб,
Мисоли икки самандар ўт ичра жо бўлгай.

Ҳаё билан қарамоқ илмин ойга ўргатгил,
Тамоми доғи кетиб, сўнгра дилрабо бўлгай.

Агарчи шоҳ қизи Зебиннисо юзинг кўрса,
Мурувватинг йўлида кезгучи гадо бўлгай.

Ватан жамолидаги ҳолу зеби давроним,
Сўзинг тасаддуғи Чустий, сенга фидо бўлгай.

ХУШНАВО БЎЛГАЙ

Қамишлар бағрида нечун ёқимли бир садо бўлгай,
Азиз эл хизматин қилмоққа беҳидан жудо бўлгай.

Тешар кўксини ишқин ханжари бир неча жойидан,
Эмас нола дилида ҳар дам оҳанги ризо бўлгай.

Киши гар қалбидан ман-ман дарахтин илдизин кесмас,
Қачон мардона халқин суҳбатига ошно бўлгай.

Самимият билан қилса қабул найчи дамдин найдек,
Ҳаваскор аҳли ҳам топгай камолу хушнаво бўлгай.

Ватаннинг ишқи недур билмаган нодонга сир берма,
Сири кўчган табаққа қайси бозорда баҳо бўлгай!

Яшар бағри қаро қуш, қушлар ичра анча хушсурат,
Вале бағри қаро одам эл ичра баднамо бўлгай.

Кимики тинч омонлик кўкига азм айласа ҳар кун,
Унинг сиймосида элга қуёш янглиғ зиё бўлгай.

Зиёдан кимки кўз юмган эса кўршабпарак дерлар,
Уни одам қаторида санаш айнан хато бўлгай.

Чекинмасман балодан даврима ёшликда дил бердим,
Дер эл, ёшликда ким дил берса, айрилмас бало бўлгай.

Чаман булбулларига хушхабар бер тонгда, эй Чустий,
Ватан деб куйласа биздек, гулу гулшан ризо бўлгай.

АРМОН СИҒМАГАЙ

Рост сўз тўлган варақ четига ёлгон сиғмагай,
Ёр ташриф этса дилга, бошқа меҳмон сиғмагай.

Ўлтириб дил тўрига ҳолинг қалай деса секин,
Бу севинчдан яйрабон терисига жон сиғмагай.

Дейдиларки, бир қозонда икки калла қайнамас,
Дил уйин султони шул, иккинчи султон сиғмагай.

Ишқ уйи кенгу аммо, ишқ эли ҳам беҳисоб,
Бунга ҳар бир кўчада юргувчи сарсон сиғмагай.

Ишқ фармони тўла авроқи кўнглимга, қалам,
Ёзгали аввора бўлма, ўзга фармон сиғмагай.

Яъни виждон ила имоним замонам ишқидир,
Дил эмас гар унга бу имону виждон сиғмагай.

Мўъжизотлар соҳиби кўнглим уйин банд айлаган,
Бунга ҳеч бир жодугар, соҳир, парихон сиғмагай.

Дил уйида покликдан бошқа ажнос қолмаган,
Чустий, ҳеч армони йўқ, бу уйга армон сиғмагай.

БЎЛМАГАЙ

Лейдиларки, ҳар гиёҳ боғ ичра райҳон бўлмагай,
Гар буни фарқ этмаса у яхши боғбон бўлмагай.

Фойдалик ҳар бир ниҳол кўрсанг уни қадрига ет,
Мева пишмоқ ҳар дарахт шоҳида осон бўлмагай.

Пахта чиғириқдан, савашдан ўтмаса бўлмайди ип,
Кимки ўтмас бу синовлардан қадрдон бўлмагай.

Қумни ун қилсанг агар ҳар бир тегирмонга солиб,
Сув қуйиб, қанча хамир қилгил уни, нон бўлмагай.

Гарчи йўлбарсу айниқни ўргатурлар қанд бериб,
У қолур йиртқиқчилигича ҳаргиз инсон бўлмагай.

Эй йигит-қизлар, азиз инсонлигинг бой бермагил,
Ким йўқотмабдур ўзини зору сарсон бўлмагай.

Эл учун шому саҳар Чустий агар куйлолмаса,
Умри беҳуда ўтар номи ғазалхон бўлмагай.

НЕ КЕРАҚ

Элга хизмат қилмаса жон не керак,
Унга халқу юрту даврон не керак.

Не керак тил бирла дил бирлашмаса,
Бир-бирин алдовчи инсон не керак.

Севмаса тинчу омонлик даврини,
Берманг унга ош ила нон не керак.

Қўзлари гар тўғри йўлни кўрмаса,
Унга бундай икки шайтон не керак.

Гар саодат офтобин сезмаса,
Элга ундай қалби зиндон не керак.

Боғини мақталмаса булбул деманг,
Қарғадир, унга гулистон не керак.

Элни шод айлар томошахонада,
Иўқса ундан турли ҳайвон не керак.

Қимки бўлсанг, неки бўлсанг, хизмат эт,
Бўлмаса сенга тану жон не керак.

Доимо инсоф кўзи бирлан қара,
Дўст учун даъвою дoston не керак.

Алдасанг элни, ўзингни алдадинг,
Рост сўз турганда ёлғон не керак.

Ишқ қадрин, ёр қадрин билмасанг,
Ҳайф умринг сенга жонон не керак.

Тўй яқин-ку Чустий тўёнанг қани,
Гар қуруқ келсанг, пушаймон не керак.

ЧИРОЙЛИК

Гулшанимда сайр айлаб юришингиз чиройлик,
Гул ичида мўралаб туришингиз чиройлик.

Гулдан либос кийибсиз, сумбулларни тарабсиз,
Фунчаларни қизартиб қулишингиз чиройлик.

Боғ саҳнида атиргул сизни кўриб уялса,
Парда қилиб қўлингиз қарашингиз чиройлик.

Гул шоҳида булбуллар сизга қараб сайрайди,
Овозига жўр бўлиб сайрашингиз чиройлик.

Озодликдан куйларсиз фалак жоми жаранглар,
Қувноқ ҳаёт чаманда яйрашингиз чиройлик.

Чустий сиздек барнони ишқингизга қойилдир,
Севги учун гулдаста боғлашингиз чиройлик.

СЕРСОВГА ҚЕЛИНЧАК

Етиб келди жаҳонаро келинчак
Азиз меҳмонимиз барно келинчак.

Юзидан ўпгали қорлар бўлиб сув,
Келур ҳар жилгада гўё келинчак.

Мусаффо сийнали сойлар қувонган,
Ажойиб рақс этар дарё келинчак.

Қучоғин очди халқу коинот ҳам,
Салом қилган қуёшму ё келинчак.

Юзинг кўрган сайин яшнаб ясанди,
Мисоли чўл билан саҳро келинчак.

Тўйига таклиф этмиш бу гўзални
Ватанда беҳисоб зебо келинчак.

Ғазал таъриф уйида бир гўшанга,
Гўшанга бағрида маъно келинчак.

Қуёш биз бирла келди юз кўрарга,
Тавозе айлади доно келинчак.

Кўришдик, юз кўришсак эрди кошки,
Ўзига этди-ку шайдо келинчак.

Эрур тинчлик омонлик жилвагоҳи
Шудир дунёда беҳамто келинчак.

Чирик империя кекса ажуза*
Бўлолмас ҳеч қачон, асло келинчак.

Ажуза (а.) — қари кампир.

Қўлига паттасин берғуси тарих
Бўлур шунда бутун дунё келинчак.

Келур ўлкамга минг наврўзи олам,
Бўлур бизга гўзал Зухро келинчак.

Муборакбод этарман элни Чустий,
Етишди тўйга серсовға келинчак.

ГУЗАЛ

Бир гўзал кўрдим, ёзолсам, у гўзал бўлгай ғазал,
Ё гўзал бўлгай ғазал, ёки ғазал бўлгай гўзал.

Янги бир шеърин ўқиб кўрдим тилим бўлди ширин,
У гўзал ёки қуйибдурми сиёҳдонга асал.

Ёки у дилбар эрур сўз шаҳрининг ҳалвогарин,
Учраса дил гўдагига чашна тутгай ҳар маҳал.

Менга ҳам шундай ширинсўзликни ўргатгин дедим,
Айдики, қандингни ур айлаб бу лафзимга амал.

Бир кулиб қўйгач, шакар ширин экан десам, деди:
Энди билдингми шакар таъмини, э нодон, уял.

Бу гўзални мақтамасдан кимни мақтайман ахир.
Боғаро булбул билан сайрайди тонгда ҳар маҳал.

Бу фазилатларни бахш этган замондан ўргилай,
Бу жаҳон зеболари ичра жамоли бебадал.

Ким этак бирла ёполгай ойни бу мумкин эмас,
Хулқу одобу чиройига муносиб бу масал.

Ҳуснидан ҳам маслаги, қалби чиройлироқ экан,
Мақтасанг Чустий, ҳамиша у ғазал бўлгай гўзал.

АЙЛАГИЛ

Дейди бойқушлар, гулистонни биёбон айлагил,
Сен дединг, йўқ-йўқ биёбонни гулистон айлагил.

Лайлини саҳродан излайди, қуёш Мажнунмикин,
Ушбу сирдан бебилимларни билимдон айлагил.

Тошга ургай, синдирар нодон, сўзингнинг гавҳарин,
Дил сўзинг сақлаш учун қалбимни уммон айлагил.

Ёр куйингда рақиблар тир борон айлашур,
Сақла ўқлардан мени бағрингда пинҳон айлагил.

Мевайи лутфингга тўлган васл дастурхонига,
Ташна қолган зор муштоқ дилни меҳмон айлагил.

Тортгали мужгонларинг ҳар қайси бир сих бўлса кам,
Хом дилим тоблашга бу сихларни чандон айлагил.

Еру осмонда муаммо қолмади сен билмаган,
Сен ўзинг мен билмаган мушкилни осон айлагил.

Сенга қурбон бўлмағим хуш келса дилдорим агар,
Розиман ҳар лаҳзада минг марта қурбон айлагил.

Ғар десанг мадҳим гули элни муаттар айласин,
Ҳар баҳор Чустий, сиёҳни абри найсон айлагил.

ЁРИНГ САҚЛАГИЛ

Сен йигит бўлсанг агар номусу оринг сақлагил,
Дил бузуқ, бегонадан кўзи хуморинг сақлагил.

Тушмасин оқ сийнаси узра хижолат доғлари,
Беҳаё, шармандалардан тоза ёринг сақлагил.

Ғунчадан бўлса умидинг, бўл фалакда посбон,
Йилдаги офат булутидан баҳоринг сақлагил.

Бул чаманнинг булбули бўлмақни сен истар эсанг,
Шум нафас зоғу-зағондан гулзоринг сақлагил.

Лаззату-роҳат, нафис санъат керак бўлса сенга,
Синмасин, элга танитган шўх дуторинг сақлагил.

Ота-она ҳурмати дилдан қасамёд айладинг,
Безафар қайтма бу жангдан, эътиборинг сақлагил.

Тош аросига олиб янчгил фашистлар бошини,
Доймо, Чустий, Ватан, гулшан диёринг сақлагил.

ЁМОНЛИК ҚИЛМАГИЛ

Ким ёмонлик қилса ҳам унга ёмонлик қилмагил
Одабийлик айлаю ҳаргиз иловлик қилмагил.

Раҳм этиб дарёдан ўтказмоқчи бўлган дўстни
Елкасига нашталинг санчиб, чаёнлик қилмагил.

Тошга нақш ўлгай сўзингу бағри тошга ўрнамас,
Бу сўзим рамзига қалбингни гумонлик қилмагил.

Жонига қасд айлама ҳеч кимсани аввал ўзинг,
Жонингга қасд этгувчига меҳрибонлик қилмагил.

Ҳаммадан камман дебон эл ичра бўлма поймол,
Қудратингни орға урма, нотавонлик қилмагил.

Дўстим, аччиқ сўзла майли, фойдали бўлса у сўз,
Маҳз бир алдаш учун ширинзабонлик қилмагил.

Маънидан назм илгида янги яроғинг бўлмаса,
Чустийё, ўтмас қилич-ла қаҳрамонлик қилмагил.

КҰНГИЛ

Терилмасдан оёқ остида қолган тут эмас кўнгил,
Ичилмай вақт ўтиб, тамъи бузилган сут эмас кўнгил.

Кўнгилни бир жаҳон олтинга ҳам сотмайди мард аҳли,
Жаҳон бозори ичра, лаълу ё ёқут эмас кўнгил.

Иложи бўлса минг йил сақласанг ҳам айнимас ҳаргиз,
Идиш остида қолган кимсадан сарқит эмас кўнгил.

Баҳор фаслини бахш этган менинг кўнглимга давроним,
На аҳман, ёки даҳман, ёки ҳуту-ют эмас кўнгил.

Замону юрту эл ҳам ёр меҳрин хонаси шулдир,
Киши кўрганда бир сескангувчи тобут эмас кўнгил.

Мудом элга сиғинган, давр фармонига бўйсунган,
Ва лекин жисмаро жонсиз, мунаққаш бут эмас кўнгил.

Фариштамга ёқиб қолган, фариштам шулдир, эй Чустий,
Гуноҳ чоҳида қолган Ҳоруту-Морут эмас кўнгил.

АЙЛА ХУШҶОЛ

Замонам берди илҳом жомида бол,
Дилу жон олди ундан баҳра дарҳол.

Қалам-қоғоз юзига берди зийнат,
Ғазалнинг бўлди пайдо лабида хол.

Юзингга дилбарим пардоз керакми,
Керак бўлса ҳаё дўконидан ол.

Кўзингга сурма даркор бўлса ёрим,
Бу даврон ҳусни-қолига назар сол.

Десаиғ бўлсун сўзим ўткир эл ичра,
Фикр чарҳчисига чарҳлатиб ол.

Керак бўлса элу юртинг ишончи,
Мудом иғво йўлидан четланиб қол.

Ривож истар эсаиғ бахтингга доим,
Садоқат пешн бўлгил, бўлма баттол.

Десаиғ руҳинг ҳамиша шод бўлсун,
Тирикликда элингни айла хушқол.

Агарчи мева бермассан — ақалли.
Ҳаёт йўлида бўлгил соялик тол.

Ҳалол меҳнат, ирода давр меҳрин,
Бири бахту, бири омад-ла иқбол.

Келажак посбони, чин умиди,
Эрусан мужда ҳам шул, қуръа ҳам фол.

Тараннум қилса булбул бу ғазални,
Тонг эрмас, қилса гулшан аҳлини лол.

Ширин сўз дейдилар Чустийни нечун?
Чунки ишқи қуйибдур комига бол.

ЧАРХИИГА

НАСР

Шоирн нозик хаёл, фозилу баркамол азиз дўстим ва биродарим домло Асгарали, яъни Мавлоно Чархийнинг ёшлари 70 га тўлиш муносабати билан табрик тариқасида бу арзимас қўш муашшаҳ ва бу шарафли йил тарихини абжад ҳисоби билан машқ қилиб манзури назар этиш умидида тақдим этмоқ каминага ҳам муяссар бўлган-лигидаан фахрланиб чексиз шодлик изҳор этаман).

Ассалом, эй нутқи комил шоирн нозик хаёл,
Назму насру ҳажвия бобида нодир баркамол.

Соҳиби вазни арузу моҳири баҳри тавил,
Болиғи мулки фасоҳат, зубдан аҳли мақол.

Ғам булутн қоплаб олган чарх кажрафтор эрур,
Яшнайн олмасдинг ҳаёт боғида чанг босган ниҳол.

Раҳму шафқатла адолатнинг қуёши Шарқдан
Хору зору интизор аҳлига кўрсатди жамол.

Оразин ўн беш ёшингда сенга арз этди мурод,
Оҳу воҳ заҳри кетиб комингга тўлди қанду бол.

Лола байроқлар юзингга ранг бериб ол айлади,
Навбатинг жомини сўнди соқийн бахту висол.

Яйрадинг Она Ватан қўйнида топдинг тарбият,
Чеҳрасин қилди намоён сенга даври бемисол,

Чин юракдан севдингу озод элингни куйладинг,
Ваҳму қайғу битди, андуҳу алам топди завол.

Раҳнамо доно, улуғ халқинг йўлин билдинг шараф,
Синмади шохинг эл ичра, бўлмадинг хору увол.

Хоҳишингча касб этиб қилдинг гулабардорлик,
Тўғри айлантирдинг умринг чархини бе қийлу қол.

Ер ҳуснин таъриф этдинг, бу Ватан ҳусни эди,
Ялланиб ҳам ишладинг сен, ошу нон топдинг ҳалол.

Гул узатдинг элга ўз боғингдан эллик баҳор,
Дейдилар, мақсад гулига Чархий етмиш бемалол.

Асли мавлудинг Қўқон, бир номи Хўқонди латиф,
Насли зукко, ҳуштабиат, ҳаммаси шоир мисол.

Муашшаҳ тамом

Бирма-бир сўзлашга таърифингни етмиш йил керак,
Эшитай десанг яна, дунёда етмиш йилча қол.

Саҳфага номинг билан номим ҳуруфин дарж этиб,
Йўлладим дўстим, биродар Чархий, бу туфҳамни ол.

Нодира, Махмуру Фурқат-ла Муқимий, Завқий ҳам,
Дейдиларки, фахримиз бўлса фалак Чархи ҳилол.

Бошқадан кутма дединг, эй, Чустий, бу тарих ҳақин,
Бир юзу ўн иккини етмиш яшар Чархийдан ол.

Их «Етмиш яшар Чархий» бўлиб 112 ни исқот қилинса, 1972 Яъни, юбилей 1972 йил 3 июлда бўлиб ўтган. Муашшаҳ мисрадан Асғарали Чархийга, иккинчи мисрадан Набихон ан деган маъно чиқади.

ДЕЙДИ ЭЛ

Бўлса гар инсофу виждонинг чин инсон, дейди эл,
Эл ишончини қозонсанг аҳли имон, дейди эл.

Халқу юрту хонадонинг ичра ҳурмат топмасанг,
Гар фааришта мен десанг, бевурд шайтон, дейди эл.

Қийил одоб тожини бошингга бўлсанг ҳам гадо.
Муҳтарамлик тахтада гўёки султон, дейди эл.

Ё ишинг, ёки сўзингдан топса марҳам дардига,
Таъзим айлаб сенга ҳар бир лаҳза Луқмон, дейди эл.

Яхшилик мулкида дилларни мусаххар айласанг,
Бу йигит олижанобу марди-майдон, дейди эл.

Ҳар нафас ўзгарса фикринг бўлмасанг собит қадам,
Ўз йўлини топмаган, ҳар йўлда сарсон, дейди эл.

Бўлмаса сендан агар аҳли аёлинг шодмон,
Бу такаббур кўча хандон, хона зиндон, дейди эл.

Дўстлик, тинчлик йўлида айласанг жонбозлик,
Ҳар нафас садқанг бўлиб, биз сенга қурбон, дейди эл.

Охири умринггача Чустий, чекинма хизмат эт,
Суди* йўқ умр ўтказиб, бўлма пушаймон, дейди эл.

---

* Суд (ф) — фойда.

СУБҲИДАМ

Иўқтур армон уйқудан завқ ила турдим субҳидам,
Сен кулиб боқтинг, кулиб мен ҳам гапирдим субҳидам.

Сунбулу райҳон сочинг кўрмоққа эрди интизор,
Рухсат этдинг, дастлаб сенга кетирдим субҳидам.

Кўз қаросидан қошинг устига хол боғлаб — уни
Кирликим бирлан яноғнингга кўчирдим субҳидам.

Йўл ғубори гул юзингдан ўпмасин деб, рашк этиб,
Тонг насимидек супурдим, ҳам сув урдим субҳидам.

Бир нафас кўздан узоқлашдингму ногаҳ, дилбарим,
Титради жон оҳ уриб, излаб югурдим субҳидам.

Бир умр хуррам эрурман, бўлмағайман ғамзада,
Марҳаматлик ишваю ғамзангни кўрдим субҳидам.

Табрик айлар энди Чустийдек мени Хайёми ҳам,
Сен учун ой саҳнига бир хайма қурдим субҳидам.

БҮЛМАСАМ

Ёр учун чексам жафо бир лаҳза беғам бўлмасам,
Ёр хуррам бўлса майли, майли хуррам бўлмасам.

Парда бўлма кипригим, айлай томошо ҳуснини,
Кўзни бошимга урайми унга маҳрам бўлмасам.

Йўлида кирган тикан ҳушбўй гулдан яхшироқ,
Розиман, у кирмаган боғ ичра мен ҳам бўлмасам.

Ҳар боқишда турли-турли дардима берди даво,
Эл мени одам демас дардига малҳам бўлмасам.

Ишқ тиғи, беаёв қалбимни айла чок-чок,
Аҳди паймониға содиқ қавли маҳкам бўлмасам.

Умр ўтар беҳуда, сув узра хашак оққан каби,
Ишқ дарсин хатм этиб маънолик одам бўлмасам.

Эл кўзига зарра янглиғ ҳеч кўринмас борлигим,
Лоақал бир заррача нурига ҳамдам бўлмасам.

Ишқ устози берибдир менга Чустий номини,
Учмаса бу ном етар, машҳури олам бўлмасам.

ШАЙДОЛИҒИН БИЛСАМ

Кўзимдан жо берардим, кўзларин бежוליғин билсам,
Енидан ажралмасдим, менга бепарволиғин билсам.

Уни гулшанга таклиф айламас эрдим саҳар чоғи,
Юзига гул, лабига ғунчалар шайдолиғин билсам.

Тикан нишига дуч келмасди бу боғда қўлим ҳаргиз,
Унинг ҳар бир сўзи бир ханжару бурролиғин билсам.

Шуми ошиқни қадри деб, кечардим жону жисмимдан,
Менга юз ваъда айлаб бошқага ошнолиғин билсам.

Тилимга олмас эрдим номини ҳатто тушимда ҳам,
Рақибнинг ишқ элига шунчалик расволиғин билсам.

Сени ёринг унутган деб кўнгилга шубҳалар солди,
Қулоқ солмас эдим ҳаргиз бу сўз иғволиғин билсам.

Деди булбул: ғазалхонлик қилолмасдим, эшит, Чустий,
Уни ширинзабонлик боғида гўёлиғин билсам.

ФИДО БЎЛСАМ

Деди ёрим, таним минг пора бўлсин бевафо бўлсам,
Дедим, жон на керак сендан бўлакка ошно бўлсам.

Дедиким; сендан айрилсам тубанман беҳаёлардан,
Дедим, номард ўлай сендан агар мен ҳам жудо бўлсам.

Деди, шайдолинггни эл аро хизмат қилиб кўрсат,
Дедим, одам эмасман бандаи кайфу-сафо бўлсам.

Деди, сенга жафо қилсам, жаҳонда кўрмайин роҳат,
Дедим, жонимға роҳатдир агар сенга фидо бўлсам.

Деди, ишқингни қадрин билмасам, кетгай менинг қадри
Дедим, минг-минг тасаддуққи, сазовори баҳо бўлсам.

Деди, меҳрингни байрогин қуёш томига парчинла,
Дедим, синсин қанотим, мен агар аҳли риё бўлсам.

Деди, эй Чустий, ҳиммат бирла устозингга минг раҳмат,
Дедим. озодлигим шул сенга минг йил мубтало бўлсам

КЎРМАСАМ

Йўқ ҳаловат ҳусни олинг кўрмасам,
Толенинг жоида болинг кўрмасам.

Сен билан юрсам олов гулшан бўлур,
Гулшан оташдур жамолинг кўрмасам.

Дилни кўксимдан юлиб олгим келур,
Унда мен фикру хаёлинг кўрмасам.

Қайрилиб боқмам деди ерга ҳилол,
Чеҳрада икки ҳилолинг кўрмасам.

Ташналаб мен эртадан то кечгача,
Чўлга келтирган зилолинг кўрмасам.

Таърифим боғида унмайдур ниҳол,
Минглаб ўтқизган ниҳолинг кўрмасам.

Бу таажжуб, қопқора бўлгай кўнгил,
Қопқора қош узра холинг кўрмасам.

Чустий, шеърим ҳуснида бўлмас камол,
Токи ҳусни баркамолнинг кўрмасам.

ЕВНИ ЯКСОН ЭТМАСАМ

Дунёда инсон эмасман ёвни яксон этмасам,
Сиз мени одам деманг, жонимни қурбон этмасам

Бош олиб, жон ўйнашур майдонда эл фарзандлари,
Менга ор саф олдида мардона жавлон этмасам.

Тутмаса ўткир яроқ икки қўлимни на қилай,
Ўйқу келмас душманимни гарқайи қон этмасам.

Қул бўлиб дунёда юргандан кўмилган яхшидир,
Эр эмасман бошдаги мушкулни осон этмасам.

Деҳқон эрмасман ўриб, душманни бир хирмон қилиб,
Арғумоқим сакратиб бошини пайҳон этмасам.

Қайси тил бирлан дегайман, мен Ватан фарзанди деб,
Ер юзини ўз диёримдек гулистон этмасам.

Мен агар қайтсам бу майдондан мени Чустий деманг,
Улди Гитлер деб бутун дунёга эълон этмасам.

ЛАЙЛОДА ҲАМ

Кўрмадим ҳуснинг қиёсин Ширину Лайлода ҳам,
Кўрмади Фарҳоду Мажнун лоақал рўёда ҳам.

Бир тугунким томчилар, дарёга тушса ёзилур,
Солди ишқинг минг тугун қалбимдаги дарёда ҳам.

Баркамол ошиқ эмас ким севса сендан бошқани,
Эл буни такрор этар ҳар тилда, ҳар маънода ҳам.

Телбаларча сўзласам айб этма ишқинг этди маст,
Бермагай бу кайфни хум-хум шаробу бода ҳам.

Васлу ҳижрон оламини икки дунё дейдилар,
Минг тасаддуқ сенга бу дунёю у дунёда ҳам.

Ошиқу маъшуқ муаммосин ўзинг ҳал айладинг,
Кўрмади тарих буни ҳеч оқилу донода ҳам.

Жумла мавжудот беролмайдур сўзингга тенг баҳо.
Бу баҳо тиллода ҳам йўқ гавҳари яктода ҳам.

Бир табассум айла, ишқинг куйлаган Чустийга боқ.
Бормикин бу хилда булбул жаннатул Маъвода ҳам.

КУЛДИРСА ҲАМ

Ўргилай ранжитса ҳам, кулдирса ҳам,
Еки жон бахш этса ҳам, ўлдирса ҳам.

Енма-ён ўлтирса ҳам майлига,
Рози эрдим рўба-рў ўлтирса ҳам.

Сўзласа дил жомига қуйгай асал,
Қўп ширин боқиб гапирмай турса ҳам.

Ундирай меҳригиё гуллар аро,
Ишқи офтобдек мени куйдирса ҳам.

Кўзларим тўймас боқиб рухсорига,
Мен билан юз йилча даврон сурса ҳам.

Тенг эмас райҳону сумбул сочига,
Бу жаҳон боғида жавлон урса ҳам.

Чустий дер ҳар нозига юз жон фидо,
Ўргилай ранжитса ҳам, кулдирса ҳам.

ИЗЛАДИМ

Юрдим одамлар аро доим одам изладим,
Яъни одам қадрини билгучи ҳамдам изладим.

Дўстини изловчини ҳар лаҳза қурбони бўлай,
Кимки излардур мени жон бирла мен ҳам изладим

Сўз биноси бўлгуси вайрон асоси бўлмаса,
Нияти қатъий вафо-ю қавли маҳкам изладим.

Ишқ дардига даво йўқ дейдилар, мен телбадек,
Уқмадим ҳаргиз бу сўзни унга малҳам изладим.

Бир қуёш юзлигни севганман қуёш ҳам рашк этар,
Ишқ саҳросида кездим, сояни кам изладим.

Билмаса халқини қадрин, бўлса эл орамини,
Бу каби ножинслар умрига барҳам изладим.

Ниятим Чустий, ҳамниша яхшиликни ўрганиш,
Шу сабаб ҳар лаҳзаларда яхши одам изладим.

СЕНДАН КЕЧМАДИМ

Ранжима, эй ёр, сендан кечмадим,
Дилга боқ, дилдор сендан кечмадим.

Ёридан беору беномус кечар,
Менда номус бор сендан кечмадим.

Синдириб Машраб осилган дорни,
Эй адолатдор, сендан кечмадим.

Сайрадим баъзан тикан устида ҳам,
Лекин, эй гулзор, сендан кечмадим.

Балки жондан кечдим аммо ҳеч қачон
Эй пари рухсор, сендан кечмадим.

Чустийдек айбим сени севганлигим,
Бошқаси бекор сендан кечмадим.

ЖОНИМ ФИДОСИДАН ДЕДИМ

Мен адосидан дедим, жоним фидосидан дедим,
Бу садоқат жонима руҳи физосидан дедим.

Худ намолардан эмас, аҳли риёлардан эмас,
Васлининг куйи аро мен бир гадосидан дедим.

Нозаниним ошиқин кўп имтиҳон айлар эмиш,
Ўргилай мен айлаган жабру жафосидан дедим.

Ғамза боғидан мурувват этди нозик мевасин,
Бу каромат мен учун лутфу атосидан дедим.

Бир табассум қилди ҳижрон дардига топдим илож,
Лаълининг бурчидаги дорил шифосидан дедим.

Ҳар саҳар жоним менинг лаббай деюр беихтиёр,
Бу унинг руҳим қулоғига нидосидан дедим.

Ошиқ аҳлин бирма-бир тарихда номини ўқиб,
Ҳаммаси ҳам мен каби бир мубталосидан дедим.

Анга бу илҳом қаёндан деб эди кўп дилрабо,
Ўргилай Чустий дилимнинг дилрабосидан делим,

ҲАЁ КҶРДИМ

Қуёш — ой ўртасида кеча кун бир муддао кўрдим,
Юзинг эрмиш талоши бу талошмоқни раво кўрдим.

Яқосидан тутиб икки чапан доим бўғишгандек,
Тутоққан қошларингни кўзларингга мубтало кўрдим.

Қаро киприк, қаро шоҳига чулғанган қаро кўзни,
Қаро тунда ёнар ўтдек узоқдан барало кўрдим.

Табассум қушчаси жонон лабинг боғида пар ёзди,
Қанотида тизилган қанча дурри бебаҳо кўрдим.

Бу давроним ҳақи кўнгилни сендан ҳеч яширмасман,
Менга ёзган хатинг мазмунида аҳду-вафо кўрдим.

Сабо ўпти сочингни тунда юрган ўғрига ўхшаб,
Уялдинг Чустийдан, сенда ажойиб бир ҳаё кўрдим.

БИР ҚАДАМ ЭТДИМ

Килкимни* қачон фикрима тобеъ, қарам этдим,
Ишқ аҳлини дафтарга биринчи рақам этдим.

Кимларни кўриб дейди санам аҳли ҳаваслар,
Ёримни севиб олдида тарки санам этдим.

Машрабга кўзим тушди Намангон чаманида,
Дилдан шу нафас барча ғурурим адам этдим.

Чорлаб эди оҳистагина ошиқи барҳақ,
Лаббай дедим-у завқ ила дийдамни нам этдим.

Бир гул узатиб айтдики, жаннат гулидир бу,
Бўйини Намангон эли бирла баҳам этдим.

Булбул шу замон завқ билан қилди тараннум,
Дил созини бу суҳбат аро зеру бам этдим.

Наргис кўзидан қисса ёзишга бу чаманда,
Илҳом кўзининг кирпичидан қилқалам этдим.

Ҳижрон йўли ҳаддан узоқ эрди, деди Машраб,
Умрим қадами бирла ани бир қадам этдим,

Дунё эшиги паст қурилганди йўлимда,
Ночор ўтиб кетгали бошимни ҳам этдим.

Эл дер эди, шоҳ Машраб девонаю ҳам маст,
Эл кўнгли учун барча дегонини ҳам этдим.

Баднафсу риёкор лаинларни қилиб ҳажв,
Бир нукта билан мингини ҳам муттаҳам этдим..

Суҳбатга Намангон чамани бўлди гувоҳим.
Чустий бу мулоқотими бир субҳидам этдим.

---

* Килк — (яъни) қалам.

КЕЛДИМ

Азизлар бу лаҳадга юз туман армон билан келдим.
Ҳисоби йўқ гуноҳу, беадад армон билан келдим.

Қолиб аҳлу аёлим, қасру айвон, молу мулким ҳам,
Кетиб жоним жасаддан, оҳу минг афғон билан келдим

Қафандан бошқа ҳеч бир нарса йўқ эмди бисотимда,
Кўзимдан кетди нуру, бу тани бежон билан келдим.

Солиб тобутга мурдамни, ўқиб дўстлар жанозамни,
Кўтардингиз лаҳад сорига бу имкон билан келдим.

Эшиги, туйнуги, айвони йўқ бир уйга қўйдингиз,
Бу уйга на тўшак, на ошу на бир нон билан келдим.

Бу ер, навбат-банавбат одам авлодини ер эрди,
Лаҳад комига мен ҳам ушбу дастурхон билан келдим.

Умидим бу қоронғу қабр ичра нур сочур албат,
Дилимда нақш бўлган ояти Қуръон билан келдим.

Мени раҳматли деб, ким эсга олса унга минг раҳмат
Ўлимга бўйсунуб, Ҳақ айлаган фармон билан келдим

Дуода Чустийни ҳам фотиҳангиздан қуруқ қўйманг,
Биҳамдиллоҳ, мусулмон аҳлиман, иймон билан келдим.

ИНТИЗОМ

Одамийлик денгизида дурри якто интизом,
Айлагай иш боғида ҳуснингни зебо интизом,

Мамлакат қўрғони, тинчлик посбони давр аро,
Нотовонларни қилур бардам, тавоно интизом.

Зангламас ҳаргиз ҳаёт ойнаси олмас ғубор,
Умр кўзгусин қилур ҳар дам мусаффо интизом.

Интизомни сақлагай ҳатто чумоли лашкари,
Эл боқар ҳайрат билан, айлар тасанно интизом.

Умр кўрмайдир иморат пухта пойдеворсиз,
Айлагай вайронани шавкатли дунё интизом.

Турли маъданлар эрур мавжуд меҳнат конида,
Барчасидан энг зарур даркори тилло интизом.

Ҳар йигит қизни сарафроз этти иш осмонида,
Чеҳраларни элга қилди нур сиймо интизом.

Интизоми бўлмагай уйда бўлур бебошлик,
Хонадонингни бузар ҳаттоки бежо интизом.

Бахту омад толиъу иқбол заминин жисмига
Ҳусну руҳ бахш этгувчи тўлқинли дарё интизом.

Давлату бахту саодат тоғи емрулгуси,
Эл билан гар бўлмаса ҳамкору ҳампо интизом.

Айни ядро жангини маҳв эткучи кучли куч,
Меҳнату эл бирлиги бемисл якто интизом.

Қулки бўлмайлик рақиблар олдида, озод халқ,
Маҳкам ушланг чиқмасин қўллардан асло интизом.

Чустиё, иш интизомин сақла, нуқсон бўлмасин,
Сенга эл дер офарин, юз минг тасанно, интизом.

СОҲИБ ЖАМОЛИМ

Бу кун етмишга етмиш синну солим,
Табассум айланг, эй соҳиб жамолим.

Паризодлар паризоди ўзингиз,
Гўзаллардан гўзал, эй бемисолим.

Ширинсўзлар тилин қилди ширинроқ,
Тилингиз таърифи, эй лаъли болим.

Ҳамма шайдойидан шайдойироқман,
Ҳануз маълум эмасму сизга ҳолим.

Агар жой топса эрди қалбингиздан,
Етук дoston бўларди ҳар мақолим.

Умидим ваъдангиздан кеча кундуз,
Ишондим сизга, эй лафзи ҳалолим

Босиб ўтманг, мисоли нон ушоқмен,
Мабодо тутмасин сизни уволим.

Ёзиб Чустий ғазал она тилида,
Узатдим бир ўқинг нозик хаёлим.

ЖОН ҶҒЛИМ

Мен айтай, жон қулоғи-ла эшит пандимни, жон ҶҒЛИМ,
Амал қилсанг сўзимга асли кўрмайсан зиён, ҶҒЛИМ.

Дилингни ота-она меҳри нури-ла мунаввар қил,
Қолур сендан жаҳонда яхши бир ному нишон, ҶҒЛИМ.

Хиёнат қилма халқингга, жиноятдан ҳазар айла,
Садоқат кўрсатиб, бўл яъни машҳурий замон, ҶҒЛИМ.

Синов бермай киролмайсан ҳаёт дорилфунунига,
Ўзингдан ҳар кунни бир марта олғил имтиҳон, ҶҒЛИМ.

Вафолик онлангни камситиб ҳолин хароб этма,
Ўзин боғини вайрон айламас ҳеч боғбон, ҶҒЛИМ.

Қўлинг югуриклиги ошга, тилинг югуриклиги бошга
Етар дерлар, бу сўз ҳақ, қилмагил ҳаргиз гумон, ҶҒЛИМ.

Борар жойинг қаерда, билмасанг, манзилга етмайсан,
Адашгай ноаниқ йўлдан борувчи корвон, ҶҒЛИМ.

Ҳалол бўлсанг, ҳалол топсанг, ҳаромий номин олмайсан,
Ўқиб билганларим мингдан бирин қилдим баён, ҶҒЛИМ.

Эшитсанг балли устозингга минг раҳмат, дегай Чустий,
Қамолнингга стиб минг йил яша соғу омон, ҶҒЛИМ.

НОДИРАИ ДАВРОН

Эй нодираи даврон, мен лафзи ҳалолингдан,
Сен фикру хаёлимда маҳв этма хаёлингдан,

Ким кўrsa сени тунда дейдурки, қуёш чиқмиш,
Ҳар кеча олур баҳра ой ҳусну жамолингдан.

Дарёга назар солсанг, ўйноқлаб оқар хурсанд,
Боғларда гўзаллик ҳам сержилва ниҳолингдан.

Тебранса лабинг ундан ҳалвочи шакар олгай,
Бу сўздаги лаззат ҳам лаълингдаги болингдан.

Достонинг ўқир булбул, дебочасидир қошинг,
Бир боби ёноғингдан, бир нуқтаси холингдан.

Ширинга назар солмас, Лайлони писанд этмас,
Фарҳод ила Мажнун ҳам орзуси висолингдан.

Боғингда ғубор қўймас, фаррошинг эрур Чустий,
Гоҳида хабар олғил бу лафзи ҳалолингдан.

ТИЛИНГДАН

Ёзди Навоий мақтаб қанча асар тилингдан,
Ҳалвочи қилди ҳалво балким шакар тилингдан.

Ўзбек қизи чаманда сўзла, ёқимли куйла,
Булбул сабоқлар олсин, минг-минг саҳар тилингдан

Қалбинг уйи безалган бир тўй тарадудди бор,
Ҳар лаҳза менга келди бу хушхабар тилингдан.

Лутфий, Атоий, Машраб, Мунис, Муқимий, Фурқат
Топди ўз эътиборин шу мўътабар тилингдан.

Шундай ширин тилинг бор, очса лабинг дўконин,
Қилғай асал харидин жумла башар тилингдан.

Тил мадҳидан очилса дорилфунун фалакда,
Юлдуз элига офтоб юз боб очар тилингдан.

Шеъри бутун жаҳонда машҳур-у манзур ўлгай,
Ҳар шоирики илҳом олса агар тилингдан.

Минг тилга таржимон ҳам юз тил билан қариндош
Бир тилда сўзлашурман дил баҳраманд тилингдан.

Мақтаб тилингни ёзди, ўнлаб асар Алишер,
Чустий ўпар китобин, мазмун ўпар тилингдан.

ДАРД ҚУРМАСИН ҚҰЛИНГИЗ

Ҳайратда қолди олам қатъий қарорингиздан,
Ҳосил кўпайтиришга отган шиорингиздан.

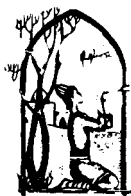
Дард кўрмасин қўлингиз, доим омон бўлингиз,
Кам бўлмангиз жаҳонда ҳаргиз қаторингиздан.

Меҳнатсевар азизлар, колхозчи йигит, қизлар
Ишланг, ясангай ўлкам бу пахтазорингиздан.

Терлар эса юзингиз, шабнамли гул ўзингиз,
Булбул ўқийди дoston бу гулузорингиздан.

Фурсат букун ғанимат, мардларда бор ҳамият,
Ажралмасин дилингиз номусу-орингиздан.

Меҳнат томон юрингиз Чустий тасаддуғингиз,
Чиқди садо келинг деб, янги баҳорингиздан.

ЭЛ ФАРЗАНДИ

Ургулар кўкда қуёш сендек жигар пайвандидан,
Сен бу меҳнат осмонининг юлдузи, фарзандидан.

Бир қўлинг кесмоқда тошу, бир қўлинг ёв бошини,
Розидир халқинг сенингдек қаҳрамон фарзандидан.

Тоғни паст этдинг босиб, дарёни этдинг тўсиб,
Ёсуман илгини кесдинг бандидан ҳар бандидан.

Ҳуснидан олди ниқоб Ширин кулиб ҳорманг, деди,
Тутди шарбат лаъли жомин тўлдириб гул қандидан.

Дафтариди кўрди осмон янги Фарҳод номини,
Бўлди хурсанд субҳ чоғи сен каби хурсандидан.

Ўзни кўрсатди фалак тоқида жанг майдонида,
Эл зафар юлдузлари сен ҳам шулар монандидан.

Келгуси авлод ўқиб номингни Фарҳод тоғида,
Дейдилар, бу Чустий ёзган элни зўр дилбандидан.

МУҲАББАТ ИРШОДИ

Менда ҳам бордир муҳаббат муршидин иршодидан,
Сўз сўрарга ҳужжатим бор, ишқинг устодидан.

Пашшадан филу чумолидан чопар от чиқмағай,
Лек бўлғай арғумоқ ҳар кимки ишқ авлодидан.

Дилбарим юзин эмас ҳаттоки кўрса суратин,
Айбини топгайди тарих Монию Беҳзодидан.

Билса эрди ишқ майдонин улуғ Фирдавсий ҳам,
Гурзи бергай эрди Рустамга дилин фулодидан.

Май ичирса соқийи даврон улуғ Хайёмига,
Бода ҳарфини ўчиргайди ўзин ижодидан.

Уэр этиб ҳазрат Навойига қалам, ишқ илмини
Хамса Фарҳодига ўргат бу замон Фарҳодидан.

Икки қошин сояси эрмиш камони Чочи ҳам,
Талқин айлайди буни тарих чиқармас ёдидан.

Сарву шамшоду санавбар, тўбини мақтайдилар,
Барчаси ишқ оламининг гулшани ободидан.

Бўлмаса Чустий, муқаддас ишқ мулки, шубҳасиз,
Бир хароб олам кўрар эл бу жаҳон бунёдидан.

УНИ ХОР АЙЛАМА

Ургулай одам элин ҳушёридан, огоҳидан,
Умр аро ажралмагай бу жонқуяр ҳамроҳидан.

Эрни минг ғам ўлдиролмас, битта номус ўлдирур,
Бизга бу мужда буюкларнинг башоратгоҳидан.

Эл деса кимни ёмондир, яхшилаб бўлмас уни,
Ҳеч киши қувланмасин умрида эл даргоҳидан.

Онасин кўриб қиз олу қирғоғин кўриб бўз ол,
Тоза бўз дерлар дуруст ифлос тўқилган шоҳидан.

Дейдилар юрсам қуёшдек бўлгуси умринг узун,
Йўқ бўлур олам, қуёш чиқса агар ўз роҳидан.

Эҳтиёт қил, эҳтиёт қил, эҳтиёт қил, эҳтиёт,
Тут йироқ дўстим ўзингни бу замон гумроҳидан.

Кўкка фарёди етар, ошиққа чоҳ қазган рақиб
То абад дерлар чиқалмас ковлаган ўз чоҳидан.

Ҳақли сўз бир мўъжиза, Чустий уни хор айлама,
Кул бўлурсен тушса бир учқун қаламнинг оҳидан.

МИНГ ЎРГИЛАЙМИ СИЗДАН

Юз ўргилайми сиздан, минг ўргилайми сиздан,
Товус бу жилваларни ўрганди жилвангиздан.

Янграйди шўх дуторим раққоса, шўх-шўх ўйнанг,
Нози карашма сиздан, авжи — тарона биздан.

Бўлганда шоҳи Машраб, минг-минг ғазал ёзарди,
Илҳомланиб ажойиб давронда базмимиздан.

Кўз мардуми юзингиз меҳмони бўлди, менга
Бир дона қолдирибдур лабда қора майиздан.

Ой-ю қуёш хумори, осмонда саргарангдур,
Уммиди бор юзингиз жомидаги қимиздан.

Қарсак билан фалакка минг офарин деган сўз
Тўлгай, сиз ўйнаганда ҳар бир йигитла-қиздан.

Чустийнинг истаги шу, кўп йил бўлинг саломат,
Юз ўргилайми сиздан, минг ўргилайми сиздан.

ЧЕВАРЛАР МАДҲИ

Дўппи тиккан қизларимнинг игнаси тилло экан,
Ҳар қатим тиккан ипак хом нуқрадан аъло экан

Чекмалар юлдуз каби, ҳар бир гули бир янги ой,
Худди ҳар чевар қуёш юзли, кўзи шаҳло экан.

Ярқирар бармоқларин нурига чўмган пилтакач,
Рангидан нур томчилар дилбар экан, барно экан.

Ҳар гулин кўрганда булбул боғаро гулдан кечар,
Дўппи бир гулшан эса тикувчиси раъно экан.

Дилраболик бирла бу санъат дилимни овлади,
Тахтакач оғушидан чиқса яна зебо экан.

Кўзларининг аксидек дўппи таги ҳам қоп-қора,
Бошда ҳар кўзни қамаштиргувчи бир сиймо экан.

Зулфинисолар, Шарофатлар, Мукаррамхон билан
Бу ҳунар осмонида ҳар қайси бир Зухро экан.

Бахти иқболи баланд, омадли қўлларга қаранг,
Ҳаммаси ғолиб элимга бебаҳо савго экан.

Чустийни мафтун этибдур Чустнинг чеварлари,
Файзлик корхонаси ҳам бир гўзал дунё экан.

ДОНОЛАР БИЛАН

Бўлгил улфат доимо эл ичра донолар билан.
Яйрамоқ яхши жаҳонда ёру ошнолар билан,

Ерни сел бузса, ёмон одам бузар одам дилин,
Сухбат эт одамшуносу оламоролар билан.

Боши дарё бўлса гар, оққан ариф доим оқар,
Сўзлашиб билдим бу сўзни фикри дарёлар билан.

Дўстим ўз жонингга раҳм эт, ичмагил ўлгунча май,
Бўлмагил расво юриб сен баъзи расволар билан.

Лақмаю ҳовлиқмалар қалбингни кир қилгай фақат,
Чўлни чангитган қуюндек қанча даъволар билан.

Қолган умрингни қўлингдан берма Чустий, ўйла кўп,
Эл учун ёзгил ғазаллар пухта маънолар билан.

ТОШКЕНТДАМАН

Жону-тан бирлан Ватан пайванд мураккаб бир бадан
Меҳнату роҳатни бир билгай Ватан ҳам жону-тан.

Сув, ҳаво, туфроғу ўтдек бир-бирин ҳамкоридур,
Бўлмаса гар битгаси на эл бўлур, на бу Ватан.

Ранг-баранг гулларга ўхшатмиш табиат ҳар бирин,
То жаҳон бор яшнасун, ҳеч сўлмасун ушбу чаман.

Бахту иқболу саодат, эрку омад гулларин,
Бу чамандан топғуси ҳар бир самимий излаган.

Бу чаманда лолалар қурбон ўланлар қонидур,
Гуллари, боққан ёмон кўзларга гўёки тикан.

Раста-раста қад кўтарган дўстлик шамшодлари,
Тинч амонлик тонгида булбуллари ширин сухан.

Яшнатур, кенгайтирур боғбонларига жон фидо,
Кучлидур порлоқ қуёши унга келтурмас туман.

Фахр этарман ушбу гулшан сийнасида жилвалик,
Ер юзин халқига гул тутган азиз юртим экан.

Икки минг йиллик тўйига ёзгали тўй хат шошил,
Жумла оламга дегил, тўйга келинг дўстлар билан.

Қайдасан Чустий десанг, илҳом қизи, кел охтариб,
Ўзбекистон пойтахти навқирон Тошкентдаман.

ШИРИН СУХАНЛАРДАН

Камолот излама ҳаргиз ўзини мақтаганлардан.
Эшитдим ушбу сўзни оқилу ширин суҳанлардан.

Лабинг гулдек очилсин, кулма дўстинг ҳолига лекин,
Боқиб ибратлан, эй одам, хазон бўлган чаманлардан.

Иложи борича дўстим, ширин сўз бўл, юзи гул бўл,
Жароҳатдан бўлак дил не олур сўзи тиканлардан.

Кўнгли боғида сўлмас илму дониш лоласи яхши,
Ўзин қадрини билмас баъзи тантиқ, гулбаданлардан.

Қуруқ ҳусну латофат кўкка учмакка қанот бўлмас,
Етарлик баҳра олмасдан туриб бу илму фанлардан.

Қийиб ҳурмат либосини ҳамиша эҳтиёт айлар,
Фазилатли киши доим, ёқо йиртар чапанлардан.

Қараб хурсанд этар дилни кулиб тушганда сурат ҳам,
Тузукроқ завқ бергай дилга баъзи жонли танлардан.

Нишонга яхши олмасдан туриб сўз тепкисин босма,
Хатога кетгай ўқлар чиқса бемўлжал наганлардан.

Навойй фикрига эргашдиму баҳра топиб Чустий,
Дедимки, ор этар кўнглим ўзини мақтаганлардан.

ВАТАН ҲУСНИ

Азим дарё қаерда учраса ёрим дили дерман,
Қаерда боғу-роғ кўрсам нигорим манзили дерман.

Жамолин ўн гулидан бир гули энди очилмоқда,
Усиб, яшнаб борур ҳар ойу ҳар кун ҳар йили дерман.

Чаман япроғлари ёримга табрикномалар гўё,
Хати ишқ оламин имлосию булбул тили дерман.

Қуёш ҳар кун чиқиб ўйнаб, тараб кўз-кўз қилур элга
Кўзимга суртаман, бу дилбари зар кокили дерман.

Юзидан ер юзига жилвалар берди Ватан ҳусни,
Бутун олам эли ушбу гўзаллик қойили дерман.

Тамошасида ташвиш солса ошиқларга ҳар кимса,
Жаҳонда одам авлодин бахил ҳам жоҳили дерман.

Диёрим шуҳратидан холи олам кўрмадим, Чустий,
Бу фикримни садоқат оламин бир комили дерман.

ВАТАН ДЕРМАН

Ошиб завқим дилимда ҳар қаён боқсам чаман дерман,
Гўзал боғим хазонсиз гул ниҳолин бетикан дерман.

Бу боғим таърифин айтайки минг йилларча куйлансин,
Бу мақсудимга етсам мен ўзимни ўлмаган дерман.

Табаррук ҳар сиқим тупроғи минг гавҳардан ортиқдир,
Бунинг ҳар бир варақ таърифи элга янги фан дерман.

Ватан деб, халқ деб сўзласа давримда ҳар инсон,
Жаҳон нотиклари ичра уни ширин суҳан дерман.

Менинг фарзандлигим шулким, йўлида жону тан тикдим,
Сўзимда турмасам мен сурати жонсиз бадан дерман.

Ҳаётимга, сўзимга берди лаззат давру давроним,
Яна минг йил умр кўрсам Ватанда эл билан дерман.

Иўқ армон менда, Чустий, бу Ватан фарзандиман бахтлик,
Шунинг-чун то ҳаётим бор, Ватан дерман, Ватан дерман.

БЎЛМАСИН ДЕРМАН

Ширин суҳбат аро сўзларда иғво бўлмасин дерман,
Қишининг шаънига ғийбатлар асло бўлмасин дерман.

Асал гарчи ширин, яхши даволар жумласидандир,
Ошиб ҳаддан ширинлик, акси пайдо бўлмасин дейман.

Қиши инсоф ила виждон либосидан бўлиб маҳрум,
Ёмон феъли билан эл ичра расво бўлмасин дерман.

Фазилат манбан устоз донолар омон бўлсин,
Сўзининг мантиқи йўқ, телба доно бўлмасин дерман.

Қишида баъзи қилмиш, элни бошлар можароларга,
Ғализ кирдикори эл бошига ғавғо бўлмасин дерман.

Ўзидан бошқани инкор этар, баъзи кишилар бор,
Ҳаётда бунчалик ҳам фикри бежо бўлмасин дерман.

Туғилган бўлса одам наслидан поймол этиб аслин,
Фирибгар тулки-ю, шайтонга ошно бўлмасин дерман.

Ўзинг кимсан сўзингни кўпчилик маъқулласин Чустий,
Хатони тан олиб қалбингда даъво бўлмасин дерман.

ҚАДАМ ҚЎЯРМЕН

Йиллар сени деб қадам қўярмен
Ерим, қадамингга қўй сўярмен.

Сен майли қабоқ чекиб қарайсен,
Мен яхши баҳонага йўярмен.

Номингга қўшиб ширин сўзингни,
Дил лавҳига нақш этиб ўярмен.

Холингни қачон эсимга олсам,
Дафтар юзига нуқта қўярмен.

Бир чашма бўйида иккимиз ҳам,
Сен бирла қониб-қониб тўярмен.

Тош отса кимики иккимизга,
Бир лаҳзада қонига бўярмен.

Собит қадаминг йўлингда Чустий,
Ерим, қадамингга қўй сўярмен.

НУРИ ОДОБИ БИЛАН

(Ўзбекистон халқ шоири Собир Абдуллага назира)

Бу жаҳон равшан кўрингай янглиф офтоби билан,
Чеҳралар бўлгай мунаввар нури одоби билан.

Гар дилиннга хулқу, ақлу, илму виждондир стун,
Бу бинони сел ололмас мавжу гирдобн билан.

Айни расволик ёмон ахлоқу беодоблик,
Иккисидан қил ҳазар оламда ҳар боби билан.

Дўстидир олам элин илму ҳаё сидқу вафо,
Қолмагай армонда ҳеч ким бу хил аҳбоби билан.

Кимда одоб бўлмаса, элда ёмон оти қолур,
Ким ҳаёли, мақталур у хулқи ноёби билан.

Фикри нодир, ақли комиллардан ол ҳар дам сабоқ,
Ҳамнафас бўлма сира қаллобу каззоби билан.

Маърифат созин чалиб, Чустий, тараннум бирла айт,
Чеҳралар бўлгай мунаввар нури одоби билан.

ДИЛ ДИЛИ БИРЛАН

Муҳаббат денгизин сайр айладим мен соҳили бирлан,
Ҳаётимнинг ўтиб ёзу қиши, ой-ю йили бирлан.

Вафо дарсини ўргандим бу йўлда баъзан ўргатдим,
Агар ким бўлса толиб беғараз жону дили бирлан.

Жаҳон равшанланиб кетди нигорим менга боққанда,
Тасанно дер эди осмон ҳисобсиз қандили бирлан.

Кабутардек қанот ёзди дилим бўйнига хат тақдим,
Бориб келгай қошимга айланиб, ёр манзили бирлан.

Қишилар деди, ёринг сенга васлин ваъда айлабдур,
Ишонтурсин мени бу сўзни айтиб ўз тили бирлан.

Садоқатнинг дудам шамшири бирлан хартумин кесдим,
Олишгач, васл майдони аро ҳижрон фили бирлан.

Деди Фарҳодга Ширин, ишқ ўрган янги Фарҳоддан,
Бу сўз мазмундан Чустий қувонди дил-дили бирлан.

ОДАМ ГАДОСИМАН

Ҳақиқат чеҳрасин мафтуни ишқий беқийёсиман,
Муҳаббат оламин бир телбаси, дилбаршуносиман.

Ичу тошимни бир рангда безабдур ишқ наққоши,
Вафо меъмори қурган сидқ мулкин бир биносиман.

Менинг севган нигорим дилраболар дилрабосидир,
Унинг кўйида мен ҳам мубталолар мубталосиман.

Не келса бошима ишқим туфайли инжимас кўнглим
Нигорим нега рози бўлса, минг марта ризосиман.

Муҳаббат муъжизотин сезмаган одам эрмас дерлар,
Буни фаҳм айлагучи ошнолар ошносиман.

Ғаразгўйликни ўрмонида юрма, тулкилик қилма,
Тутиб пўстин шилар эл ушбу ҳақ ишнинг фидосиман.

Гадо деб таъна қилсанг, фахр этармен бу гадоликда
Кўзи одамга асло тўймаган одам гадосиман.

Муҳаббат солди қалбимга, кўзимга берди халқим ну
Вафо мулкин ҳамиша Чустийдек дилбаршуносиман.

НАВРҮЗ ҚАСИДАСИ

Кел, эй наврӯзи олам, хуш келибсан,
Қилиб оламини хуррам, хуш келибсан.

Эди ғов, чилла, ҳуту ют йўлингда,
Бериб ғовларга барҳам, хуш келибсан.

Қутиб олмоққа мавжудот ясанди,
Қулиб дер ҳар бир одам, хуш келибсан.

Қумуш дарёси мавж урди эриб қор,
Деди сероб ўлкам, хуш келибсан.

Булутга тутди тоғ ёқут пиёла,
Қилур эл катта байрам, хуш келибсан.

Дедилар, турли-турли тилда қушлар
Аё гул юзли кўклам, хуш келибсан.

Солиб ишқ оташин ер қатламига,
Қилиб деҳқонга ҳамдам, хуш келибсан.

Булут дорул шифосидан қўлингда
Кетурдинг тоза марҳам, хуш келибсан.

Очиб кўз-юзларин ювди экинзор,
Деди, давлатли ҳотам, хуш келибсан

Бериб ер жисмига қувват-ла қудрат,
Этиб ҳосилга бардам, хуш келибсан.

Табиат бойлигин олтин калиди
Қўлингда келди боқсам, хуш келибсан.

Миришкор ишбилар деҳқону боғбон
Қучоғин очди хуррам, хуш келибсан.

Ўлиб дер, қаҳрабо, дона юзини
Қучиб ер остидан нам, хуш келибсан.

Дер олтин қўллилар хўп шоду хурсанд,
«Оқ олтин» лиқ хазина, хуш келибсан.

Ҳавода қаҳ-қаҳа, сенда табассум,
Деди қишлоқ шаҳар ҳам, хуш келибсан.

Ҳилол янглиғ сенга таъзим этарман,
Қўлим остида сўйнам, хуш келибсан.

Ниҳоят этгали тинчликка хизмат,
Этиб дўстликни маҳкам, хуш келибсан.

Баҳоси йўқ баҳорсан, навбаҳорсан,
Азизу ҳам мукаррам, хуш келибсан.

Бўлиб ҳар мисраи булбул мисоли
Сени қутлар қасидам, хуш келибсан.

Деди эл бирла Чустий, кел, яна кел,
Дедим мен ҳам, минг марта, хуш келибсан.

ТИКАН ДОИМ ТИКАН

Сўзларимга тут қулоқ жонинг билан,
Тош ичиндан дур топиб ол, жонидан.

Дору дерлар дўстлар аччиқ сўзи,
Сенга бўлмас дўст ҳар ширин сухан.

Сўзлаган бу сўзни кўп устозлар,
Гар амал қилсанг, бўлур қалбинг чаман.

Қуйма сув гул деб тиканга боғ аро,
Гарчи у боғда ўсар, бўлгай тикан.

Фаҳм ила идроку ўткур кўз керак,
Бўлмаса ҳар бир қадам сенга туман.

Фойдалиқ ишларда чаққон бўл мудом,
Фойдасиз сўзларда бўлгунча чечан.

Тоққа тўр солма балиқ овлаш учун,
Солма ақлингнинг оёғига кишан.

Баҳра йўқ қалби қуруқдан эл учун,
Дашту чўлда кема ҳаргиз сузмаган.

Билмаган ишни агар биламан десанг,
Билган олдида бўлур бошинг тубан.

Чустиё, фикринг чуқур бўлсин мудом,
Бўлмагай дур, бўлмаса дарё теран.

МЕҲРИБОН ЭТМИШ ВАТАНИ

Эй гўзал, қалбимни ишқингга макон этмиш Ватан.
Мендек ошиққа дилингни меҳрибон этмиш Ватан.

Элчилик айлар ҳамиша кўзларимга кўзларинг,
Мен учун қалбингда не бўлса баён этмиш Ватан.

Мен сени севдим десам, гоҳи кулиб гоҳ ноз этиб,
Ҳар қадам қўйсам йўлингда, имтиҳон этмиш Ватан.

Ухламасдан бир оёқ бирлан туриб тонг оттирар,
Қоматингга сарвларни посбон этмиш Ватан.

Ажратиб бўлмас жамолингни жамолидан сира,
Ҳуснини ҳуснингда оламга аён этмиш Ватан.

Содиқ ошиқлар ўлимдан ҳеч қачон хавф айламас,
То абад меҳрини жон ўрнига жон этмиш Ватан.

Телба Чустийнинг умиди лаҳза-лаҳза ортадур,
Чунки чин ошиқни машҳури замон этмиш Ватан.

ШАЙДОСИМАН

Бир очиқ юз файзига тенг келмагай юз минг чаман,
Бадқовоқлар жабҳасидан санчилур кўзга тикан.

Шоду хурсандлик дарахтин арралар сўз аччиғи,
Мевазор этгай ҳаётинг боғини ширинсухан.

Битта тил берган табиат ҳар бир одам комига,
Айри тил бўлса уни эл дер, илон насли экан.

Шунга ўхшар ким заҳарҳанда ҳаёт осмонида,
Жилвагар бўлгай булут чақмоқ чақиб қаҳри билан.

Қим сенинг бахтинг йўлнга ғов солиб турса агар,
Йўл очар ахлоқу ҳуш одобу илму фан билан.

Ҳаммадан ҳам дўстлик йўлини мусаффо сақлагил,
Бўлғуси хавфу хатар йўлни агар босса туман.

Мардлар ҳеч вақт одам жонига қасд қилмагай,
Дўст учун бўлса керак балки кечар ўз жонидан.

Кулмаса гуллар юракдан файзи бўлмас боғнинг,
Элни кулдир келса қўлдан, эл билан сен ҳам қуван.

Гулга ошиқман деди булбул, унга Чустий дедим,
Гулга сен шайдо-ю, кулги боғининг шайдосиман.

БОРМИКИН?

Нафсим айтгил, сенча сурган даврү даврон бормикин
Сенча еб тўймасни кўрган еру осмон бормикин?

Менга душман бўлдинг охир, битта дўстинг мен эди
Душмани бирлан қувонган менча нодон бормикин?

Қўй боқувчилар сира қўй бирла боқмас бўрини,
Бўрини ардоқлаган дунёда чўпон бормикин?

Итга ўхшатсам деди ит, айлама бадном мени,
Бу сўзимни рад этувчи телба инсон бормикин?

Нафсига қул бўлган одам кўрмагай озодлик,
Қимки озод юрмаса, жисми аро жон бормикин?

Кўксига урдим бу кун ақлу иродам ханжарин,
Нафсин ўлдиргучи мендай марди майдон бормикин

Мен элим ишқин қулию меҳру фикрин чокари,
Бу сўзим куйлаш учун бир яхши хушхон бормикин

Нега келмайдир нигорим, нафсини янчиб менга,
Ё уйда алдамоқ фикрида меҳмон бормикин?

Гоҳи ўнг кўз, гоҳи чап кўз боқар ёрим менинг,
Ўртани ёки бузиб тургувчи шайтон бормикин?

Нафси маккор илгидан ёримни мен озод этай,
Мен билан Чустийда бундан бошқа армон бормикин!

ҲАЁМИКИН

Унга мени қаратгучи ғамзамикин, имомикин,
Менга уни қаратмаган нозимикин ҳаёмикин.

Кўзлари ичра кўзларим бир кеча кундузни кўрар,
У кеча-кундузмикан, менга ало-буломикин.

Боқса дилмда изтироб, боқмаса бўлғуси кабоб,
Бир қилиғи жафомикин, бир қилиғи вафомикин.

Зулфи билан қошу-кўзи, киприги, холи баҳс этар,
Қайсиси ҳақли билмадим, бир-биридан қаромикин.

Қайга қадам қўяр экан, нур кирадур чаман бўлур,
Мўъжиза кўрсатувчи ул, дилбару-дилрабомикин.

Лаъли табассум айласа, рашк этадур карашмаси,
Иккиси гар келишмаса, жонима бир баломикин.

Таърифини ёзиб эдим, бўлди асал сиёҳи ҳам,
Завқи билан қалам ялар, дардига шу давомикин.

Жонми керак дедим унга, жон менга не керак деди,
Чусти каби Ватан учун, у ўзи ҳам фидомикин.

МИНГ ОФАРИН

Ҳуснидан хулқи гўзал, эй нозанин,
Сенга деб ёздим ғазал, минг офарин!

Ҳаммадан ҳам меҳнатингнинг таърифи,
Ширин этди тонг маҳал булбул тилин.

Сен татиб эрдинг наҳоринг чоғида,
Тегди лаълингга асал, бўлди ширин.

Ишга сен чиқтинг қуёш чиқмай туриб,
Сен каби юрмоқ жадал унга қийин.

Ерда сен, осмонда у хизмат қилиб,
Нур сочурсан галма-гал борган сайин.

Ғайратингдан ўргулай деб ошиқинг,
Бир нафас қилмай ҳаял келгай яқин.

Сен қўл урган иш бўлур юз марта юз,
Айладинг минг марта ҳал эл мушкилин.

Шуҳратинг янглиғ ёйилсин бу қўшиқ,
Дер сени бу бебадал рўйи замин.

Иўлладинг Чустийга илҳом дилбарин,
Ҳуснидан хулқи гўзал, эй нозанин!

НОРИН ҚАСИДАСИ

(Мутоиба)

Тасанно сенга очдинг яхши суҳбат дафтарин, **норин**,
Сабаб бўлдинг йиғишга анжуман аҳбобларин, **норин**.

Қазиню қартасин бошинга кийдинг ишқ тожидек,
Олатов бирла Чотқол йилқисининг чавқарин, **норин**.

Муҳаббат аҳлининг қалбига ўхшаш қиймаланмишсан,
Единг минг мартадан ортиқ муҳаббат ханжарин, **норин**.

Йиғиб юзлаб кишини ҳаммасин қорнини тўйғаздинг,
Туганмас ишларингга, ҳимматингга офарин, **норин**.

Пиёзхўр сомса олдингда сира оғзин очолмайдур,
Сени кўрганда манти қочди ташлаб шалварин, **норин**:

Бу сўз ҳақдир, йиғинларда палов сендан кейин қолди,
Жой олдинг ҳаммадан олдин келиб, хулқи ширин **норин**.

Қабоб тортилди сизга, рашк ўтида куйди бечора,
Жуда шалпайтирибсан шавла домло лабларин, **норин**.

Кўриб ҳуснинг кичири бўтқага дўқ урди, жим тур, деб,
Тухум оғзига келди, косаларда мампарин, **норин**.

Сени кўрганда мастова суюқликдан ҳижолатдир,
Бошига гумбаз этдинг уграхон кокилларин, **норин**.

Ажойиб мўъжизанг шулдирки, ҳўл ҳам сен, қуруқ ҳам сен,
Бу хосият билан енгдинг таомларнинг барин, **норин**.

Сира гордаймадинг, лоф урмадинг, мен тўқ тутарман де
Бўлак овқатлар ичра юпқа-юмшоқ камтарин, норин.

Негадир ширгуручдек сабзини кўнглинг кўтармайду,
Дегил менга, билай албатта бу ишнинг сирин, норин.

Нечун менга жамолинг кўрсатурсан йилда бир марта,
Кўриб ё кўрқасанму кампиримнинг капкирин, норин.

Бу кунги базмимизни шунчалик аъло қизитдинг сен,
Ажаб ҳайратда қолдирдинг емаклар дилбарин, норин.

Сени бу анжуманнинг боиси қилганга минг раҳмат,
Кўзинга сур қўлин, ўпгин бу ишнинг раҳбарин, норин.

Агар ҳар ҳафтада бир марта кўрсатсанг жамолингни,
Кўришлик на керак Чустийга лағмон пайкарин, норин.

ЭЪЗОЗИ ШИРИН

Дейдиларки, субҳидам булбуллар овози ширин,
Мен дедим, қалбимда тинчлик базмининг сози ширин.

Дилрабо васлин ширин дер ишқибоз ушшоқлар,
Мен учун васли эмас, ундан кўра нози ширин.

Барчага маълум эрур, кўклам гўзал мавсумлиги,
Лекин ундан нозу-неъматга тўла ёзи ширин.

Дилда боримни ширин сўз-ла дедим элга, вале,
Мен умид этган дилда ёширун рози ширин.

Жон ширин, ҳалво ширин, уйқу ширин дер баъзнлар,
Бу ширинлардан ширин ишқининг оғози ширин.

Нафе учун турли ширинлик бор, писанд эрмас менга,
Ҳаммасидан ҳам менга халқимнинг эъзози ширин.

Бир ширин сўз қилди, кётмас лаззати минг йилгача,
Булҳаваслар дейди, кўлнинг ўрдагу — ғози ширин.

Гар ширин бўлсин десанг Чустий, сўзингни қисқа қил,
Эл мақолида шакарни дейдилар, ози ширин.

НОМИНГДАН ҲРГИЛСИН

Наманган ошиқинг бўлсин, Қўқон номингдан ўргилсин,
Самарқанду Хўжанд боғи дилоромингдан ўргилсин.

Қаламнинг қалбидан ишқинг сўзи тарқалди оламга,
Ватан ҳар лаҳза элга берган инъомингдан ўргилсин.

Гова сойи билан Косон суви Сайхун билан Жайхун,
Қуёш нур чашмаси қайнар булоқ жомингдан ўргилсин.

Қабутарлар каби бахту-саодат қушлари ўйнаб,
Фалак нусха бинолар, ой ўпар томингдан ўргилсин.

Қуёш тигини чархлаб Муштарига дўппи кийгиздинг,
Само Зухроси дер чевар гуландомингдан ўргилсин.

Улуғ хирмонларинг ҳам гумбази даввордан юксак,
Тугалмас нозу-неъмат тўккан айёмингдан ўргилсин.

Кечанг ҳам кундузингдек бўлди равшан бу — ҳақиқат;
Қуёш беркинмачоқ ўйнайди оқшомингдан ўргилсин.

Буюк олимларинг, шоирларинг тарихда сиймолар,
Замонда янги топган иззат-иқромингдан ўргилсин.

Фаровонлик диёрида зафар тўйхонасидурсан,
Юборган элга янги-янги пайғомингдан ўргилсин.

Бир исминг бўлди жаннат, мен туғилдим ушбу жаннатда,
Гўзал Чуст шахри, Чустий завқу илҳомингдан ўргилсин.

ЕЛҒИЗ БЎЛМАСИН

Ҳеч кишининг суҳбати муз бўлмасинь,
Бесубут, бербурду беюз бўлмасин.

Гарчи камгаплик ажойиб фазл эрур,
Лекин ул ўлгунча дамдуз бўлмасин.

Қайнасин фикрин қозони эл учун,
Сўз таоми хому бетуз бўлмасин.

Берсун элга мева умрин боғидан,
Асли беҳосил қуруқ куз бўлмасин.

Шохи чиқмас элни сузган бирла у,
Одами монанди ҳўкуз бўлмасин.

Боларидек гул сўруб берсин асал,
Боғда гул баргида қўнғуз бўлмасин.

Тўққизи ўттизга етсин бахтининг,
Ўттузи ҳеч вақти тўққиз бўлмасин.

Эл билан эл бўлсин ул Чустий каби,
Элдан ажраб кимса ёлғиз бўлмасин.

КҮЗ ТЕГМАСИН

Нозанин, ҳушёр ноз эт, нозингга кўз тегмасин,
Юрма беҳуда қади таннозингга кўз тегмасин.

Умр агар тан бўлса, биз бу танда бир жон иккимиз,
Ҳамма дер, умр ичра бу дам созингга кўз тегмасин.

Тунда тўлган ой каби ҳуснингни осмонда кўриб,
Дейди ошиқлар, баланд парвозингга кўз тегмасин.

Қайга боқсам шунда тасвиринг кўзимга жилвагар,
Эл деюр бу хил баҳору ёзингга кўз тегмасин.

Сайрагил бу боғда тинмай, сайраган булбул каби,
Ҳамма минг тил бирла дер, овозингга кўз тегмасин.

Сенга аҳсан* деб фалак Зуҳрони тутди созини,
Куйла созим, куйла, олтин созингга кўз тегмасин.

Чустий, жон уйига меҳмон келди хўб эъзоз қил,
Бернё ҳурмаглар эт, эъзозингга кўз тегмасин.

---

¹ Аҳсан(а) — офарин, яхши, аъло.

ШАЙТОН ҚОЛМАСИН

Зарб урай тездан бориб, душманда имкон қолмасин,
Наъра тортай ул палидлар рангида қон қолмасин.

Севгига тегса ҳаром қўл, мард йигит жондан кечар,
Мен борай сақлашга номусимда бўҳтон қолмасин.

От оёғи остида бошин сомондек янчайин,
Ажратай, хасга илашган магизлик дон қолмасин.

Дунёга тўлсин бу хил мардоналикда шуҳратим,
Зарбима майдонда қойил бўлмаган жон қолмасин.

Мингни санчиб найзама ботирлигимни кўрсатай,
Қўкси ғалвир бўлмаган ҳеч қайси шайтон қолмасин.

Жону танни найлайин шу пайтда ғайрат қилмаса,
Билдирай фарзандлигим халқимга, армон қолмасин.

Хар қилич урганда ёрим номини ёд айлайин,
Ёвни беармон қирай, ҳеч ваҳший ҳайвон қолмасин.

ҲАҒРОН ҶЛМАСИН

Зийрак ўлсин душманингу дўст нодон ўлмасин,
Нотавон ақлингга айт, бу сўзга ҳайрон ўлмасин.

Ҳар ширин сўз таъмини билгил асал янглиғ тотиб,
У шакардан ишлаган бол мисли ёлғон ўлмасин.

Қошу кўзу қомати қалбингни гар қилса асир,
Эҳтиёт бўл, эҳтиёт, у қалби шайтон ўлмасин.

Бу кабилар ҳайфи одам, садқайи бир парча нон,
Вақтида қўл силки ундан, сенга армон ўлмасин.

Фойдали бўлса сўзинг халқингни айла баҳраманд,
Вақти келганда гапир, оғзингда талқон ўлмасин.

Урганиб сендан, сенга устозлик даъво қилур,
Эл аросида бу хил бебурд инсон ўлмасин.

Тўғри фаҳм эт, тўғри маъни бирла шод эт Чустийни,
Ҳеч паришон сўзлама, кўнгли паришон ўлмасин.

ЁР ЎЛМАСИН

Ҳар киши ўз ёридан айрилса, у бор ўлмасин,
Икки тил, икки кўнгиллар мен билан ёр ўлмасин.

Дилбарим ҳар бир сўзин дунёга бермам, бебаҳо,
Қадрига етмас киши ҳаргиз харидор ўлмасин.

Халқнинг бордир мақоли бўлмашиш ошиқда ор,
Ошиқ ўз ҳаддида турсин мунча беор ўлмасин.

Сочлари бир муддаоси бор учун тушмиш қуйи,
Ердан ол кокилни ошиқ, судралиб хор ўлмасин.

Турса ўз аҳдида ҳар ким бўлмагай оламда хор,
Кўп замонлар умр кўрсин асли бемор ўлмасин.

Тилда қилса ошинолик, аслида ношно,
Чустийга бу хил парирў бўлса ҳам ёр ўлмасин.

АСРАСИН

Олам аҳлини табиат ҳар халалдан асрасин,
Одам авлодин мудом жангу жадалдан асрасин.

Энг зарури тансиҳатлик бирла хотиржамлик,
Яхшиларни ташвишу турли касалдан асрасин.

Майпараствлик, булҳавасликлар кишилик қотили,
Ҳар йигитни қалбаки, нопок гўзалдан асрасин.

Хоҳи тўй, хоҳи аза ўз вақтида бўлса дуруст,
Ҳар балойи ногаҳоний бемаҳалдан асрасин.

Бетугун бўлмоқ ҳаётнинг риштаси осон эмас,
Дўстлар умрин ипин шундай чигалдан асрасин.

Тил мулойим бўлганидан тиш унга бошин эгар,
Аҳли суҳбат базмини сўзи дағалдан асрасин.

Дил улуғ озод вилоят, тенги йўқ қудратли ҳам,
Тоабд ушбу вилоятни қамалдан асрасин.

Сўзлама Чустий, агар қийматли сўзлар топмасанг,
Шоир илҳомини тутруқсиз газалдан асрасин.

ВАФОСИ БЎЛСИН

Қиз бўлсин унинг ҳаёси бўлсин,
Эл ичра баланд баҳоси бўлсин.

Бўлсин ўзин акси кўз гумори,
Дил садқаси жон фидоси бўлсин.

Кўрсатсин ўзин маърифатда,
Олам тўла мубталоси бўлсин.

Давр атласи хўб ярашгай аммо,
Енги, этаги, ёқоси бўлсин.

Номи бу жаҳонда ўчмасни деб,
Элнинг тилаги дуоси бўлсин.

Заҳм этса нигоҳи дилни майли,
Лекин сўзида давоси бўлсин.

Хар яхши йигитни шунга ўхшаш
Бир оқила дилрабоси бўлсин.

Чустий тилаги ҳамиша шулдур,
Ўз севгисига вафоси бўлсин.

АҚЛИ РАСО БЎЛСИН

Севишган ҳар йигит-қиз, аввало, ақли расо бўлсин,
Куёв бирлан келинчақда вафо бўлсин, ҳаё бўлсин.

Севишмақ яхши, севсин, ўйнасин, кулсин муродича,
Ва лекин бу севишда ота ҳам она ризо бўлсин.

Қуёш бўлса муҳаббат осмонида йигит ҳусни,
Садоқат осмонида келинчақ маҳлиқо бўлсин.

Ҳигитнинг қалби қизнинг қалбига дорулшифо бўлса,
Ҳигитнинг қалбига қиз қалбида доим даво бўлсин.

Икков ҳам тил учнда ошноликдан ҳазар айлаб,
Ҳақиқий бўлсин ишқи-ю самимий ошно бўлсин.

Алишерлар, Улуғбеклар туғилсин, ибии Синолар,
Туғилсин, Нодира, Зухро, бири Зебуннисо бўлсин.

Бўлиб иқболу омад, бахту толе ёру хизматкор,
Юзи ёруғ, сўзи ўткир ҳамиша дилрабо бўлсин.

Бу истаклар учун меҳнат, матонат бўлғуси раҳбар,
Амал қилган йигит қизларга эл жони фидо бўлсин.

Бўлиб пири бадавлат айласин тўй устига тўйлар,
Келиб табрикламоққа Чустийдек шоир ого бўлсин.

ЙУҚОЛСИН

Ер куррасидан жафо йўқолсин
Қуллик тугалиб жазо йўқолсин.

Эл жонига қасд этувчи мудҳиш
Бир исми разил вабо йўқолсин.

Инсонни миниб югуртирувчи
Чангалдаги рўдафо йўқолсин.

Юртларга тамаъ қўлни чўзган
Очкўзу бахил гадо йўқолсин.

Жанг ўрнига чангу най ёзайлик,
Эл офати ул бало йўқолсин.

Қонхўр оти қолмасин жаҳонда
Битсин юраги қаро йўқолсин.

Тинчликсевар эл йўлидаги гов
Номарду бало, қазо йўқолсин.

Чустий Ватаним тўла садоқат,
Ер куррасидан низо йўқолсин.

ВАТАН ФАРЗАНДИ

(Қурбон Умаров пьесасидан)

Кимки душмандир Ватанга тору-тор айлай букун,
Ушбу майдонда ўзимни номдор айлай букун.

Боғима қасд айлаган аждарни янчиб бошини,
Халққа чин фарзандлигимни ошкор айлай букун.

Элга эл, боғимга боғ, дарёга дарёлар қўшиб,
Қолмасин ёвлар жаҳонда кенг диёр айлай букун.

Кўрсатай мардоналик мендан Ватан бўлсин ризо,
Бу таним мардлар қаторига қатор айлай букун.

Тил бўлак, кўнгли бўлак бўлган мунофиқни тутиб,
Тозалаб дунё юзини беғубор айлай букун.

УЧҚУРҒОН

Кўз юмулма, тўхтама дил, юр қалам даврон учун,
Юр жаҳонга донги кетган кўп азиз инсон учун.

Мирзачўл гуллар очиб, нурлар сочур шарқ машъали,
Бу зафар бир ҳиссаси мардона Учқўрғон учун.

Янги ГЭСлар, янги кимё манбаидир ушбу юрт,
Мард эли бел боғлади минг-минг анористон учун.

Янги дostonга варақ оч, э Ватан шоирлари,
Номдор Қамбар, Баҳодир, Тошпўлат полвон учун.

Тўра ботир, Эрка полвон бирла Турсун паҳлавон,
Ору номус деб курашмоқда шараф ҳам шон учун.

Сайра булбул, сўзла тарих, куйла, эй созандалар,
Янги боғ пайдо қилучи қанча минг боғбон учун.

Энди илхом изласанг, кел Чустий, Учқўрғонга бор,
Халқи завқли, ҳиммати ҳаргиз туганмас жон учун.

ЖОНДАН ЯҚИН

Бу Ватан меҳри дилимда тоза виждондан яқин,
Йўқ эрур қалбимда бир шай* менга даврондан яқин.

Бир умрдурким Ватан меҳри қадрдоним мени,
Ҳеч киши топканмукин ёру қадрдондан яқин.

Маҳрам эрмас дилга ҳатто кўзу-қошим ташқари,
Меҳри иссиқ ҳам тиниқ қалбимдаги қондан яқин.

Кел яқинлик нстаган дўстим, тутай илгимни, тут,
Бўлмагил ҳаргиз кишига маҳзи ёлгондан яқин.

Истаса жоним фидо бўлсун жаҳонда эл учун,
Чунки эл бағрида яйрарман ширин жондан яқин.

Хар юракда бир тилак бор, ҳар кўнгил жонони бор,
Борму аламда кишига кимса жонондан яқин.

Жону қалбим юрту эл ҳуснин гулин шайдосидур,
Йўқ менга Чустий, гўзал боғ, бу гулистондан яқин.

---

* Шай (а.) — нарса

ОДАМ ДУШМАНИ

Бир нафар ҳам қолмасин олам аро,
Муттаҳам иғвогару кўнгли қаро.

Бу каби тухматчилар оғзига тош,
Бадгумонлар бошига ёғсин бало.

Бошқалардан яхшиман дейди ўзин,
Аслида турли гунаҳга мубтало.

Тош отар ойнага синдиргали,
Эси паст нодону аблаҳ, беҳаё.

Яъни одам душмани, шайтон шудир,
У тушар одам пайига донмо.

Қулғуна¹ чипқон мараздир ҳар бири,
Онда-сонда бор бу дарди бедаво.

Яхшилиқни кўрмагай у ҳеч қачон,
Пашшадан филлар ясар у мутлақо.

Шерни дейди тулки-ю тулкини шер,
Соддалар бўйнига минган рўдапо.

У шакарни қум дегай, қумни шакар,
Оқ десанг, у дейди сутни қопқаро.

Тўғри йўлни билмас, айтсанг уқмағай,
Умри бўйлаб йўл юрар бераҳнамо.

---

¹ Қулғуна — ҳайвонлар бўйнига чиқадиған яра.

У кулар меҳнатсеварлар устидан,
У текинхўрликни ёқловчи гадо.

Элни товлаб пул топар, умр ўтказур,
Бу қилиқни тўғри дер, демас хато,

Ер юзига шубҳали келган ўзи,
Бу кабини дейдилар, «модар зино».

На қилай акилламоқ итнинг иши,
Жипслашиб қолгай кўзингда бенбо.

Боғда юрсанг гул димоғинг чоғ этар,
На берур гўнғхона бурнингга, ағо.

Одами сурат вале ҳайвон шулар,
Яхши суҳбатни саситгай доймо.

На керак эл ичра бу «миш-миш»чилар,
Ҳаммасини ер ютиб тортсин жазо.

Солма «миш-миш»га қулоқ, «миш-миш»ласа,
Эл десин мақтаб сени ақли расо.

Қил ҳалол меҳнат, ҳаловат шундадир,
Бергай одамнинг жамолига жило.

Дўст кимдир дўст кимдир яхши бил,
Дўстлар тушгуси жонингга оро.

Ота-она кўнглини ранжитма ҳеч,
Истасанг омад, уларни қил ризо.

Икки дунёни топай десанг агар,
Изларин айла кўзингга тўтиё.

Элга хизмат қил улуглик хоҳласанг,
Сенга раҳмат айтадур ер ҳам само,

Шеър ўқи, таърифла-ю айтгил қўшиқ,
'Яхши сўзлар топгилу қил азкиё.

Шундадир, Чустий, ҳаётнинг лаззати,
Шундадир бир умрлик завқу сафо!

БЕҲАМТО

Гўзаллик оламин султонисан, эй шўхи беҳамто,
Кўзимга нур берур ҳуснинг, сўзимга бахш этар маъно

Гулу булбул, баҳору қиш, кузу ёз ошиқингдирлар,
Шунингдек боғу саҳро, тоғу дарёлар сенга шайдо.

Вужудим ишқ хилватхонасида келмиш оламга,
Муҳаббат оби хокидин бўлибдир хилқатим пайдо.

Танитдинг кимдигингни ушбу алтофингга* шокирман,
Унутмасман, унутмасман, унутмасман сени асло.

Дилимдан чиқса майли ўнсақизминг олам, эй дилбар,
Агар чиқсанг хаёлимдан тирикликдан ўлим аъло.

Менга ул жадди аълодан ҳалол мерос эрур жаннат,
Рақиб иғвоси исбот ўлмагай-минг айласин даъво.

Нафас чиқса қафасдан, келса қайтиб унга йўл бермам,
Агарда фикри зикрингдан бирор дам бўлса мустасно.

Биҳамдиллоҳ, висолинг баҳридан бебаҳрамас Чустий,
Нечунким, ҳеч қачон беқатра оқмайдир азим дарё:

Алтоф (а.) — лутф.

ИНҚОР ЭТМА

Менинг ишқимни инкор этма, дилбар,
Ширин аҳдингни бекор этма, дилбар.

Сени севдим деган ёлғончилар кўп,
Уларга алданиб ёр этма, дилбар.

Дилимни олдингу қайга яширдинг,
Кўча-кўйда уни зор этма, дилбар.

Салом этса сени кўрганда гоҳо,
Алик олмоқ учун ор этма, дилбар.

Кўзинг мастонавор жонга тикилди,
Яна устига хуммор этма, дилбар.

Мен эрсам бир фидои хоки соринг,
Фидойи ошиқинг хор этма, дилбар.

Сирингни сир тутар сирдошга айт,
Фалонийларга изҳор этма, дилбар.

Муҳаббатномадан тумор ёзиб мен,
Бўлак сўзларни тумор этма, дилбар.

Кўзига суртадир зулфингни Чустий,
Рақиб бўйнига зуннор этма, дилбар.

ДЕЙДИЛАР

Ким ғаразла сўзлар эркан итхуришдир дейдилар,
Фитнаю игво уларга нонхурушдир дейдилар.

Кимсаларга беасос миш-миш билан қасд айласа,
Ул кишини эл аро имонфурушдир дейдилар.

Пул биландир қадру-қиймат, элга ҳокимлик деса,
Ул кишини танфуруш, виждонфурушдир дейдилар.

Қанча эл қонин тўкишга қасд этар баъзи разил,
Бу муроди халқ учун очган урушдир дейдилар.

Дунёда ўз эрки бирлан кимки роҳат кўрмаса,
Ул кишининг умрини кулфатли тушдир дейдилар.

Камбағал бурнин қонатмоқ оғзига текканда ош,
Беҳаё номардларча мушт уришдир дейдилар.

Бўлса қашшоқ, ит қопар эрмиш туя устида ҳам,
Давримизни бу мақолга чек қўйишдир дейдилар.

Халқ учун жонини ким қилса фидо гар умрбод,
Кўпчилик бу ишни мърдона юришдир дейдилар.

Муттаҳам, хоин, ғаразгўй, шахсиятчилар иши,
Барча тирноқ остидан кир охтаришдир дейдилар.

Фитна дастурхонидан ризқин умид этгувчилар,
Бир кучук, икки мушук, бир калламушдир дейдилар.

Ўз-ўзин мақтаб азиз элни маломат айласа,
Тилни тиймай сассиқ оғиздан қусушдир дейдилар.

Қимки ўз қалбин бу хил мурдордан пок этмаса,
Халқ иши ахлатни бир четга кўмишдир дейдилар.

Шеър ёздим қанча йил Чустий Ватанда ошкор,
Ёвга тиз букмай, буни тиз буктиришдир дейдилар.

МАРҲАБО ДЕРЛАР

Муҳаббатнома инсон тарихида ибтидо дерлар,
Унинг ҳар бобида бир роҳату минг можаро дерлар.

Вафо майдони ичра ишқ тиғининг шаҳиди мен,
Бу майдон ичра ким жөнбоз эмасдир бевафо дерлар.

Ҳарифлар ишқ дардин бедаво дерлар бу ҳақ, лекин,
Висол даргоҳи чин ошиқ учун дорул шифо дерлар.

Дилин кўзгусида дилдор ҳуснин кўрмаса ошиқ,
Назарга олмай ошиқлар уни кўнгли қаро дерлар.

Муҳаббат тожини кийган гадо султондин аълодир,
Шаҳаншоҳларни ишқ аҳли тамаълик бир гадо дерлар.

Дилимнинг ихтиёри дилбаримнинг ихтиёрида,
Жаҳон дилбарлари ҳам дилбаримни дилрабо дерлар.

Навоий, Лутфий. Машраб руҳига таъзим этар **Чустий**,
Улар ҳар лаҳза ўз ворисларига марҳабо, дерлар.

ОЛИЖАНОБ АЙЛАР

Ҳалол меҳнат кишини халқ аро олижаноб айлар,
Жамолин ҳурмат осмонида мисли офтоб айлар.

Езиб ҳиммат қанотин кўкка учгил, учма мақтовга,
Агар мақтовга учсанг, ул сени охир хароб айлар.

Қуюн айлантириб туфроғни бошин ерга ургандек,
Бошинг айлантириб ерга уриб хоки туроб айлар.

Агар нафсингга қулсан, дўст ҳам душманга ўхшайдир.
Бу нодонлик ширин жонингга кун бермай азоб айлар.

Чўлоқ эрмас қўлинг, нега қўлингни эгри дейдилар,
Сени бу иллатинг дўстим, мени ҳар дам хуноб айлар.

Шу давронда агар меҳнат қилиб бахтингни топмассан,
Қаю инсон сени одам қаторида ҳисоб айлар.

Бу сўз мақсадга мўлжаллаб отилган ўқ эрур Чустий,
Ҳалол меҳнат кишини халқаро олижаноб айлар.

ҲАЗАР АЙЛАР

Жаҳонда ҳар қабоҳат борки, чин инсон ҳазар айлар
Валекин баъзи инсон феълидан шайтон ҳазар айлар.
Шунингдек юқмасин йўргакда теккан дарди деб ногоҳ,
Ғаразғўю бахилдан ер билан осмон ҳазар айлар.
Агар Мағрибадур Машрикдаги одамни ҳам чаққай,
Бу иғвогар тилидан ўз танида жон ҳазар айлар.
Қаерда бош чиқарса, ҳаргиз атрофни кўкартирмас,
Юлиб бу шум гиёҳлардан ҳамма деҳқон ҳазар айлар.
Агар оқил кишидан бўлса номаъқул бир иш содир,
Ачингай яхшилар ҳатто, кулиб нодон ҳазар айлар.
Киролмайдир нинга тўғри бўлмасдан илон ҳатто,
Тилингни тўғри юргуз, бўлмаса даврон ҳазар айлар.
Очингдан ўлсанг-ўл нафсинг учун, ҳеч сотма виждонинг,
Пўқ эрса, нафрат айлар халқу, сендан нон ҳазар айлар
Муҳаббат лопини урсанг Чустие, қизғанма жонингни,
Ширин жон ошиқига боқмагай жонон ҳазар айлар.

ҚЎҚОНЛИКЛАР

Сахийлик мажлисин нозик, сарафрози қўқонликлар,
Сарафрозлик жаҳонин яъни мумтози қўқонликлар.

Шарафлик шеърият бўстонининг сермева боғбони,
Гўзал санъат парисин ҳусни, пардози қўқонликлар.

Ҳунарманд, нуктадон, ҳозиржавобу хулқи хуш, доно,
Мазоқлик азкиё илмининг устози қўқонликлар.

Ғазал шайдолари ҳам, беҳисоб булбулнаволар кўп,
Ватан хушхонларининг ширин овози қўқонликлар.

Муҳандис, мўйқалам наққошлар ҳам қилни қирқ ёргай,
Билим Афлотунин ҳамфикри, дамсози қўқонликлар.

Ширин сўз, меҳрибон меҳмоннавозу одамийликнинг,
Улуғ тўйхонасин шўх янграган сози қўқонликлар.

Саломат яшнасин халқи, бўлиб обод бу иқлим,
Ҳалол меҳнат жамоли, давр эъзози қўқонликлар.

Қиши гўё баҳористон, кузи лаззатли боғистон,
Шинам фасли ҳамиша Чустийнинг ёзи қўқонликлар.

ИМЗОЛАР

Очилди кўзлари бирдан юзингга боққан аъмолар,
Қачон бу мужжитотга бўлди молик ибн Сиоляр.

Кулиб боқдингу дўзах гуллади жаннатга айланди,
Ишорат айладинг, юрди биёбонларга дарёлар.

Лабингдан ранг ўғирлай деб узукка бўлди ёқут кўз,
Тушиб қўлга қизарди тиз букиб қилди таваллолар,

Тушиб қадри сенингдек бебаҳо олдида сарғайгач,
Қулоғингга осилди ҳасратин айтмаққа тиллолар.

Тақинчоқ ҳуснингга зийнат десам, бу сўз хато бўлгай,
Жамолингга жило берди сўзинг зимнида маънолар.

Азизсан бебаҳо, меҳнатсевар даврон қизидурсан,
Сени кўрмоқ шараф дейди уйингда барча ашёлар.

У кун ошиқ элини телбаю мажнун дер ардилар,
Бу кун ҳуснинг асири барча донишманду донолар.

Икки қирғоғини дарё қулоқ айлаб эшитмоқда,
Талошиб дур тишингнинг таърифин айтганда шайдолар.

Лабинг болин мазоқин шуҳрати оламини тутмишдир,
Сабаб шулдир дўконларда сотилмай қолди ҳалволар.

Кўзинг ичра кеча кундуз кўринди турфа олам бу,
Кўриб ҳайратда қолди қанча-қанча кўзи шаҳлолар.

Ўзининг гажжагидек қомати гажжак бўлиб қолди,
Қаддинг кўргач, шудир ҳоли такаббур аҳли даъволар.

Соқол оқин пилик қилдим, дилимдан унга ўт бердим,
Вужудим шамъидир, бу шуъласин айла тамошолар.

Сенинг меҳрингдин ўзга йўқ эрур Чустийда ҳеч мақсуд,
Бу сўзга еру-кўк юлдузлари ҳам чекди имзолар.

МУЙСАФИДЛАР

Юзи гўё гулистон мўйсафидлар,
Соқоли оқ райҳон мўйсафидлар.

Табаррук бебаҳо сўз дурларига
Хазина, сийнаси кон мўйсафидлар.

Замон юлдузлари атрофингизда,
Жамоли моҳитобон мўйсафидлар.

Сочингиз оқ, дилингиз унданам оқ,
Мисоли пахта хирмон, мўйсафидлар.

Асалдан тотли ҳар бир суҳбатингиз,
Сўзингиз дору дармон, мўйсафидлар.

Ҳалол меҳнат туфайлидан эрурсиз,
Буюк ҳурматда дархон, мўйсафидлар.

Балолар лашкарин енгиб неча бор,
Синалган мардинмайдон, мўйсафидлар.

Бу йўлда бердингиз қон, олдингиз жон,
Забардаст, кўкси қалқон, мўйсафидлар.

Ҳаёт, мактаб эрурсиз бизга устоз,
Бу хил фанда билимдон, мўйсафидлар.

Берурсиз дўстлигу тинчлик тилидан
Сабоқлар бизга ҳар он, мўйсафидлар.

Изингиздан борурмиз чарчамасдан,
Муқаддас йўлда карвон, мўйсафидлар.

Азизсиз барчангиз, пири бадавлат,
Шараф тахтида султон, мўйсафидлар

Ниҳоллардир ширин фарзандларингиз,
Етук боғбону деҳқон, мўйсафидлар.

Тилаймиз умрингизга юз яна умр,
Фидо сизларга минг жон, мўйсафидлар.

Юзингизга сира доғ солмагаймиз,
Бўлурмиз олий инсон, мўйсафидлар.

Табаррук кексалик гаштин сурингиз,
Мусаффо, тоза виждон, мўйсафидлар.

Бу сўз таърифингиз мингдан биридир,
Иши тариху дoston, мўйсафидлар.

Қаламкаш мўйсафид Чустийга ҳамаср,
Сурайлик давру даврон, мўйсафидлар!

УЛФАТЛАР

Садоқатнинг биносин тиклаган меъмор улфатлар,
Кўнгил осмони узра матлаил анвор улфатлар.

Бири юлдуз, бири ойдек, бири хуршиди тобондек,
Муҳаббат оламида кўрсатур дийдор улфатлар.

Бири тоғдек, бири боғдек, бирини қалби дарёдек,
Бири сайр айласанг гўё юзи гулзор улфатлар.

Мусибат тушса бошингга бўлур албатта ҳамдардинг,
Туғишгандан яқинроқ бўлғуси ҳамкор улфатлар.

Бири бахтинг, бири толе, бири иқбол, бири омад,
Кўзу қошу танингга жон каби даркор улфатлар.

Бўлур ҳар лаҳза кўзгудек юзингни ҳусни субҳига,
Сира ғафлатда қолдирмас сени ҳушёр улфатлар.

Қилурлар яхшилиқни миннат этмай холисанлиллоҳ,
Бўлур бир-бирларидан шоду миннатдор улфатлар.

Яширгай баъзи нуқсонингни имкон борича элдан,
Ва лекин яхши хулқингни қилур изҳор улфатлар.

Агар улфатчилик одобидан четга қадам қўйсанг,
Уқиб нафрат, кечар сендан, бўлур безор улфатлар.

Азиз улфатларингдан молу мулку жонни қизғанма,
Сенга ҳам жон фидо қилмоқ учун тайёр улфатлар.

Ҳамиша навқиронман, кексалиқдан йўқ ғамим Чустий,
Шукрим, руҳима қувват берарга бор улфатлар.

ДЕРЛАР

Ҳақиқат мактаби нодонни ҳам доно қилур дерлар,
Ниҳоят одабийлик дарсида аъло қилур дерлар.

Ватан меҳри-ла йўғрилган кўнгили тобора мавж айлаб,
Садоқат томчисин тўплаб, азим дарё қилур дерлар.

Диёр ишқи қилур шундай кўнгилини марварид кони,
Агар ҳар тошга тушса, гавҳари якто қилур дерлар.

Қилурлар чўлини гуллар базимгоҳи яхшилар насли,
Валекин баъзилар гулшанни ҳам саҳро қилур дерлар.

Ҳунарликларни кўрганда, чидолмасдан ҳунарсизлар,
Дилида рашк туҳмат-ла ғараз пайдо қилур дерлар.

Қуёш чиққанда ҳам, гул шоҳида гулёр ўқир булбул,
Фалакка чиқса ой, итлар хуриб, ғавғо қилур дерлар.

Шунингдек, ҳар кимки нурга қарши бўлса, у нодон
Ўзини эларо шармандаю расво қилур дерлар.

Аломунчоқ билан ёқутни фарқин билмаган одам,
Чағир тошни қизил тиллога тенг савдо қилур дерлар.

Фаросатсиз, тамизсиз, бўлса гар инсофсиз шогирд,
Мен устозинг дебон, устозига даъво қилур дерлар.

Буларнинг ҳаммасига вақтида берди жавоб халқим,
Хунук дилини бунинг бир хислати зебо қилур дерлар.

Садоқат боғида Чустий ғазал номида ранго-ранг,
Териб гул дасталаб, халқи учун савғо қилур дерлар.

МАҚСАДГА ЕТАР

Элга бош эгган кишининг боши осмонга етар,
Номини дил дафтарига халқи нур бирлан битар.

Эй азизим, тарки кибр эт, нозу истиғнони қўй,
Чунки бош эгган ҳилол доим фалакда сайр этар.

Ер чизиш бошин эгиб, қаттиқ хижолатдан дарак,
Айби фош ўлган киши эл ичра ер чизмай нетар?

Бўлмагил сув бетида оққан хашак ёки кўпик,
Чунки тўлқин одати бу хилни четга ирғитар.

Дўст уйи яхшию аммо яхши ундан ўз уйинг,
Ўз уйинг қадрига етгил, етмасанг қадринг кетар.

Бир кечар, икки кечар, уч марта кечмас эл сени,
Қайда кўрса юз ўғиргай, кет дебон қўл силкитар.

Сабр ила ақлу ирода бизга очди катта йўл,
Барча ҳам мақсадга Чустий, ушбу йўл бирлан ет

ТОПАР

Гунчалар баргин мазоқин субҳидам шабнам топар,
Поклар васлини номаҳрам эмас, маҳрам топар.

Муҳтасиб мишмишчиларнинг тилларини кесса ҳам,
Шахсига турли ишоратлар билан ҳамдам топар.

Авалло, дил ошносин топу айт дил дардини,
Чунки дил дардига дил ошнолари марҳам топар.

Онадан ҳеч ким туғулмабдур мукамал ақл ила,
Сут эмар гўдак каби ақлу ҳушин кам-кам топар.

Қўл-оёқсиздур тузоқ, лекин очиқ доим кўзи,
Шул сабаб бу саъй ила мақсудини ул ҳам топар.

Муддаога еткизар гафлат эмас ҳушёрлик,
Кимки ўткир кўзли, тор оламда кенг олам топар.

Эл ғамини ким еса, эл ҳам ғамин ейдур унинг,
Бу шарафни эл аро айтинг қачон беғам топар.

Яхшилар, Чустий нечук тез-тез кўринмайди, деманг,
Дўстлар қалбига ким кирса уни ҳардам топар.

ТОРТАР

Мени кўксим нишон айлаб нигорим нега ё тортар,
Камон тортган каби ўзи тамон жонимни ё тортар.

Фалак мезонига ою қуёш эрмиш ики палла,
У жойда нарх йўқ не берса ерга бебаҳо тортар.

Заминда ёр илан бир жону танман оғриси **жоним**,
Фақат бир мен эмас дардимни бирга дилрабо тортар.

Қишига ҳамла қилса бўри, тирнар бегуноҳ ерни,
Рақибдан бегуноҳ ошиқ эли гоҳо жафо тортар.

Дилим гар занглаган темир эса ҳам ноумид эрмам,
Темирни ерда қўймай бағрига оҳанграбо тортар.

Мени ёримдан ажратмакни келтирсанг хаёлингга,
Сени ўз бағрига ҳар дам бало тортар, қазо тортар.

Кўзин равшанлиги недин десанг Чустийни, ўз ёрим
Издан икки кўзига ҳамиша тўтиё тортар.

ЖОНДАН КЕЧАР

Эл севар жонон йўлида ошиқи жондан кечар,
Севмаса эл, ошиқи бу хилда жонондан кечар.

Ҳар нафас ёрим билан халқим назаргоҳида мен,
Минг ташаккур бирла дерман, ким бу имкондан кечар.

Ёру эл ою қуёшдек нур сочар дил мулкига,
Бўлмаса ою қуёш инсон ул осмондан кечар.

Содиқ ошиқлар учун сидқу вафодир ошу нон,
Қайси оч юрган киши қўйнидаги нондан кечар.

Ишқ элининг дину имони садоқатла чидам,
Ким уни ошиқ дегай бу дину имондан кечар.

Ер юзи жаннатдир, эл — жаннат яратган боғбон,
Дўзахидир кимки бундай боғу боғбондан кечар.

Ошиқу мошиқ агарда бўлмаса жуфти ҳалол,
Поклар, озодалар бу икки шайтондан кечар.

Ҳар ғазалда бўлса маъни, қайта-қайта эл ўқиб,
Ед олур, лекин суюқ бемаъни дostonдан кечар.

Бу демак, озод Ватан ишқию эл меҳри демак,
Йўқса, эй Чустий, замон бу хилда инсондан кечар.

НАҚДИНАГА ҰХШАР

Етук идроку ақлинг, тенги йўқ нақдинага ўхшар,
Танингда тоза дил, дурга тўла ганжинага ўхшар.

Умидинг нурфишонлик бўлса элга ниятинг пок эт,
Тўлин ойга қара кўкда мусаффо сийнага ўхшар.

Самимий яхшиликни бир ғараз бор деб гумон этма,
Гумонлик дил ҳамиша чанглаган ойнага ўхшар.

Билиб иш қил, билиб сўзла, агар нодон эса дўстинг,
Самимий сўзларинг ҳам унга балки кийнага ўхшар.

Тубан қўйма қадамни бўлса идрокинг, баланд қўйги.
Ҳаётда ҳар қадам манзил томон зинага ўхшар.

Бу сўз доно кишилар дардига малҳам бўлур Чустий,
Ва лекин баъзи бармоқларга кирган йигнага ўхшар.

ШАКҚАРГА ҰХШАР

Ҳимматли палвон кимларга ўхшар,
Осмон чироғи ҳулқарга ўхшар.

Ер бағрини чок этганда кўрдим,
Қетмон қўлида ханжарга ўхшар.

Олға юришда, наъра уришда,
Душманга ғолиб аскарга ўхшар.

Тўққанда бу шер пешонадан тер,
Ҳар донаси бир гавҳарга ўхшар.

Денгиз бўйига ҳимматли палвон,
Тупроқ босаркан мрамарга ўхшар.

Халқингни мақтаб Чустий, ўқиб кўр,
Шеърингни таъми шакқарга ўхшар.

ТАН БЕР

Томиб пешонасидан лаълига тер,
Насибам бўса бўлди, хайрият дер.

Муяссар манга ҳам бўлгайму бу бахт,
Қучоғига мени олмай туриб ер.

Саҳарлар васли боғини кезарсан,
Сабо унга муродимдан хабар бер.

Дилимни гулшанида сайр айлаб,
Бу гуллар лойиқин ёрим учун тер.

Мени агёр хайли қўрқитолмас,
Бўлур деб ушбу йўлларда забар-зер.

Ҳақиқий ишқ дашти қудрати шул,
Бу чўл оҳусидан қочгай, кўриб шер.

Унга ғамгинлигимдан сўзлама ҳеч,
Мени ул доимо пинҳон ғамим ер.

Чекинмай қўйди саксон йил қадамни,
Аё ошиқ эли, Чустийга тан бер!

ТЎЕНА

Кўнглима келма ғараз бошдан оёғинг ёнадир,
Ўт билан ўйнашма ҳаргиз қалбим оташхонадир.

Меҳри виждону садоқат мулки кўнглим қалъаси,
Фиққ ила кийна бу маҳкам қалъага бегонадир.

Бунда қиш йўқ, кечаси йўқ, нур сочар уч офтоб,
Яъни юрту давру эл ишқи учов ҳамхонадир.

Яхши сўз бунда топилгай изласанг, оз бўлса ҳам,
Дур садаф бағрида кўп бўлмас бир-икки донадир.

Яхшилар бирла ҳамиша суҳбат этмак мақсадим,
Яхши сўзлар чашмасин мавжида кўнглим қонадир.

Тўй чароғини ёқувчи тўйчилардан ўргулай,
Ҳар бирин бошида кўнглим то абад парвонадир.

Давримиз тўй даври, тинчлик даври, шодлик давридир,
Кўчалар байрамга ўхшаш ҳар қадам тўйхонадир.

Ким ҳалол меҳнат билан тўй қилса минг раҳмат унга,
Элни ким меҳмон этар ҳимматлидир, мардонадир.

Ҳаммага бўлсин ширин кунлар, ширин тўйлар насиб,
Ким бахиллик айласа, нодон ё девонадир.

Тўй муборак, тўй муборак, эй азиз халқим бугун,
Бу ғазал Чустий дилидан кичкина тўёнадир.

ЎЗБЕКИСТОНДИР

Юзингни дейдилар ташбиҳ этолмай моҳитобондир,
Юзинг олдида ой ярми куюк бир парча ширмондир.

Наманган олмаси рангини қарз олмиш яноғингдан,
Отанг деҳқони ашрафдир, онанг ҳимматли боғбондир.

Яширмишдир дудоғинг қимтниниб хушжилва дурларни,
Кўриб бу хислатинг оғзин юмолмай писта хандондир.

Варақлайди сабо излаб отинг гулларни авроқин,
Дедим, овора бўлма, ёрим исми дилда пинҳондир.

Сўзинг ҳар жумласи бол берди элларга шунинг-чун ҳам
Сотилмасдан асал бозору дўконларда сарсондир.

Дилим тилсиз эди сенсиз, тилим сенсиз соқов эрди,
Демак булбулни булбул айлаган сендек гулистондир.

Менга меҳмон бўлишга бир нафас ор айлама дилбар,
Дилу жоним, кўзим, меҳрим сенга ҳар лаҳза мезбондир.

Сени барною, Чустийни ғазалхон айлаган олам,
Ватанни ҳуснига шайдойи қилган Ўзбекистондир.

ШУ БЎСТОНДИР

Сўз очма бошқа бўстондан, менга бўстон шу бўстондир.
Шу бўстон кафтида дурдона бизнинг Ўзбекистондир.

Қилурман ерга сажда, хоки поким саждагоҳим ер,
Диёрим шунча юксак, остонам буржи осмондир.

Кесилмасму тилинг, эй муттаҳам ҳосид, ғаразгўйлар,
Заминим ҳаққида ҳар сўз дединг, албатта бўҳтондир.

Чирик ғоянгни пишган мева деб кўрсатдинг элларга,
Очиқ кўз эл деди, мева эмас бу эски чипқондир.

Билиб қўй, қон билан гул рангини фарқин билур халқим,
Забардаст, марду-майдон, ҳам миришкор дидли боғбондир.

Ҳақиқат мўъжизотию, Жалолиддиннинг авлоди,
Ватанпарвар элин севган мудом ғолиб, чин инсондир.

Вафо гулзорини чўлларда бунёд этган ошиқлар,
Ана, тинчу омонлик гулшани сўлмас гулистондир.

Чаманда ғунчалар бирлан маломат қилди булбулни,
Жаҳон халқи эшит, маккор қузғун сўзи ёлғондир!

Сочим оппоғлигин кўрган элим бир даста оқ гул дер,
Соқолим оқи умрим боғи ичра оқ райҳондир.

Очиб лаб ғунча булбулга деди, сен бирла ҳамроз ким,
Қулиб булбул деди, Чустий деган кекса ғазалхондир.

ШАЙДО ҚИЛИБДИР

Халқим ўзига шайдо қилибдир,
Қалбимга меҳрин пайдо қилибдир.

Душманни айлаб тупроқ билан тенг,
Тупроқни ишлаб тилло қилибдир.

Халқим баҳоси энг оли бўлди,
Чунким ҳар ишни аъло қилибдир.

Ширин сўзи-ю, одоби хулқи,
Бегонани ҳам ошно қилибдир.

Ўз қилмишидан шарманда бўлди,
Халқимга кимки даъво қилибдир.

Тарихнинг эски чанқоқ булоғин,
Тўлқинлаб оққан дарё қилибдир.

Меҳрин гулига Чустий тилини
Булбулга ўхшаш гўё қилибдир.

ҲАЁТНИ ҲАЁТДАН УРГАН

Ҳаётни ўрган, эй ўғлон, ҳаётдан,
Ҳаёт мактаб, ҳаёт дорилфунундир.

Ҳаётнинг риштаси бўлмайди белос,
Қара, баъзан чигал, баъзан тугундир.

Эшакни кимки фарқ этмайди оддан,
Ҳаёт майдони ичра у забундир.

Баҳору, ёзу, куз, қиш фаслига боқ,
Тафовут бир-биридан не учундир.

Ўқиш яхши, уқиш ундан зарурроқ
Ўқиш бир ўт, уқиш унга ўтиндир.

Ўқиш бирлан уқишнинг битта фарқи,
Бири нуру бири аччиқ тутундир.

Ҳаёт бир дош қозонки қайнатишга,
Ҳаракат ўтқучу, умринг ўтиндир.

Ҳаёт йўли қуёшнинг йўлидан ҳам,
Узоқдир билса ким умри узундир.

Ҳаётда ақлу идрок, илму одоб,
Чароғу ою юлдуз бирла кундир.

Кишида бўлмаса бу тўрт фазилат,
Йўлида кундузи ҳам мисли тундир.

Мисоллар беҳисоб бу бобда Чустий,
Амал қилган кишилар зуфунундир.

ЯХШИДИР

Гарчи ёлғизлик ёмондир, яхши ҳамдам яхшидир,
Бўлса нодон улфатинг, ундан кўра ҳам яхшидир.

Сувда минг йиллар ётиб тош бағрига нам ўтмамиш,
Тош каби бағри қуруқдан ердаги нам яхшидир.

Ранг-баранг тошлар баҳосин билгучи сарроф каби,
Заршунос эл хўб билурки қайси одам яхшидир.

Эркин инсонсан, азиздирсан ҳаётинг бебаҳо,
Меҳрибон давринг ажойиб ушбу олам яхшидир.

Яхшилиқни таъриф эт, Чустий, ширин бўлсин тилинг,
Эл учун хизмат қилишга бу ҳунар ҳам яхшидир.

БИР ДУНЕДАН ОРТИҚДУР

Омонлик чашмасин ҳар томчиси дарёдан ортиқдир,
Сиҳатликнинг жаҳони менга бир дунёдан ортиқдир.

Замонам ҳуснига халқин иши пардоз бўлган Чуст
Гўзал ҳар гўшаси бир жаннати маъводан ортиқдир.

Ерин бағридаги ноз уйқудан тургучи ҳар дона,
Менимчун ҳар бири бир гавҳари яктодан ортиқдир.

Бу юртда аҳди паймониغا содиқ кекса ботир кўп,
Баҳосиз ҳар сўзин мазмуни минг тиллодан ортиқдир.

Йигитлар меҳнат осмонида барқ урган қуёш юзлик,
Бағайрат қизлари ҳам кўкдаги Зуҳродан ортиқдир.

Қўзимнинг нури ортар ҳамшаҳарларнинг юзин кўрсам,
Ватан аҳли кишига ҳар яқин ошнодан ортиқдир.

Бу эл мадҳига лойиқ сўз топиб куйловчи ҳар шоир,
Ҳақиқат гулшанида булбули гўёдан ортиқдир.

Ватан дорилфунунида муҳаббат дарсини берган,
Камина Чустийнинг устози ҳар донодан ортиқдир.

ШОИРМУ Ё СОҲИР

Элимда бир мақол бор: қочса ёв, қўрқоқ бўлур ботир,
Вале ботир учун жанг айламоқдан лоф уриш оғир.

Мудом ҳажринг ҳужумин енгаман айлаб баҳодирлик,
Шу майдон ичрамен доим шижоатдан қуруб чодир.

Чидолмасдан рақибим найзабозлик қилди ҳар ёндан,
Менга не ғам, уни енгишга меҳринг айлади қодир.

Қошинг қуршаб олиб дилни, нигоҳинг ёғдирур ўқлар,
Бу сирни кимга айтарман ўзинг нозир, ўзинг ҳозир.

Хўроз қичқирмаса тонг отмагай, дер, баъзи нодонлар,
Бу маънидан кулар ёшу қарию оқилу қосир.

Ғаразнинг каллагиди майлига, қичқирмаса майли,
Менга васлинг қуёши нур сочиб тонг бўлғуси зоҳир.

Ғазал афсуни бирлан ёр, қалбинг сеҳрлаб қўйдим,
Дединг, рост дегил Чустий, ўзинг шоирму ё соҳир.

ТЕЛБА ҚУНГЛИМ

Телба кўнглимнинг ўзига лойиқ истигноси бор,
Телбаларнинг бошида албатта бир савдоси бор.

Қайси Мажнун деганлардан кулар ҳардам дилим,
Чунки Мажнуннинг сўзида бир жаҳон маъноси бор.

Телба эрмас чин муҳаббат оламин шайдосидир,
Ақлининг лол айлаган беинтиҳо дунёси бор.

Дейдилар, булбул тилин билгай қизил гул боғаро,
Дил тилин билгучи даврим гулшанин раъноси бор.

Фикрим эл маъқуллагучи телба бўлсам кошки,
Фахр этар кимки улусдек меҳрибон доноси бор.

Бир табассум қилса у, яшнаб кетар минг навбаҳор,
Мен каби ҳар навбаҳорни беҳисоб шайдоси бор.

Бунчалик ҳимматли товланмас эди кўкда Қуёш,
Унга партав бахш этувчи энг улуғ сиймоси бор.

У менинг ўлкам, менинг даврим, замонам чеҳраси,
Балки олам фахридир шундай жаҳон ороси бор.

Нўш этиб бир томчи меҳрин чашмасидан сўзладим,
Ишқидан, Чустий, дилимда йўқса бир дарёси бор.

ҲАЛВО БУЛУР

Дейдиларки, сабр қилсанг ғўрадин ҳалво бўлур,
Мағзи йўқ писта агар очса лабин расво бўлур.

Ким қулоқ солмас буюк устозларнинг фикрига,
Мен ҳам инсонман демак маҳзи* қуруқ даъво бўлур.

Маънилар дорулфунунида ўқиб хатм айлаган,
Ҳар буюк алломалардан ҳам етук доно бўлур.

Тилни ёлгондан йироқ тут, дилни пок эт фитнадан,
Эларо ҳар бир сўзинг бир гавҳари якто бўлур.

Олға юр ҳаргиз чекинма кўз олайтирса рақиб,
Жон чиқар ҳолатда ҳар кимнинг кўзи бежо бўлур.

Териси даркор учун тулкини излар овчилар,
Пўкса айтинг дўстларим, тулкига ким шайдо бўлур.

Қатра-қатра яхшиликларни йиғиб айла булоқ,
Жилғалар бирлашмаса, қачон дарё бўлур.

Рад этолмас ҳеч киши дунёда ошиқман десам,
Ҳар ғазал Чустий, менга эл меҳридан пайдо бўлур.

---

* Маҳзи (а) — фақат, ёлғиз.

ҲОЗИР БУЛУР

Ҳар юракда бошқага маълум эмас бир сир бўлур,
Ишқ нури тушса у сайқалланиб зоҳир бўлур.

Ер юзи янглиғ муҳаббат йўли ҳам текис эмас,
Гоҳ чуқурлик, гоҳи дарё, гоҳи тоғу қир бўлур.

Ушбу йўлда сидқу ихлосу вафою мардлик
Кимда бўлса унга мақсад олами тасхир бўлур.

Ишқ ўти ичра эриб ҳатто темир ҳам, эй кўнгил,
Ер уйига ё калид, ё қуфлу, ё занжир бўлур.

Ушбу ўт ичра эриб, қалбим, қуюл қолип аро,
Тушмаса қолипга ҳар бир нарса ҳам қинғир бўлур.

Ниятингни тоза тутмоққа дилингни пок тут,
Чунки чанг босган идишда ҳарна бўлса кир бўлур.

Қайси дилда ишқ ўти бўлса, агар бир заррача,
У бўлур оташ нафас, эл ичра сертаъсир бўлур.

Бир нидо келса муҳаббат бахш этувчи ёрдан,
Чустий, минг лаббай, дебон ҳар лаҳзада ҳозир бўлур.

ЯЙРАБ КЕЛУР

Кўрмаса дўстинг сени тез-тезгина излаб келур,
Худди гул завқида булбулдек ширин сайраб келур.

Меҳрибон келса, уйинг чўл бўлса гулшан бўлғуси,
Чунки у тонгда очилган гул каби яшнаб келур.

Жонажон дўстлар уйига кўргали борган киши,
Бир нафас турганда ҳам жону дили яйраб келур.

Яхшилар дўсти кўпайгай, қолғуси ёлғиз ёмон,
Чунки у ҳар бир нафасда халқини алдаб келур.

Бул ҳаёт бирлан замондан бир жаҳон хурсандман,
Чунки чин дўстлар диёримга жаҳон бўйлаб келур.

Ҳар ким ўз эрки билан қўйса қадам мардонавор,
Бахти дарё тўлқинидай кетма-кет ўйнаб келур.

Чустий, дўстлар меҳри бирлан тинч яшашдан сўзласам,
Тош юраклар ҳам эшитгач, қалби хўп юмшаб келур.

ТИЛДАН КЕЛУР

Тилга сўзу кўзга ёш дилдан келур,
Келса бошингга на иш, тилдан келур.

Ишга солса қанчасин бирлаштириб,
Хизмат этмак элга ҳар қўлдан келур.

Кўзга тупроғлар сочиш мисли қуюн
Беқарору таъби енгилдан келур.

Тўсмағил ҳар сўз йўлин, бил аввало,
Ушбу карвон қайси манзилдан келур.

Урма лоф баъзи чумоли сингари,
Аслида зотим дебон филдан келур.

Тортма шеъринг ҳуснига ҳаргиз ниқоб,
Гарчи зийнат элга енгилдан келур.

Чустий, кўнгил боғини обод қил,
Элга бойлик катта ҳосилдан келур.

ФУРСАТ ҚЕЛУР

Лаҳза-лаҳза дил билан сўзлашгали фурсат келур,
Ушбу суҳбатда кишининг қалбига ҳайрат келур.

Сувсизу ўтсиз агар элга ҳаёт мумкин эмас,
Иккиси авж олса, лекин суд эмас офат келур.

Ҳаддан ошсанг элга нафингдан зиёнинг кўп эрур,
Кўп ёгин, қаттиқ чақиндан доимо кулфат келур.

Бўлса гар инсоф қариндошинг, адолат улфатинг,
Кўргали қошингга ҳар кун давлату ҳурмат келур.

Ақлу идрок, олий ҳиммат бўлса гар ёринг сенинг,
Белни боғлаб бахту иқбол этгали хизмат келур.

Чустий, истиқболига чиқ, субҳидамда ухлама,
Сен билан бўлмоққа ҳамсуҳбат улуғ ҳиммат келур.

ДОРБОЗЛИК ҚИЛУР

Тарихинг оламда минг йилларча устозлик қилур.
То абад мақтай десам найлай, умр озлик қилур.

Қадди бастинг бир кароматдир, жамолинг мўъжизот,
Сен қадам қўйсанг кулиб, қиш фасли ҳам ёзлик қилур.

Гоҳи қўрқиб, гоҳи завқ ила тамошо айларам,
Чунки, мен боқсам ики қошинг қиличбозлик қилур.

Бахту иқболинг минибдир ҳимматинг тулпорини,
Соврин олмоқликка майдонда чавандозлик қилур.

Қўз юмиб очгунча йўқ бўлгай, кўринган бирла у,
Мавжнинг устида пуфакдек кимки ғаммозлик қилур.

Бурди йўқ беўпкани ишқингга нисбат бермагил,
Қўлга бир ташла назар, чумчуқ қачон ғозлик қилур.

Дилбарим, Чустий юрак ўйноғидир деб ўйлама,
Уйнар аммо, орзу дорида дорбозлик қилур.

ЯНГИ ТОШКЕНТ ЖАМОЛИ

Қайтадан халқим азиз шаҳрин жаҳоноро қилур,
Янги Тошкентнинг жамоли барчани шайдо қилур.

Ой билан офтоб ҳашарга чиқди гўё эл билан,
Бул шарафлик ишни дўстлар бирлашиб ижро қилур.

Силкиниб ер, шаҳримиз ҳуснига солган бўлса доғ,
Янги пардоз ила халқим мисли йўқ зебо қилур.

Завқ ила ҳиммат тўла ғайратли ёшларни кўринг,
Қалбидек кенгу матонатлик шаҳар барпо қилур.

Битта гул шоҳини синдирса табиат офати,
Ўрнига боғбон йигит-қиз ўн гули раъно қилур.

Қўп қават кошоналар томига юлдузлар қўниб,
Порлаган ҳар уй чироғи улфату ошно қилур.

Қаҳрамонлар, жонажонлар ишлашиб суръат билан,
Яшнатиб аввалгидан юз мартаба аъло қилур.

Яъни осмон саҳнига инжу отиб фонтанлари,
Ўйнашиб сайёраларда завқлар пайдо қилур.

Эл дилида янги Тошкент ишқи бир ўтдек ёнар,
Қул бўлур кимки ҳасад бирла боқиб иғво қилур.

Чустий ҳам нутқин ҳашар жойига чорлаб ҳар кун
Бир ғазал айтиб бинокорлар учун савфо қилур.

ЁМОНЛИҚҚА ЯХШИЛИК

Кўк уза чиққан булут гоҳ дўлу, гоҳ ёмғир берур,
Яхшилик бирлан ёмонлик ҳосилни қур-қур берур.

Яхшиликка баъзилар айлар ёмонлик, баъзилар
Бу қилиқ аксин қилур эл унга васфи ҳур берур.

Ким садаф янглиқ ёмонлиққа қилолгай яхшилик,
Бағрини ханжар билан ёрсанг, сенга у дур берур.

Майли эл ишқин ўтида яхши ён, чунки чироқ
Аввало ёнгай ўзи сўнгра жаҳонга нур берур.

Неча ой қорнида сақлаб, парваришлаб зотли қўй,
Эл учун шерозий, ё антиқа, ёки сур берур.

Ҳам қулоғини бурарсан чертасан нохун билан,
Сўнгра дилга завқу роҳат нолайи танбур берур.

Ҳар баҳор токни кесарсан ҳам юларсан баргини,
Қилса ҳам кўз ёши аммо, энг ширин ангур берур.

Қоқса бўҳтон михларин шаънингга душман, мардлинг
Илгингга бир-бир сугурмоққа пўлод амбур берур.

Яхшиму ёки ёмонму ким эрур Чустий десанг,
Бу саволингга жавобни халқига ғамхўр берур.

БЎЛСА, БАС!

Ишқнинг гўдақларига қанду ҳалво бўлса, бас!
Кўҳиканга Ширину, Мажнунга Лайло бўлса, бас!

Менга юртим меҳри, давроним жамоли жону дил,
Жону дилга бир умр васли муҳайё бўлса, бас!

Тинч омонлик тансиҳатликни париси эл билан,
Тарк этиб нозини доим суҳбат оро бўлса, бас!

Ер юзин халқига мезбонлик қилиш чин мақсадим,
Турли-турли байраму тўю тамошо бўлса бас!

Ерима боққан ёмон кўз ажрасин ўз нуридин,
Эл аро шармандаю оламда расво бўлса, бас!

Ҳинду хол, фируза кўз, қоши Навойга қалам,
Жоми тил, озарнамо, ўзбекча сиймо бўлса, бас!

Лаълига ўхшаш дилим ёқутин иккига бўлай,
Лаълидан менга яримта кулки пайдо бўлса, бас!

Хоҳи раҳму хоҳи жабру, хоҳи ноз этсин менга,
Майлига на этса ёнимда дилоро бўлса, бас!

Атр сепкил йўлига ҳуснида сепкил бўлса ҳам,
Излама пардоз унга, қалби мусаффо бўлса, бас!

Тўлқини Чустийни тошдан-тошга урмай томчидек,
Ўйнатиб бағрига олган катта дарё бўлса, бас!

ҚАЗО ҚАРАМАС

Дилингни босса губор, сенга дилрабо қарамас,
Кишилар, ойна гар бўлса бежило, қарамас.

Табиий оқу қаро бор кўзида ҳар кимнинг,
Дили агарда ало бўлмаса ало қарамас.

Иўлингда сен адашиб, жўйрилиб бўлиб сарсон,
Бало йўлига чиқиб қолмасанг, бало қарамас.

Сўзинг дилига кириб унга этмаса таъсир,
Юзига минг қарагил, кўзлари қаро қарамас.

Агарда бўлмаса меҳри, тушига кирсанг ҳам,
Кўзидан уйқуни қувлаб сенга қиё қарамас.

Кўзинг қарочуғидек сақла ору номусни,
Юзингга йўқса сира юрту ошно қарамас.

Бузишни нстама тинчлик биносни, эй подон,
Ғазаб билан қарар эл сенга, муддао қарамас.

Қозони эл бошидан кимки қувласа, Чустий.
Бало сира йўламас, қайрилиб қазо қарамас.

БҰЛА ОЛМАС

Доно киши минг қасд ила нодон бұла олмас,
Ким аслида нодон эса пурдон бұла олмас.

Зулмат била нур мислидадир оқилу жоҳил,
Бу иккиси ҳеч бир тану бир жон бұла олмас.

Туфроқ тилини кимки билур ундан олур нон,
Нон бермаса туфроқ унга деҳқон бұла олмас.

Шайтонни ўқитсанг агар инсон била минг йил,
Шайтонлигича қолгуси, инсон бұла олмас.

Ҳар кимсанинг ўз ўрнию ўз хизмати бордир,
Ҳеч вақти этак энгу яқо ён бұла олмас.

Қўймай қирар эл, бетга оёқ қўйса агар мўй,
Минг йилда ҳам ул қош ила мижгон бұла олмас.

Дунё юзида ёру қадрони йўқ асло,
Ҳар кимки эли бирла қадирдон бұла олмас.

Тинчлик била дўстлик қилур оламни гулистон,
Қон тўлган уруш саҳни гулистон бұла олмас.

Чустийга Ватан бирла замон бермаса илҳом,
Ҳайф унга қалам, элда ғазалхон бұла олмас.

ЗИЁН БЎЛМАС

Бировни чайнама, иғвою бўхтон— ошу нон бўлмас,
Тилингни тишласанг, одамни чаққувчи илон бўлмас.

Ёмонлар зоҳиран яхши кўрингай яхшилар ичра,
Ёмонлар ичра қолса яхшилар ҳаргиз ёмон бўлмас.

Ёмонми, яхшими, айтган сўзинг такрор этар тўти,
Ишонма унга ҳеч вақти ўзича нуктадон бўлмас.

Пичоқни ур ўзинга, оғримас бўлса бирбўга ур,
Нечунким, элга маъқул бўлган иш беимтиҳон бўлмас.

Тилига келганин айтар, зиёнсиз, ранжима ундан,
У хиллар индамасдан наштар ургувчи чиён бўлмас.

Яланғоч сўзлама, айла сўзингни сатри авратлик,
Тириксан-ку қара, ҳатто ўлик ҳам бечопон бўлмас.

Башарнинг асли бирдир фарқини хирмонда билгайсан,
Сомон бугдой бўлурму, ҳеч қачон бугдой сомон бўлмас.

Саҳар булбул навоси бирла уйғонгай ўзи, аммо
Дегай нодон хўроз, қичқирмагунча мен — азон бўлмас.

Сочар тинчлик қуёши нурини тобора оламга,
Букун ким зидлик айлар эртага жисмида жон бўлмас.

Садоқат гавҳарин сарф айла, Чустий, элга ҳар лаҳза,
Ҳаёт бозорида фойданг шудир, ҳаргиз зиён бўлмас.

ОДАМПАРАСТ

Кўрса хулқимни дегай ҳар кимса, бу одампараст,
Айламиш одампарастлик бодаси масту аласт.

Қона-қона ушбу майдан ичган одам илгида
Кину манманлик майнинг шишаси топгай шикаст.

Ер юзидан маҳв этар эдим ғараз майхонасин,
Бахти иқболим бериб имдод менга келса даст.

Кўпчилик фикрим гулидан баҳра олса не ажаб,
Эл мақолини эшитгил дейдилар, гул даст-бадаст.

Асли ҳар бир ишда доно аҳли донолик қилур,
Баъзи доно фикри қул, нечун хатога берди паст.

Эси пастлар ўртасида қолса оқил нонлож,
Балки, балки, бора-бора бўлгай ул ҳам эси паст.

Ушбу фикрим тоғидан Чустий ошарман чарчамай,
Бўлмаса баъзи сабаблар бирла ақлим пайбаст.

ҲАЛОЛ МЕҲНАТ

Сенга бўлса агар ўртоқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат,
Қилур кўксингни юксак тоғ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Туганмас бахт келтиргай, зафардан тахт келтиргай,
Қуёшдан тик берур байроқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Берур қат-қат кийим, тасма палов, барра акбоб, манти,
Нонуштангга ширин қаймоқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Муяссар айлагувчи ёр васлин ҳам ҳаётингда,
Сен айтган кундан аввалроқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Насиб этгучи ҳам, тўю томошаю ширин рўзгор,
Қилиб ёстуқларинг юмшоқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Муродинг гулларини яшнатур тобора-тобора,
Қилур вақтингни ҳар дам чоғ, ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Азизлик, дўстлик, тинчу омонлик созини доим
Ширин айлаб, қилур янгроқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Дилингда бўлса муз тоғи, эритгай, айлагай дарё,
Оловдан тафти зўр қайноқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Этар оламда машҳури замон, пири бадавлат ҳам,
Қилувчи ҳаммадан бойроқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Ҳалол меҳнат учун сурдинг қалам, мингдан бирин айтдинг
Демак таърифи беқирғоқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

Сўзингни қисқа қил, Чустий, ҳалол меҳнатни ким билмас,
Ватанда ҳаммага ўртоқ ҳалол меҳнат, ҳалол меҳнат.

ЖОНУ ЖИГАРДАН БУ

Тараннум айладим ёрим эшит жону жигардан бу.
Дилимга сўзларинг таъсири бахш этган асардан бу.

Қуёш ишқингда олтин созини чертганда жўр бўлдим,
Газал номи билан бошланди у қутлуғ саҳардан бу.

Жамолинг мўъжизоти қилди шеъримни сеҳромуз,
Жаҳонда сенки бор қадрни ошар қолмас назардан бу.

Етаклар сода қалбимни кўзинг ҳар истаган ёққа,
Кийик шерни асир этмиш ажойиб муждалардан бу.

Ёўл олди изма-из манзилга сен бирла етиб борди,
Дилу қалбу юрак номила борган чўлқувардан бу.

Саросар сўзладим ҳар ҳарфидан лаълингни авсофин,
Ширинроқдир десам арзийди бир олам шакардан бу.

Висолинг давлатин таърифини юздан бирин айтдим,
Эрур Чустийга ортиқ қанча- минг-минг симу-зардан бу.

СЕНМУ?

Тириклик манбаи жисмим аро жон бўлди ё сенму?
Хаёлинг жон уйин тўрида жонон бўлди ё сенму?

Кўзим тиндиму, ё олам қоронғу бўлди ҳайронман,
Булут ичра тўлин ой кўкда пинҳон бўлди ё сенму?

Кўзимдан ёш оқар эрди, баногоҳ янги нур кўрдим,
Қуёш ёмғир ёғар чоғи намоён бўлди ё сенму?

Навой килкидан томган сиёҳдон эрдиму холинг,
Фасона Ширини оламга дoston бўлди ё сенму?

Ватан булбуллари чаҳ-чаҳлашурлар шоду беармон,
Чаманда ғунчалар тонг чоғи хандон бўлди ё сенму?

Ҳаётим чўлларин ҳар лаҳза қондирмоққа мавж урган,
Ватанда Жайҳуну Сайхун, Зарафшон бўлди ё сенму?

Қўлим кўксимда таъзим айладим давримга салламно,
Дилимга нур берган фикринг имон бўлди ё сенму?

Тамомий ишқ элин қалбин мусаххар айлаган кимдир,
Бу майдонда санамлар марди-майдон бўлди ё сенму?

Кўринди менга Чустий, янги бахту янги иқболим,
Шарафлик янги йил қалбимга меҳмон бўлди ё сенму?

ЕЛҒОНИ БОРМУ?

Чаман дерсан дилинг райҳони борму?
Сўзинг хирмангаҳининг дони борму?

Тирик дерсан кўриб ҳар бир жасадни,
Агар йўқ бўлса ишқи, жони борму?

Севишни билмаса халқу Ватанни,
Нечук инсон, унинг виждони борму?

Муқаддас элига сндқу ишончи
Мукамал бўлмаса имони борму?

Иўлим Зухрогача ердан, қизилдир,
Бу йўлларда шаҳидлар қони борму?

Сочар ёрим юзи нур устига нур,
Қуёшнинг бу каби жонони борму?

Дилим чексиз қувонган мисли йўқдир,
Мисоли йўқ гўзал меҳмони борму?

Эмас меҳмон жамоли ўрнаб олмиш,
Сўзимнинг заррача ёлғони борму?

КАМ БЎЛУРМУ?

Кўнгиллар бўлмаса хуррам бўлурму?
Адолат бўлмаса олам бўлурму?

Субутсиз бўлса, кетса бахт сендан,
Дегил бундан ёмон мотам бўлурму?

Боши осмонга етса ҳам қуюннинг,
Асоси асли мустаҳкам бўлурму?

Қарори бўлмаса қавлида кимнинг,
Ул одам аҳдида маҳкам бўлурму?

Ватанни севмаса, севмас Ватан ҳам,
Ул одам ҳеч қачон одам бўлурму?

Ватан меҳри булоқдек дилда қайнар,
У ҳеч бир лаҳзалик шабнам бўлурму?

Бирикмасдан туриб ҳар турли дору
Жароҳатларга ул малҳам бўлурму?

Қўшилмай ақлу идроку фаросат,
Улар ҳамкору чин ҳамдам бўлурму?

Дегил Чустий ўзингни ҳаммадан кам,
Ўзини кам деганлар кам бўлурму?

ЭМАСМУ?

Сени севмоқ ўзи имон эмасму?
Ишонтирмоқ сени осон эмасму?

Қуёш ҳар тун қилур қалбимни манзил,
Маконин истаган карвон эмасму?

Мисолингни тополмасдан замин ҳам,
Боши гир айланиб ҳайрон эмасму?

Тўлин ой кечалар мижгон ўқингдан,
Фалакни сақлаган қалқон эмасму?

Қабоғингни солиб ранжитма кўнглим,
Сенинг наздингда мен инсон эмасму?

Бўлиб меҳмон мени шод айласангчи,
Жаҳонга барчамиз меҳмон эмасму?

Бу кун Чустий юборди сенга тухфа,
Назар сол, жисму қалбу жон эмасму?

ТИНЧ

Замон тинч, осмон тинч, хонадон тинч,
Уруш йўқ бўлсин-у бўлсин жаҳон тинч.

Кишида тансиҳатлик бўлмагай ҳеч,
Томирда оқмагунча тоза қон тинч.

Экинни босмас-у ерни бузолмас,
Агар сув тошмаса, оқса равон тинч.

Иморатга путур етмайди ҳаргиз,
Эса ҳар хонадонда икки ён тинч.

Боши янчилмагай эл зарбасидан,
Кавакдан чиқмаса, ётса илон тинч.

Минг афсуским, агар минг яхшилик қил,
Юролмас эл аро ҳаргиз ёмон тинч.

Мақол бор элда, қўшнинг тинч-у сен тинч,
Ҳамиша яхшилар бўлсин омон тинч.

Дўқ урган ёвни тик оғзини, Чустий,
Тикилган оғиз аро тургай забон тинч.

ТИНИҚ

Тушмагай ҳеч нарса акси, бўлмаса кўзгу тиниқ,
Остида не бор кўрингай кўзга, бўлса сув тиниқ.

Шул сабаб қалбимни пок этмай юзингга боқмадим,
Васлинг уммидида дилни сақлагум мангу тиниқ.

Гул юзинг япроғида шабнамча бўлсам кошки,
Жилвалар бергай қуёшнинг нурида ёғду тиниқ.

Ер юзига таърифнинг нурин сочарман Шарқдан,
Нурини сочганга ўхшаш офтоб ҳар сў тиниқ.

Розин айтолмас қулоғингга, ўполмас бармоғинг,
Бўлмаса равшан кўнгил ёқутидек инжу тиниқ.

Қим қуёшни мақтаса менга тиниқ деб субҳидам,
Кўрсатиб дерман юзингни унга, ундан бу тиниқ.

Гар ёноғинг Чустийни ҳар лаҳза ҳайрон этса ҳам,
Ўз томонига чақирди у ики оҳу тиниқ.

КЕЛИНГ ТЕЗРОҚ, ҚОРАҚАЛПОҚ

Келинг тезроқ, келинг тезроқ, Қорақалпоқ,
Қўришмоққа бизлар муштоқ, Қорақалпоқ.

Ҳар бир қизи қирқ қиздан ҳам паҳлавон,
Ўзбек билан уруғ-аймоқ Қорақалпоқ.

Йигитлари шер кўкракли, тоғ савлат,
Пўлот билан темир тирноқ Қорақалпоқ.

Баланд парвоз лочинлари кўкдан тик,
Кўк томига тиккан байроқ Қорақалпоқ.

Сўз гавҳари камлик қилур мақтовга,
Тоғлари кон, тилла тупроқ Қорақалпоқ.

Оқ олтинин гумбазлари офтоб бош,
Десам арзир олтин қалпоқ Қорақалпоқ.

Қозони мой, чўмичи мой нурони,
Бошдан-оёқ порлар чироқ Қорақалпоқ.

Шифокору олимларин саноғсиз,
Зафарлари қўшмоқ-қўшмоқ Қорақалпоқ.

Дўстлар учун аямайди молу жон,
Душманларга солган сиртмоқ Қорақалпоқ.

Олишганда шерни бўғиб босади,
Суҳбатлашса дили юмшоқ Қорақалпоқ.

Хушовозлар нозанинлар, раққосалар,
Дили қайноқ, сўзи қаймоқ Қорақалпоқ.

Олиб келинг достонингиз ўқишайлик,
Фикри теран, қалби оппоқ Қорақалпоқ.

Сизни кутар ўзбек эли жон билан,
Тутиб гуллар қучоқ-қучоқ Қорақалпоқ.

Ғазалхонлик қилишайлик келинг дўстлар,
Чустий тайёр, шеърӣ қувноқ Қорақалпоқ.

ДЕҲҚОН ВА ИШЧИ

Улуғлар фикрини айтай қулоқ тут,
Берур мазмунлари қаймоқ билан сут,
Агар қиймат эрур гавҳарла ёқут,
Тириклик манбан ёқутму, ё қут?

Улар олтин кумушни тош дедилар,
Валекин арпа буғдой ош дедилар,
Бу сўзга бўлмаса йўлдош дедилар,
Бу йўлда гангигай ҳар бош дедилар.

Саховат мулкининг султони деҳқон,
Ҳаёт дунёсининг деҳқони деҳқон,
Забардаст ишчи, лекин жони деҳқон,
Умр майдонининг полвони деҳқон.

Қаҳатлик дардининг деҳқон давоси,
Яланғоч гавданнинг деҳқон либоси,
Жаҳоннинг зийнати деҳқон сахоси,
Бақо дунёсининг деҳқон асоси.

Эрур деҳқон ҳақиқий марди майдон,
Ҳақиқий марди майдон ишчи, деҳқон.

Қўлингда нон эса деҳқон кўрингай,
Азиз деҳқон юзида нон кўрингай,
Уйилган хилмахил хирмон кўрингай,
Уйи дунё-ю, эл меҳмон кўрингай.

Озиқлик от ҳоримас деб бу осмон,
Ҳамиша қўлтиғида иккита нон,
Агар нон бўлса қувват топгай имон,
Бу сўзни тасдиқ айлар оқил инсон.

Заминга бахш этар жону жамол ҳам,
Қилур меҳнатла ерни баркамол ҳам,
Берурлар ариларга шаҳду бол ҳам,
Берур қуртларга оқ шоҳи рўмол ҳам.

Дили боғу, юзи боғу, ўзи боғ,
Берур минг турли неъмат балки кўпроқ,
Касалга дорию, роҳат олур соғ,
Ташаккурким буларга мен ҳам ўртоқ.

Табиатдан олурлар баҳра ҳар дам,
Вале баъзан қилурлар зўр кураш ҳам,
Бутун бир куч бўлиб бу икки олам,
Жаҳон халқини қилурлар шоду хуррам.

Эрур деҳқон ҳақиқий марду майдон,
Ҳақиқий марду майдон ишчи, деҳқон.

Қалам тутган аё ҳикматли шоир,
Ғазал сеҳрини кўрсат мисли соҳир,
Қилур ҳар бир сўзингни бир жавоҳир,
Забардаст ишчию деҳқон баҳодир,

Уруш йўлига сад* боғловчи эрлар,
Ғаним қаршисида ҳайбатли шерлар,
Ғазабла юрсалар титрайди ерлар,
Ва лекин тинч омонлик яхши дерлар.

Буюк Фирдавсийнинг «Шаҳнома»си ҳам,
Булар дostonидан минг марталаб кам,
Навой «Хамса»сида ҳам мужассам,
Эрур ҳар биттасин мадҳи минг олам.

Эрур деҳқон ҳақиқий марду майдон,
Ҳақиқий марди майдон ишчи, деҳқон.

Сад(а) тўсиқ, ғов, (тўғон).

САДАҒАСИ БУЛАЙ МЕН

Севгим билан юртимда ҳалол меҳнат қилай мен,
Ҳалол меҳнат қилгани садағаси бўлай мен.
Меҳнатсевар одамдан бахту иқбол ўргилсин,
Унга узоқ умр ҳам саломатлик тилай мен.

Дарёларнинг тўлқини юрагининг мисоли,
Вафодорлик ҳамиша унинг фикру хаёли,
Тароналар авжида унинг яхши номи бор,
Достонларнинг бобида кўринади жамоли.

Қанот ёзиб юлдузлар учиб келди номига,
Олиб чиққай суратин қуёш осмон томига,
Мафтун қилди чеҳраси пок юракли халқларни,
Меҳрим майдек қуюлди муҳаббатим жомига.

Пок ишқимнинг ҳурмати бирга меҳнат қилай мен,
Чин ишқи бор ёримнинг садағаси бўлай мен,
Баланд ҳурмат, чин омад, шону шараф, саодат,
Чустий, узоқ умр ҳам саломатлик тилай мен.

ҶИЗ ҶУШИҒИ

Иигит бўлса, олов бўлсин дунёда,
Қўкка учса, ой кўринсин пиёда,
Баланд тоғлар кўриб таъзим айласин,
Шунда бўлур муҳаббатим зиёда.

Иигит бўлса, йигит бўлсин киройи,
Қўнгилларнинг нури бўлсин чиройи,
Садағаси бўлай шундай йигитнинг,
Қалбим унинг меҳрин ёқут саройи.

Иигит бўлса, унда номус ор бўлсин,
Ўз ёрига бир умрлик ёр бўлсин,
Ошиқ бўлсанг арзир шундай йигитга,
Омон бўлсин, камол топсин, бор бўлсин.

Иигит бўлса, бўлса аҳду вафоси,
Эл ичида юсак бўлур баҳоси,
Чустий сўзин жону дилдан эшитгай,
Иигитларнинг ақли ҳуши расоси.

ЕР КЕЛДИ

Қатор-қатор карвон келди, нор келди
Карвон билан олтин жиловдор келди.
Минган отин ұпай туёқ изларин
Қучоғимга зафар топган ёр келди.

Лабда болим қоматига тасаддуқ,
Гул жамолим шуҳратига тасаддуқ,
Етти юлдуз ұпиб келур кўксини,
Етти холим савлатига тасаддуқ.

Айланади боғ устидан учган ғоз,
Қилсам дейди, қанотимни пойандоз,
Олтин сочай териб олинг, дўстларим,
Ёр бошидан жоним сочсам бу ҳам оз.

Биз ўлтирган боғдан дарё айлансин,
Балиқлари бўлсин ошно, айлансин,
Айланмасин ёр бошидан бегона,
Рашким келур, жоним танҳо айлансин.

НИМАЛАР ДЕДИ?

Дедигим деган эсанг, э сабо,
Сенга дилбарим нималар деди?
Уни бир кўриш эди муддао,
Сўзи шаккарим нималар деди?

Кўзидан етар кўзим ичра нур,
Юзидан олур дилу жон ҳузур.
Яширин деган эса ҳам гапир,
Пари пайкарим нималар деди?

Дедими қалай, мени ҳам сўраб,
Сўрамай ва ё кўзи пирпираб,
Чимириб қошин ғалати қараб,
У ситамгарим нималар деди?

Бор эканми мен уни ёдида,
Хабар олмади мен зоридан,
Дедигин дегил, менга э сабо,
Лаби кавсарим нималар деди?

Дилими олиб кетиб эрди ул.
Хабар олгани деди, жон борай,
Дилу жон иков уни йўлида,
Мени истарим нималар деди?

Мени истагим уни мақсади,
Мени мақсадим уни истаги,
Чустийдан яширмагин, э сабо,
Сенга дилбарим нималар деди?

ҚАШҚАРЧА

Қашқар қизи боғида,
Қийик бола тоғида,
Отма уни овчилар,
Йиғлар она доғида.

Бевафога қайрилма,
Вафоликдан айрилма,
Бевафонинг ўтида,
Қуйиб кўкка соврилма.

Иўловчилар юрганда,
Гул очилар кулганда,
Жон толаси қўшилди,
Ер сочини ўрганда.

Мунтазирман юзига,
Ширин шаккар сўзига,
Чустий, қачон тикилгай,
Кўзим қаро кўзига.

ЖОНОН БҰЛАЙ ДЕБ

Хат ёздиларми жонон бұлай деб,
Ошиқ уйига меҳмон бұлай деб,
Бир уйда бир тан-бир жон бұлай деб,
Олдим у хатни қурбон бұлай деб.

Мен интизорман келмайдиларми?
Ошиқ қадрин билмайдиларми?
Ваъда вафосин қилмайдиларми?
Айтмовдиларми жонон бұлай деб?

Ишқим яширмай донога айтдим,
Қадримни билган ошнога айтдим,
Шайдолигимни барнога айтдим,
Эллар ичида достон бұлай деб.

Тушса кўзимга икки кўзингиз,
Қолмайди армон кўрсам юзингиз,
Айтган эдингиз менга ўзингиз,
Бир боғда ўсган райҳон бұлай деб.

Гул соясидан солдим пояндоз,
Дўстим дўтори бўлсин жўр овоз,
Нақш * айтишайлик бир неча минг ёз,
Келмайдиларми бўстон бұлай деб.

Кўкда қанотсиз учмайди каптар,
Кондан ўзича чиқмайди гавҳар,
Айтингчи дўстим, надур тилаклар,
Тайёр турарман дармон бұлай деб,

Боғлаб белимга белбоғларимни,
Обдан ясатдим гулбоғларимни,
Тўйга чақирдим ўртоқларимни,
Хизматга Чустий тайёр бұлай деб.

---

* Нақш (у.) қўшиқ

ЯНГИ ДУНЕ КЕРАК БЎЛСА

Мажнун бўлма, белинг боғла,
Сенга лайло керак бўлса.
Душман бағрини куйдир, доғла
Дўсту ошно керак бўлса.

Мен демасман, девона бўл,
Ер истасанг, мардона бўл,
Ишқ конида дурдона бўл,
Олий баҳо керак бўлса.

Ҳақиқат қил афсонани,
Таъна қилгил парвонани.
Ҳимоя қил жононани
Ҳусни зебо керак бўлса.

Қўтар зерни забар қилгил,
Ошиқларга хабар қилгил,
Васл уйига сафар қилгил,
Завқу сафо керак бўлса,

Юртинг учун қийна жонни,
Гулистон қил биёбонни,
Тиконсиз қил гулистонни,
Гули раъно керак бўлса.

Майли, минг-минг жафолар чек,
Вақт ғанимат турмагил тек,
Оғдар тоғни дўстларингдек,
Чўлга дарё керак бўлса.

Саҳар уйғот ҳамхонани,
Обод қилгил вайронани,

Евга тўлдир паймонани,
Нашъу намо керак бўлса,

Ерни кавла кирпич билан,
Мақсадга ет бирлик билан.
Дўст бўл катта-кичик билан,
Чин муддао керак бўлса.

Йўқот элдан бидъатларни,
Ҳеч кўтарма миннатларни,
Қўлдан берма фурсатларни,
Кон оч олтин керак бўлса.

Деса йўлинг, борса келмас,
Кўриб қайтиш қилма ҳавас,
Меҳнатингни қилма абас,
Кўзи шаҳло керак бўлса.

Кўзларимга қулоқ солгил,
Эркиликнинг созин чолгил,
Менингдек чин сабоқ олгил.
Сенга маъно керак бўлса.

Золимларга қарши қўзғол,
Эл мушкилин айлагил ҳал,
Эскиликка бўлгил ажал,
Янги дунё керак бўлса.

Халқнинг асил фикрин сўзла,
Бўлай десанг озод, ҳур,
Чустий каби юр, олға юр,
Чин раҳнамо керак бўлса.

ГУЛИСТОНИМ МУҚАДДАС

Ватаннинг тоғларида кўрди юлдузлар қаторимни,
Ололмас мавж оташ куйдиrolмас эътиборимни,
Буrolмас ҳеч тамон дунё кучи бу ихтиёримни,
Ватанни сақладим мен, сақладим номусу оримни,
Чақирдим бу ишим бирла вафо боғига ёримни.

Дилимнинг дафтарига ҳеч қачон афсона сиғмайду,
Шуким, дўстларга тўлган уй аро бегона сиғмайду,
Гулистоним муқаддас бунга ваҳшийхона сиғмайду,
Райоҳиндона сепган жойга курмакдона сиғмайду,
Ҳамиша тозаликда асрагайман лолазоримни.

Отам бирлан онам, халқим, азиз дўстлар билан ёрим,
Қариндошлар билан тўлган гўзал юртим, шу гулзорим,
Ўқинг, ёзган хатимни беҳисоб ўлкамда номдорим,
Учар кўкка тагимда тулпорим гўски шунқорим,
Юрурман тулкидан сақлаб узум, олма, аноримни.

Урарман тўғри келса бўрнинг пешонасидан ўқ,
Ҳали отган ўқим ҳаргиз хато йўлига кетган йўқ,
Етиб ёншир, тани кўп қалтирар аммо қилолмас дўқ,
Чириб заҳми, ўлур ўз уйида, албатта кўнглим тўқ,
Кўриб писди оёғим остидан чиққан губоримни.

Эзарман пошна бирлан юрса қуртлар, чунки мен борман,
Учиб ўтмоқни зог истар эса отмоққа тайёрман,
Қоронғуда қаро итни таниб олмоққа ҳушёрман,
Дарахтга боғлаганман уйқуни, постимда бедорман,
Совуқ шаббодадан ҳам сақлкамоқ бурчим, баҳоримни.

Саломим пахта майдонда қадрдонларга ҳам айтинг,
Саноатлар улуғ конларда палвонларга ҳам айтинг,
Баҳори кўп, хазони йўқ гулистонларга ҳам айтинг,
Ватан булбуллари, Чустий ғазалхонларга ҳам айтинг,
Йўқ армоним нечунким, голиб ўғлиман диёримни.

МУҲАББАТНОМА

Муҳаббат дейдилар, бошга балодир,
Муҳаббат бобида бу сўз хатодир.
Муҳаббат хаста дилларга даводир,
Муҳаббат руҳу ҳам руҳий физодир,
Муҳаббат бир-ла тупроқ кимёдир.

Муҳаббат бўлмаса, инсонму, ҳайвон,
Шу билан фарқ этар ҳайвондан инсон,
Муҳаббат айлағай чўлни гулистон,
Муҳаббатсиз гулистон бир гўристон,
Муҳаббат яхши ишга раҳнамодир.

Муҳаббат пок эрур бўлса кўнгил пок,
Эса ер тоза, беиллат ўсар ток,
Ниҳол ўстирмағай одатда шўрхоқ,
Кўнгил кир бўлса бўлсин чок-барчок,
У дилда ишқ эмас ҳосил риёдир.

Муҳаббат мағз эрур бодом ичинда,
Муҳаббат шоҳ эрур кўп ном ичинда,
Муҳаббат май мусаффо жом ичинда,
Муҳаббат бўлса пишғай хом ичинда,
Муҳаббат хислати беинтиҳодир.

Муҳаббатнинг қуёшидир нурафшон,
Бусиз зулматда қолғай еру осмон.
Муҳаббат элни айлаб марду майдон,
Муҳаббат ошиқу-маъшуққа имон,
Муҳаббат мими ҳам имон ародир.

Еру осмон муқова ишқ дафтар,
Қуёшу ою юлдуз унда хатлар,

Муҳаббат бобига тўлган саросар,
Бу дафтар ҳар сўзи қийматда гавҳар,
Муҳаббат даҳр аро энг бебаҳодир.

Муҳаббат тафтидан тоғда эрур қор,
Муҳаббат-ла оқар чўлларда анҳор,
Муҳаббат жилвасидир боғу гулзор,
Муҳаббатдан ўқир булбуллар ашъор,
Муҳаббат бир-ла қушлар хушнаводир.

Кўнгил қалъа, муҳаббат посбони,
Забардасту баҳодир қаҳрамони,
Ўзи посбон, ўзидир ҳукмрони,
Итоат қилмас инсоннинг ёмони,
Ул одам лойиқи қаттиқ жазодир.

Муҳаббат айлади гулларни ҳушбўй,
Муҳаббатдан уларда рангу ҳам бўй,
Муҳаббатдан эл ичра тантана тўй,
Муҳаббат торида шўх авжу шўх куй,
Муҳаббат ҳофизин машқи расодир.

Унар ердан муҳаббат бир-ла дона,
Ўсимлик барчаси шундан нишона,
Муҳаббат панжаси сунбулга шона,
Муҳаббат бир-ла равноқли замона,
Муҳаббат бир-ла боғлар хушҳаводир.

Муҳаббат бир-ла мавжуд коннот ҳам,
Муҳаббат кўкка учмоққа қанот ҳам,
Муҳаббат қудрату сабру сабот ҳам,
Муҳаббат бўлмаса эсиз ҳаёт ҳам.
Муҳаббат йўлида жонлар фидодир.

Муҳаббат-ла бўлур ширин забон эл,
Муҳаббат-ла бўлур чин меҳрибон эл,

Муҳаббат-ла бўлурлар жонажон эл,
Муҳаббат-ла яшар тинчу омон эл,
Муҳаббатсиз жаҳон серможородир.

Муҳаббат гул очиб қалбинг бўлур боғ,
Бўлур ёлгон муҳаббат умрингга доғ,
Муҳаббатнинг юзига сочма тупроқ,
Муҳаббат бўлса гар сенга ўйинчоқ,
Элинг сендан ҳамиша норизодир.

Муҳаббат келтирур бахту саодат,
Агар чандики бўлсин кони меҳнат,
Муҳаббатдан тубан, минг шони шавкат,
Қилурлар гарчи нодонлар маломат,
Маломатга муҳаббат ошнодир.

Муҳаббат қилчаю, шамширдан тез,
Оёнинг қўйма қўрқсанг, айла парҳез,
Қатори булҳавасдан Қайс ангиз,
Чиқиб четга улар ижросидан без,
Бу ишқ, ишқ аҳлига чин муддаодир.

Сув остида оқиб ўтувчи ҳар хас,
Бу денгиз қаъридан гавҳар ололмас,
Агар дарё аро минг йил муҳаннас,
Чўмилган бир-ла бўлмайди муқаддас,
Муҳаббат унга мутлоқ нораводир.

Муҳаббат ўтда куймас, сувда оқмас,
Муҳаббат маъниси шайтонга ёқмас,
Муҳаббат бетамиз нодонга боқмас,
Муҳаббат ҳеч гадодек ҳалқа қоқмас,
Муҳаббат тенги йўқ кони саходир.

Муҳаббат ҳар баланд ҳимматига ёр,
Муҳаббатга тубан нокаслар ағъёр,

Муҳаббат сурат эрмас тоқса девор,
Муҳаббат бир-ла ҳамдам кимки ҳушёр,
Дилимдан унга минг ҳамду санодир.

Муҳаббат бирла зўр қудратли деҳқон.
Оқ олтиндан олур хирмон-хирмон,
Муҳаббат элга доим мушкул осон,
Муҳаббат мевасин бергувчи боғбон
Ўсувчи боғига меҳри-ғиёҳдир.

Муҳаббат хирс ила шаҳват эмасдир,
Муҳаббат нафси бад ғафлат эмасдир,
Муҳаббат айш ила ишрат эмасдир,
Муҳаббат ярқироқ зийнат эмасдир,
Синиқ дилга муҳаббат мўмиёдир.

Фалак юлдузлари-ла ой ила кун,
Муҳаббат гулханидан учган учқун
Мени ким айтадур бу сўзда Мажнун,
Муҳаббат бундан ортиқ, бундан афзун,
Муҳаббат эл кўзига тўғиёдир.

Қарилик келса, ёшлик қайта келмас,
Муҳаббат ҳеч қаримас, ҳеч эгилмас,
Муҳаббатга суйанганлар йиқилмас,
Бу пинҳон сирни ҳар бир кимса билмас.
Бу сўзлар чин муҳаббатдан имодир.

Қуёш ботгай, бўлул ҳар кундузи кеч,
Муҳаббат офтоби ботмагай ҳеч,
Эсинг борида бундан бошқадан кеч,
Ҳаётда қолмасин ҳеч бир тугун, еч,
Муҳаббат барча нодондан жудодир.

Қурул дарёлар ҳатто тугар кон,
Муҳаббат мулки ҳеч бўлмайдн вайрон,

Сўлар гуллар, ҳазон бўлгай гулистон,
Муҳаббатнинг асоси пухта ҳар он,
Муҳаббат асли емирилмас бинодир.

Муҳаббатсиз киши гул унмаган тош,
Муҳаббат жони дил, юзда кўзу қош,
Муҳаббатсиз ҳар гавда бўлур бебош,
Муҳаббатсиз кишига бўлса йўлдош,
Чиройлик бўлса ҳам у баднаодир.

Муҳаббатлик киши қалби чамандек,
Муҳаббатсиз киши гулда тикандек,
Муҳаббат бир-ла ўлган ўлмагандек,
Халойиқ оғзидан тушмас ўландек,
Бақо танбурида янгроқ садодир.

Юрак торидаги кон ҳам муҳаббат,
Кўнгиш мулкида бўстон ҳам муҳаббат,
Бу дostonда газалхон ҳам муҳаббат,
Ўқинг кўп шеъру дoston ҳам муҳаббат.
Варақларнинг хати олтин жилодир.

Дилимнинг заргари моҳир муҳаббат,
Эмас афсунгару соҳир муҳаббат,
Мени ҳам айлаган шоир муҳаббат,
Қилувчи мўжиза моҳир муҳаббат,
Менга бу йўлда доим пешводир.

Сабабчи бу рисоламга чин инсон.
Муҳаббат нуридан қалби чарогон,
Етук ҳам нуктадон ҳушёр дархон,
Ҳаёти доимо бўлсин фаровон.
Ҳамиша лойиқи минг марҳабодир.

Ажойиб дўсту дилкаш соз улфат,
Яқин ҳам мухлис соҳиб муҳаббат,

Унинг шаънига оздир бу китобат,
Агар қилмас эса умрим кифоят,
Яна ёзмоқ менга зўр иштаҳодир.

Муҳаббат қалбида имонча ҳамроҳ,
Ҳунарманд, камтарин инсону огоҳ,
Муҳаббат шоҳига лойиқи даргоҳ,
Унинг исми-ю жисми Абди — оллоҳ.
Фазилат сидқу одобу ҳаёдир.

Унга мансуб муҳаббатномадир бу,
Муҳаббат тез юритган хомадир бу,
Унинг меҳри-ла нутқи томмадир бу,
Десам бўлгай қабули оммадир бу,
Бу илҳом менга қалбидан нидодир.

Кўринмас кўзга бу осмоннинг усти,
Етолмас авжига парвози сусти,
Муҳаббат тарихи сўзининг дурусти,
Ташаккурлар дерам ҳар лаҳза Чусти,
Муҳаббатга кимики ошнодир.

РИЗО ҚИЛАДУР

Она фарзандларин дуо қиладур,
Ҳожатин доимо раво қиладур,
Оғриси меҳридан даво қиладур,
На керак бўлса бажо қиладур,
Оналик бурчини адо қиладур.

Тўққиз ойлаб кўтарган онавзор,
У туғилгач бўлиб мисоли баҳор,
Парваришлаб ҳамиша лайлу ваҳор,
Қўзу қошу оёғу қўли мадор,
Бўлибон қоматин расо қиладур.

Онага жонидан ширин бу ширин,
Бахш этар унга яхшиликни барин,
Аямасдан мато у сийму зарин,
Аямай жону дилни ҳам жигарин,
Ҳаммасин сарф этиб фидо қиладур.

Томчи фарзанд эрур она дарё,
Қиз-ўғил мис эса она тилло,
Барча аълоданам она аъло,
Тенги йўқдир она улуг сиймо,
Бебаҳоларни ким баҳо қиладур.

Меҳрибонларнинг меҳрибони она,
Қаҳрамонларни қаҳрамони она,
Жонажонларни жонажони она,
Ою осмоннинг офтоби она,
Кимки инкор этар хато қиладур.

Гули хушбў-ю бетикан онадир,
Жон десам балки жону таи онадир.

Бизни фарзандижон деган онадир,
Она меҳри Ватан, Ватан онадир,
Яхши фарзанд унга вафо қиладур.

Онани кўзга илмаган нодон,
Унга боши эгилмаган нодон,
Она сўзини қилмаган нодон,
Она қадрили билмаган нодон,
Доим ўз жонига жафо қиладур.

Она рози элу замон рози,
Севгили ёри меҳрибон рози,
Она рози бутун жаҳон рози,
Бўлғуси еру осмон рози,
Чустий жон борича ризо қиладур.

ЎЗГА ДАМНИ ДАМ ДЕМА

(Аҳмад Яссавий ғазалига мухаммас)

Дилда меҳри бўлмаса ҳамдам дема,
Қавли йўқнинг аҳдини маҳкам дема,
Жоми давринг келди, жоми жам дема
Дам бу дамдир, ўзга дамни дам дема,
Суди йўқ дунё ғамини ғам дема.

Балки илминг баҳри гирдоби эрур,
Е вужудинг дурри ноёби эрур,
Гарчи ҳуснинг элнинг моҳтоби эрур,
Асли наслинг қатран оби эрур,
Хасни кўрсанг, сен ўзингдан кам дема.

Гулдан оқмайди гулоб, то сўлмаса,
Дема комил кимки, нафси ўлмаса,
Дона пуч албатта мағзи тўлмаса,
Одамида зарра маъни бўлмаса,
Сен ани сурат кўриб одам дема.

Шукри йўқ дил жонга жабр этган қафас,
Чустий, бу ғофилнинг умридир абас,
Умр қадрин билмаган одам эмас,
Аҳмадо, тутгил ғанимат ҳар нафас,
Ерсиз ўтган дамингни дам дема.

НАВОИЙ ҲАЗАЛИГА МУҲАММАС

Қуёш юзлик мени ўз талъатига интизор этмиш,
Дилимни дарду ҳижрон изтиробни беқарор этмиш,
Назар ташлаб рақиб қалбини мисоли навбаҳор этмиш,
Мени саргашта жисмим доғ ила қон лолазор этмиш,
Қуюн ёҳуд тўкилган лолазор ичра гулзор этмиш.

Эмас қушлар навоси бенаво нолонлари гўё,
Чўзилган тоғу қирлар гавдаси қурбонлари гўё,
Кўзи ўқ ёғдирарму санчилиб мужгонлари гўё,
Танимдан қон чиқорган ҳар тараф пайконлари гўё,
Эрур ёмғурки, тупроғдин чечаклар ошкор этмиш.

Хаёли бирла ҳар дам менга минг қайғули кундекдир,
Унинг ҳуснидан айру кундузи ҳам менга тундекдир,
Буннинг устига чеккан дам-бадам оҳим тутундекдир,
Кўнгул бирла сўнгак манқал аро ўту ўтиндекдир,
Маломат тошларин то чарх теграмдин ҳисор этмиш.

Демаиғ юлдузлар учди, кўкда учган учқуним балким,
На тўфон мавжидир қалбимда кучли тўғқуним балким,
Хаёли бирла дилда анжуман кўрган куним балким,
Юзин май гулгул этгандин харош эрмас уним балким,
Кўнгулда хор-хори нолам андомин фигур этмиш.

Юзин тоблаиди зўр гулхан ёқиб кўнглим аро гўё,
Кўзи шу ўт билан ўйнар, боқиб менга қиё гўё,
Вужудим ишқ ўтида балки оташдонму ё гўё,
Лабинг жонимга солгон шуълалар ичра қазо гўё,
Улуғроқ лаълдан ахгар, кичикракдин шарор этмиш.

Кўзим ҳар лаҳза-лаҳза ёшланиб муштоқи дийдори,
Унинг мен дардманди, бемажолли, нотаваон зори,

Эрур жоним рамақда ишқининг ошуфта бемори,
Ҳалоким билгай улким бордир ул янглиғ жафокори,
Ки таврин ҳуси бепарволиғи олифтавор этмиш.

Вафо манзилгаҳин кўрсатса азм аҳлиға тонг йўқким,
Висол авжин тараннум қилса жазм аҳлиға тонг йўқким,
Ҳамоҳанг бўлса Чустий сози назм аҳлиға тонг йўқким,
Муғанний нағмаси жон берса базм аҳлиға тонг йўқким
Навоний риштаи жонин эшиб чангига тор этмиш.

Тошкентлик ва қўқонлик ҳозиржавоб
ва олижаноб улфатлар таърифларидан кичик намуна

УЛФАТЛАРИМ

Кўп замонлар соғ яшаб бўлсин омон улфатларим,
Менга илҳом бахш этар мўжизбаён улфатларим,
Жонажон дўсту иноқу меҳрибон улфатларим,
Бахти бепоёну умри жовидон улфатларим,
Бир туғишгандан яқин, бир жисму жон улфатларим.

Сухбатарою ҳарифу дилбару ширин сухан,
Ҳар бири бир сўзга юз маъни берувчи аҳли фан,
Ҳар бири бир булбули гўёю гулшан анжуман,
Ким буларнинг суҳбатин топмас, ўтар армон билан,
Бахш этар руҳга ғизо, оромижон улфатларим.

Ҳар бирида бир эмас, ўнлаб фазилат топилур,
Фаҳм, идроку тамиз, ақлу фаросат топилур,
Ҳар бирида шубҳасиз энг олий ҳиммат топилур,
Яъни одамгарчилик бобида ҳужжат топилур,
Ҳаммаси соҳиб саховат, бағри кон улфатларим.

Эл аросида тузук бир сўз топниш осон эмас,
Кимки тан бермас ҳақиқатга, у чин инсон эмас,
Дилларида сўз пишиб чиққай, вале хумдон эмас,
Таърифимнинг жисми бор ҳам жони бор, бежон эмас,
Азкийё майдонида ҳам қаҳрамон улфатларим.

Лекин асло фитнаю иғво топилмас, изламанг,
Қалбида ҳеч кибр ила даъво топилмас, изламанг,
Е хиёнат, ё ҳасад асло топилмас, изламанг,
Бир бирин ҳолига бепарво топилмас, изламанг,
Барчаси ғамхўру ҳомий, посбон улфатларим.

Ҳар бири улфатчилик осмонининг юлдузлари,
Яхши сўз излашда ўтгай кечаю кундузлари,
Элни кулдиргай самимий, янги нодир сўзлари,
Шу сабаб тарихда қолгай сўзлари ҳам ўзлари,
Ўчмагай эл ичра номи кўп замон улфатларим.

Номи Турсунбой Амин ўгли Ижроқўм лақаб,
Ҳаммани шайдо қилур мазмунни — мазмунга улаб,
Энг буюк ҳурматда у кам-пир эмас юксак насаб,
Бахтини тожигга зийнат берди сўз дуррин қадаб,
Дейдилар, устозлардан бир нишон улфатларим.

Бирларин номи Ибодулла, қўқонлик муҳтарам,
Нотиқу нозик хаёл ҳам бузургу муҳташам,
Ҳар йили уч-тўрт маротиб биз сари қўйгай қадам,
Азкнё боғида ҳарна пишса кўргаймиз баҳам,
Яхши меҳмондўсту моҳир мезбон улфатларим.

Яъни Шоқосиму, Шоҳолиму, Шоҳакбар учов,
Хушнафас ҳофиз, ширин суҳбатда аъло бесинов,
Тўю суҳбатлар қозонин қайнатур, ўчмас олов,
Ҳурматин тулпорлари заррин қанот, олтин жилов,
Мулла Тўйчидан нишон — бу бир жаҳон улфатларим.

Қамдир Акмалхонга тенг лутфу заковат бобида,
Фаҳми ўткир зийрагу ақли ҳамниша тобида,
Ҳал бўлур кўп нукталик сўз фикрати ноёбида,
Йўлга солгай баъзиларни ўнгида ҳам хобида,
Турли пайровлар йўлида карвон улфатларим.

Бирларин номин Абдулло кулоҳи дейдилар,
Айбини билмам, кишилар бегуноҳи дейдилар,
Сийрату суратда ҳам беиштибоҳи дейдилар,
Фитнаю иғво йўқлининг садди роҳи дейдилар,
Ҳар иши элга аёну, безиён улфатларим.

Бирларин исми Халилуллою Домло дейдилар,
Азкиё қилғонида кўплар тасанно дейдилар,
Абдуқайюм бирлари, рангини тилло дейдилар,
Пайров осмонида баъзи лутфи анқо дейдилар,
Моҳиру ҳозиржавобу нуктадон улфатларим.

Абдуваҳҳоб Шоҳ аканинг рамзи соз, мазмуни соз,
Ранги бошқа, қалби бир хил жонажон улфатнавоз,
Мулла Ақромжон ширин сўз, қанча мақтай шунча оз,
Мулла тойчоқ бойбобо ҳам аҳли фаҳму қалби ёз,
Таърифимдан яхшироқ элга аён улфатларим.

Айби кам, номи Аюбхон, ёши тўқсон беш яшар,
Эл аро хўп камтарин хўб азизу мўътабар,
Оқсоқол Жўра ота, ёшликда эл қилган назар,
Барча улфат бу азизлар бирла доим фахр этар,
Кексалар ҳам базмимизда навқирон улфатларим.

Менга илҳом берди Шоҳ Олимлар этган илтимос,
Сўзларимда лофи йўқдир, бирма-бир бордир асос,
Бир-биридан фазли ортиқ, бир-биридан беқиёс,
Шоҳ Неъмат исмию аммо Раҳимжонда гилос,
Ҳар йил айлар мева сайли боғбон улфатларим.

Ҳожиҳошимжону ҳам Абдулғафур бештибоҳ,
Ҳожи Нўмон, Ҳожи Жўра, ҳам Салоҳ Қори сипоҳ,
Ҳам Салоҳиддин Бузург атвори шўх оташингоҳ,
Шукр этиб Мулло Шукур ҳам беғараздир ҳайрихоҳ,
Ҳар бирининг хислати минг дoston улфатларим.

Бу асарнинг боиси бўлган ҳамма бўлсин омон,
Хизмат айлаб элга бўлсин яъни машҳури замон,
Ҳар бирининг хислатин юздан бирин қилдим аён,
Бу сўзимнинг шоҳиди бўлди замин у осмон,
Чустининг жисмига чун руҳи равон улфатларим.

РАСУЛ ҚОРИ МАМАДАЛИЕВГА

(Марсия)

Бу қандай ҳодиса, бир нурли юлдуз учди осмондан,
Адам боғига парвоз этди бир булбул гулистондан,
Замон айрилди бир оташ нафасли олий хушхондан,
Ягона зубдан даврон эди, кетди бу даврондан,
Етишди алвидо авжи фалакка Ўзбекистондан.

Ҳамиша Ҳофизу, Жомий, Навоий руҳин этди шод,
Ўқиб Бобир, Муқимий, Огаҳий шеърин қилди ёд,
Муҳаббат бирла Фурқат, Завқий ижодин қилиб обод,
Эди ширин ғазаллар ошиқи шайдоси бу Фарҳод,
Жудо қилди қозонинг Хисрави жисмин ширин жондан.

Қани ул мажлис аро аскиё тахтини султони,
Қани оҳанг жаҳонин забт қилган марди майдони,
Эди тўю томошоларда элнинг роҳати жони,
Қўпайган эрди юлдуз сонидин ёру қадрони,
Уни танбури хомуш қолди юз оҳангу илҳомдан.

Ажойиб камтарин, ҳушёрлигин кўрганда ҳар одам,
Дер эрди суҳбатига тўймадим, кўрсам, яна кўрсам,
Бу таъриф хислатин мингдан биридир, қанча айтсам кам,
Қулоқ солгай эди овозига ҳаттоки девор ҳам,
Чидаб бўлгайми ажраб қолди дўстлар шундай инсондан.

Қелиб кетди бўлиб элга азиз меҳмон Расул Қори,
Минг афсус, минг аламким, сурмади даврон Расул Қори,
Ўлим шоҳидин олди ногоҳон фармон Расул Қори,
Қолишга бир нафас ҳам топмади имкон Расул Қори,
Биз айрилдик, жудо бўлди у ҳам ёру қадрдондан.

Сана бир мингу тўққиз юзга етмиш олти зам эрди,
Жаҳондан ўтди қирқ саккиз ёшида бу алам эрди,
Менга фарзанди жонимдек азизу муҳтарам эрди,
Вафотини таҳлил этган Чустиню мухлис қалам эрди,
Қўнғилдан меҳри кетмас, номи ўчмас шеъру дostonдан.

МАРҲУМ ЖУРАХОН СУЛТОНОВГА БАҒИШЛАНГАН

Марсия

Яхшидан қолгай жаҳонда яхши бир ному нишон.
Яхши хулқинг маҳв бўлмас қалбимиздан ҳеч қачон,
Қайси боғ ишқида учдинг булбули боғи замон,
Қолди сендин айрилиб бир қанча гул бағрида қон,
Гуллар эрмас ёру дўстинг чекдилар оҳу фиғон. .

Эл уни раҳматли дер, элнинг дилин шод айласа,
Қанча ҳаждан яхшироқ бир дилни обод айласа,
Одам ул меҳрин киши қалбида бунёд айласа,
Фахр этар ҳар кимса сендек элни дилшод айласа,
Қулдириб руҳинг турар ҳар анжуманда, Жўраҳон.

Баъзи булбулларда учрар лаҳну овозинг сенинг,
Боғ аро қолди ширин гулёру шаҳнозинг сенинг,
Кетмагай ҳаргиз қулоғдан хуш садо созинг сенинг,
Догда қолдирди чаман аҳлнини парвозинг сенинг,
Алвидо деб, қолди ёру дўсту боғу бўстон.

Сен ажойиб дилбару дилкаш эдинг, нодир эдинг,
Эл дилин мафтун этишда дилрабо соҳир эдинг,
Энг етук оташ нафас хушхон эдинг, моҳир эдинг,
Ҳар ғазал қилсанг тараннум хулди бир шоир эдинг,
Сухбат орою заки, нозик табиат нуктадон.

Алвидо деб қолдилар фарзанди хуш қоматларинг,
Алвидо деб қолдилар доғингда ҳамсуҳбатларинг,
Алвидо деб қолдилар кўп жонажон улфатларинг,
Алвидо деб қолди барча зебу ҳам зийнатларинг,
Алвидо, эй Жўра Султон ўғли, эй ширин забон.

НЕ ДЕРЛАР

Жаҳон нодонлари ҳурматли доноларга не дерлар,
Гаразли томчилар тўлқинли дарёларга не дерлар.
Асоссиз, маънисиз, беҳуда даъволарга не дерлар.
Мудом дунёпарастлар элга шайдоларга не дерлар.
Ҳақиқий ошиқни билгувчи сиймоларга не дерлар,

Гулу райҳон ҳидин инсон билур, билмайди хору-хас,
Бунинг-чун, ранжимасмиз, хору-хаслар билмаса билмас.
Нечунким, дунёда доим аролашдир касу-нокас.
Қамишдан бўрё бўлгай, тўқилмас ҳеч қачон атлас,
Улар бу сўздаги ибратли маъноларга не дерлар.

Ҳаёт ошиқларни қалбида ҳеч кимдан ибоси йўқ,
Бу йўл қурбонларин кўпдир савоби, ҳеч хатоси йўқ.
Тилим бирлан дилим бирдир, сўзим ҳақдир, риёси йўқ.
Бахиллар дардига дору ўлим, бошқа давоси йўқ,
Ҳақиқат мактабида илми аълоларга не дерлар.

Жаҳон халқига тинчлик деб, муассир бир нидо келди,
Самимий табрик айлаб ёру дўсту ошно келди,
Дилимга яхши ният, яхши-яхши муддао келди,
Салом айлаб кулиб, Чустий уйига дилрабо келди.
Тамоман пучга чиққан сохта иғволарга не дерлар.

ҚАЛАМ СОВҒАСИ

Бу, жигарбандим, қалам савғосидир,
Пок қалбим боғининг раъносидир,
Бунга сув берган Ватан дарёсидир,
Ҳар кишиким ушбу гул шайдосидир,
Еш чаманнинг булбули гўёсидир.

Бўлса ақлинг яхши раҳбар сен учун,
Ешлигинг ҳар лаҳзаси зар сен учун
Ешлигинг ноёб гавҳар сен учун,
Умрининг анқоси дерлар сен учун,
Еш умр имконият дунёсидир.

Шу экан, пешонамда менга битик,—
Деб турар бўлсанг сенинг ақлинг кичик,
Ақлинг улғайтир, укам, борингни тик,
Еш уканг илдам яшар сендан тетик,
Улкада ёшлар сафини аълосидир.

Тортмасин қалбингни ҳар дилбар юзи,
Тушмасин сенга маломатнинг кўзи,
Улфатинг бўлсин китоб, дафтар ўзи,
Тотли болдан тотлидир ҳар бир сўзи,
Ҳар варақ кўнглингни шўх барносидир.

Кимда тамкин бўлмаса топмас камол,
Не берур осмонда ховлиққан шамол?
Баъзи шўхлик бахт учун қаттиқ завол,
Пўсти йўқ бодом бу сўз мағзини ол,—
Мағз ҳар бир меванинг маъносидир.

Еш ҳаётнинг худди порлоқ субҳидам,
Субҳидам иш бошлаган бўлмади кам,

Кел бу сўздан баҳра олғил, жон укам,
Чунки сендан баҳра олғай халқ ҳам,
Субҳ нур сочган қуёш дунёсидир.

Қўй субутсиз ишқлар дostonини,
Берма қўлдан ёш ҳаёт имконини,
Севмас эл фарзандининг нодонини,
Чусгий оқилдан аяру жонини,
Бу жигарбандим, қалам савғосидир.

ҚУҚОН ПАҲЛАВОНЛАРИГА

(Фарҳод ГЭС қурилишида қатнашиб, яхши ишлаган
Қўқон район колхозчиларига бағишланади).

Эй Қуёш, сен таъриф этган қадирдон фарғоналик,
Эй Фалак, нур шаҳрига дарвазабон фарғоналик,
Жаннатул Маъвога эрмиш боғбон фарғоналик,
Урган, эй булбул, келиб, ширин забон фарғоналик,
Берди, эй Фарҳоду Ширин, сенга жон фарғоналик.

Эй биёбонлар, очиб гул долалар чаккангга тоқ,
Эй азим дарё, уриб тўлқин биёбонларга оқ,
Эй элим, беҳад қувон, ўчмас чароғинг чин моёқ,
Эй забардаст тоғлар, гердаймаю бағрингга боқ,
Метин ушлаб зарба урган паҳлавон фарғоналик.

Эй Қуёш, Фарғона мулкидан Қўқонга эҳтиром,
Таърифим рост бўлмаса жисмимдаги жоним ҳаром,
Келтирибман ушбу кун Фурқат, Муқимийдан салом,
Рухсат эт, айтай бу ботирларни сенга ном-баном,
Бу баҳодирлар қўқонлик қаҳрамон фарғоналик.

Шерназар ўғли забардаст Жўра полвондир бири,
Шоқир ўғли Жўра ботирликда арслондир бири,
Отажон ўғли Охунжон бирла Қурбошдир бири,
Ғойиб ўғли исми Эргаш, мушкулосондир бири,
Бу Қўқон ботирларига жона-жон фарғоналик.

Ор-номус деб курашган қанча минг авлоди бор,
Турли-турли мева боғи, гулшани ободи бор,
Қанча минг мушкулни енгган, қанча минг Фарҳодни бор,
Қалбида иймон аталмиш раҳнамо устоди бор,
Қадрдон дўсти қўқонлик меҳрибон фарғоналик.

Эй улур халқим, забардастим, мадорим олға бос,
Шоир ўглингни уялтирма, жадаллаб олға бос,
Дони илғорликда келгансан сўзимга бор асос,
Қайтиб аввалги байроғингни осмонингга ос,
Кўкрагин тоқсин қатор олий нишон фарғоналик.

Мақтасам арзир қўқонлик танда жон бирлан сени,
Мақтайин бир жон эмас, жаҳон бирлан сени,
Таърифинг айтур қуёш, ой, осмон бирлан сени,
Чустий, севдим қанча минглаб паҳлавон бирлан сени,
Эй қўқонлик, сен китобим, дoston фарғоналик.

БИР ҚАДАҲ

Бир қадаҳ ичдим қачонким ишқнинг дарёсидан,
Шул замон олдим хабар мен севгининг дунёсидан,
Сай қилиб ўтдим бу йўлнинг тоғидан, саҳросидан,
Қўрқмадим йўлимни тўсган ваҳшийлар ғавғосидан,
Чунки огоҳ эрди севгим мен каби шайдосидан.

Кеча кун хизматда ўтсам арзигай бу ёр учун,
Сув кетирсам хор эмасман энди бу гулзор учун,
Бунчалик севмоқ надандир ёр миннатдор учун,
Истаса қурбон қилай жонимни бу дилдор учун,
Соябон қабримга бўлгай бахтнинг раъносидан.

Йўлда ҳимматдан супурдим хору-хас хошоқини,
Тозалаб эгим бу йўлларга муҳаббат тоқини,
Риштан васлига банд этдим жудолик чоқини,
Игналаб тикдим маломатнинг лаби нопоқини.
Чунки ошиқлар қутилсин шум рақиб иғвосидан.

Ғайрлар мендан уялди меҳрлик ёрим кўриб,
Ҳар сўзига дилда тасдиқ, тилда иқрорим кўриб,
Синди ҳам савдосидан бу хил харидорим кўриб,
Титради душманни қалби, Чустий, ашъорим кўриб,
Уқ каби санчилди ёвга ҳарфлар маъносидан.

БАЪЗИГА ОЗОР ЎЛМАСУН

Жоҳилу нолон киши ҳеч ишда саркор ўлмасун,
Маънилик сўзлар дегил, эл ичра бекор ўлмасун,
Ишда кўрсатмай ўзини ошда тайёр ўлмасун,
Кўрнамаклик қилмасун, баднафсу беор ўлмасун,
Ким амал қилса бу сўзга умрида хор ўлмасун.

Хоҳи ул бўлсун қуёш юзлик паризоду малак,
Асли наслу ақлу виждонин суриштирмак керак,
Бир сиқим лойдан бўлур чинни, сафол ғишту кесак,
Мис берур, олтин берур, нуқра берур, туфроқ демак,
Ҳар йигит, ҳар қизни хўб билмай харидор ўлмасун.

Яхши ниятла узаткай қизни ҳар ота-она,
Ўғлини уйлантирур айлаб ажойиб тантана,
Фил яратмай пашшадан ҳар қайнота, ҳар қайнона,
Бир йил ўтмасдан бўлак бир тўйга бел боғлаб яна,
Бу балога ҳар куёв келин грифтор ўлмасун.

Дўстлар айтинг на бордур элга фарзанддан ширин,
Тенг демайдур битта тирноғига дунёнинг барин,
Яхши билгайсиз азизлар бу муаммонинг сирин,
Сақласун эру аёл бир бирларининг ҳурматин,
Ҳар йигит бадкору ҳар бир келин айёр ўлмасун.

Меҳру ҳам сабру чидам пири бадавлат айлагай,
Ҳурмат истар бўлсаким, умрини ҳурмат айлагай,
Изласа роҳат ҳалол меҳнатни одат айлагай,
Кексалар ёшлар учун фикри башорат айлагай,
Қисқа қил Чустий сўзлннг, баъзига озор ўлмасун.

ҚҰНГЛИМГА

Эй кўнгил халқим берибдур тоғ каби қудрат сенга,
Айласанг ҳар қанча лойиқ ғайрату ҳиммат сенга,
Яхши нийят донмо ҳамсуҳбату улфат сенга,
Иўқса бўлмасди ҳаётда ҳеч қачон роҳат сенга,
Қилмаднинг ҳаргиз хиёнат эл деди, раҳмат сенга.

Ҳайф эди сенга таним зотан мусаффо бўлмасанг,
Тилга олмадим сира фикран мусаффо бўлмасанг,
Ажрагайдим то абад сиздан мусаффо бўлмасанг,
Тунга ўхшардинг агар равшан мусаффо бўлмасанг,
Хайрият бўлди ёруғлик ҳар нафас одат сенга.

Донмо инсофу виждон хонаси сен қалби пок,
Иўқса бўлгил бир нафасда пора-пора, чок-чок,
Дил ёмон бўлса тириклай соҳибин айлар ҳалок,
Тўхтасин ундай кўнгил ер остида бўлсин у хок,
Бу сўзим бўлсин ҳамиша панду ҳам ибрат сенга.

Шунча юксалдинг сенга кибру ҳаво йўл топмади,
Ҳаргиз нгвою ғараз янглиғ бало йўл топмади,
Эл меҳри топди йўл, фикри хато йўл топмади,
Чунки офтобрўйга зулмат мутлақо йўл топмади,
Яхшилардан бўлди мангу яхшилик нисбат сенга.

Зарра кирлансанг агар ўзни демасман одами,
Мен учун бўлгай ҳаром инсониятнинг олами,
Ўзгалар инжусидан аъло бу боғим шабнами,
Ҳар кундан завқи кўпроқдир ҳаётим ҳар дами.
Менга шул ўлка эрам боғи шудир жаннат сенга.

Қуррамизда сен каби тоза кўнгиллар беҳисоб,
Ҳар нафас ортар яна, фикримга шоҳид офтоб.

Энг узоқ юлдуз каби милтиллашурлар бениқоб,
Энди ҳеч қандай булут ҳаргиз бўлолмайди ҳижоб,
Айла у дўстларла суҳбат, келди бу фурсат сенга.

Эй кўнгил, парвоз этиб осмонга чиқ, йўл бир қадам,
Арзимасму космонавтим деб, сени табрикласам,
Маслагингни кўкдаги Зухро билан кўргил баҳам,
Кел уруш ҳарфини ўчир, Чустий билан ушлаб қалам.
Барча олам халқи дер, ҳар лаҳза мнинг раҳмат сенга.

ХУРРАМДИР

Қадирдон ёру дўстлар бўлмаган олам жаҳаннамдир,
Жаҳаннам, ёру-дўстлар бирла бўлса ўзга оламдир,
Бу сўз мазмунидан ақли-ла бўлган баҳраманд камдир,
Бу хил ғам ғам эмас, донога нодонлик ғами ғамдир,
Биров қайғуси байрамдур, бировга тўй мотамдир.

Оёқ устида бир кун ё турармиз, ё туrolмасмиз,
Қўришмоқ боғидан гуллар терармиз, ё теролмасмиз,
Бу сирдир, бир-биримизни кўрармиз, ё кўролмасмиз,
Қалай ҳолинг дебон ҳатто сўрармиз, ё сўролмасмиз,
Бу қисқа умр қадрин билмаганлар ҳайфи оламдир.

Ололсам бир кўнглини менга бир дунёдан ортиқроқ,
Киролсам эл дилига жаннатул Маъводан ортиқроқ,
Сувин ҳар қатраси тўлқинли ҳар дарёдан ортиқроқ,
Эл ичра камтаринлар менга ҳар аълодан ортиқроқ,
Буларнинг ҳар сўзи, ҳар суҳбати дардимга малҳамди.

Дуру гавҳар баҳоси бору дўстликнинг баҳоси йўқ,
Бунин фаҳм айлаганлар ичра ҳеч бахти қароси йўқ,
Деёлмасман сира заргар элининг заршуноси йўқ,
Бу хиллар ўтсалар ҳам ўлмагай, умрин адоси йўқ,
Қазоси кун тутилгандек, бутун оламда мотамдир.

Омон бўлсин, омон бўлсин, омон бўлсин, омон бўлсин,
Жаҳонда тинч омонлик бирла бирлик ҳукмрон бўлсин,
Иложин топса ёру дўст доим ёнма-ён бўлсин,
Узоқда бўлса ҳам Чустий яқиндек меҳрибон бўлсин,
Кимки меҳрибонлар бирла бўлса, шоду хуррамдир.

ДОНГДОР КАНАЛ

Букун мени меҳнатимдир ҳалолим,
Файрат билан юксалади камолим,
Боғларида мева берур ниҳолим,
Суғорадир ширин оби зилолим,
Фарғонада қазган донгдор канолим.

Сув ичмаган чанқоқ ерлар қолмайди,
Колхозчилар сув ахтариб толмайди,
Энди сувни пулга сотиб олмайди,
Суғорадир ширин оби зилолим,
Фарғонада қазган донгдор канолим.

Қирғоқлари цемент билан безанган,
Тўлқинлари кун нуридан ясанган,
Ер юзида ўчмас шуҳрат қозонган,
Суғорадир ширин оби зилолим,
Фарғонада қазган донгдор канолим.

Каналимга таслим бўлди дарёлар,
Хурсандликдан бахмал каби саҳролар,
Минг ташаккур фикрингизга донолар,
Суғорадир ширин оби зилолим,
Фарғонада қазган донгдор канолим.

Ҳар қадамда, ҳар нафасда яйраймиз,
Пўлат метин канал учун қайраймиз,
Канал бўйлаб Чустий куйлаб сайраймиз,
Суғорадир ширин оби зилолим,
Фарғонада қазган донгдор канолим.

ШЕР БЎЛИБ ЎҒЛИНГ ҚЕЛУР

Ёз поёндозингни ўлкам, шер бўлиб ўғлинг келур,
Чал зафар созингни шул дам, шер бўлиб ўғлинг келур,
Боғлаган белбоғи маҳкам, шер бўлиб ўғлинг келур,
Кўкраги арслонча кўркам, шер бўлиб ўғлинг келур,
Марди-майдон мисли Рустам, шер бўлиб ўғлинг келур.

Оч хазиначини фалак, соч бошидан дурдоналар,
Кипригинг бирла супиргил йўлларин жононалар,
Гул либосидан ясан, сўлма гўзал гулхоналар,
Шод бўл қайғуда юрган қанча ота-оналар.
Бўлгали жонингга малҳам шер бўлиб ўғлинг келур.

Ёширин элдан юракларда фиғон этган эдинг,
Кулбанй сабру қаноатни макон этган эдинг,
Ота биз деб кўп гўдакни шодмон этган эдинг,
Ўғлимиз ўлганми деб дилда гумон этган эдинг,
Юр кутиб олмоққа илдам, шер бўлиб ўғлинг келур.

Нури-дийданг соғлиги-чун ота чопғил кетманинг,
Кўксини ўпсин қучоқлашганда терлик чакманинг,
Шуъла берсин кўзларига чўлдаги мўл хирманинг,
Юлдузинг ҳам кундузинг ҳам жилва берган гулшанинг.
Босмасин қайғу билан ғам, шер бўлиб ўғлинг келур.

Тўй қозонини қурмоқчун элларим ерларни ўй,
Пайти келгач шу боқилган оту мол қўйларни сўй,
Шодлик қўшиқларига ишла, э санъатчи, куй,
Бошланур тез кунда Сирдарё бўйида катта тўй,
Айлабон душманни барҳам, шер бўлиб ўғлинг келур.

Шер боланг бирла акам, жоним укам келгай ҳаёт,
Хуш хабар шулдир зафар осмонида ёзди қанот,
Ота-она севги ишқида Аваздек минди от,
Чустийга мардона эл шодлик шаробини узот,
Чирмашур кўкларга яллам, шер бўлиб ўғлинг келур.

ОТА МЕҲРИ

Кишининг бўлса сендек ҳур Ватанда бахтиёр ўғли,
Унинг ҳеч номи ўчмас, унга бўлғай ифтихор ўғли.
Сенингдек бўлса ҳар юртнинг баҳодир элга ёр ўғли.
Ота бирла онанинг элга қилғай эътибор ўғли.
Балолар жисмига титратма солғай ҳур диёр ўғли.

Агар юз ёшга киргач ҳам букилмас қомати асло,
Унинг олдида гул очғай биёбон, боғланур дарё,
Вужудида ажойиб навқирон ёшлик бўлур пайдо,
Дили завқли, кўзи нурли, бўлур доим тили бурро,
Ватанпарвар сафида бўлса сендек номдор ўғли.

Зафар субҳида ботмас юлдузинг кўрган замон халқим,
Узоқларни аниқ кўрган кўзинг доим замон халқим,
Севиб бағримга боссам дер ўзинг кўрган замон халқим
Мужассам қоматинг, сўлмас юзинг кўрган замон халқим,
Дегайким бу баҳодир тоабда яшнаар баҳор ўғли.

Юрак меҳри ошур бир-бирига ҳурматлик саломингдан,
Хусусан халқ учун жонбозлигингдан эҳтиромингдан,
Упар ҳурзодалар мактабда олтин ҳарfli номингдан,
Бу олам интизоми ростланур чин интизомингдан,
Кўпайғай ўлканинг тобора минг-минглаб қатор ўғли.

Суянган тоғисан, маҳкам пўлат қўрғонисан элнинг,
Кўзининг нурисан, соғлом танининг жонисан элнинг,
Фалак ҳам байроғинг ўпкан азиз ўғлонисан элнинг,
Фурурисан, мадорисан шараф ҳам шонисан элнинг,
Омон бўл, соғ бўл халқимнинг соҳиб ихтиёр ўғли.

ФАРЗАНД

Табиат меҳрибонлик бирла бергай меҳрибон фарзанд,
Бўлур орзу жаҳонингдан кишига армуғон фарзанд.
Ул уйда тўй туғилгай — кўрса ҳар бир хонадон фарзанд,
Тили чиққач, қилур уй аҳлини ширин забон фарзанд.
Тараддудга солур ота-онани ҳар замон фарзанд.

Азиз фарзанд кўнгил кошонаси ёнган чирогидур,
Азиз фарзанд муқаддас давримиз кўзин қарогидур,
Азиз фарзанд умидлар оламин боғу роғидур.
Азиз фарзанд ота-она суюнмоқ бўлар тоғидур,
Азиз фарзанд агарчи биттадур у бир макон фарзанд.

Ота армони йўқ фарзандини ақли расо бўлгач,
Она рози бўлур фарзандидан халқи ризо бўлгач,
Ажойиб хулқу хуш одобу гидроку ҳаё бўлгач,
Баҳо қўймоқда эл ожиз агар у бебаҳо бўлгач,
Шуни дер жонажон фарзанд, шуни дер қаҳрамон фарзан.

Ажаб эрмас бу фарзанд улгайиб забт этса осмонни,
Ажаб эрмас бу фарзанд шод этса барча инсонни,
Ажаб эрмас бу фарзанд сиррин очса элму урфонни,
Ажаб эрмас бу фарзанд дур билан тўлдирса хирмонни,
Ажаб эрмас бу фарзанд бўлса машҳуру замон фарзанд.

Қилур ота-онасидек ҳалол меҳнат, ҳалол хизмат,
Топар тенгқурлари ичра баланд шуҳрат, буюк ҳурмат
Фаровон давримизда бўлгуси у пиру бадавлат,
Дегай кўрган кишилар балли, устозингга минг раҳма!
Бу фарзанд арзигаёй, э Чустий, бўлса дoston фарзан!

ДАВО ҚҰРДИМ

(Чимён тоғига бағишланади)

Чимёни баланд тоғи, қошингда имо кўрдим,
Кўрмоққа етиб келдим, қаддингни расо кўрдим,
Қуйингда атир гуллар, юзингда жило кўрдим,
Қор рангида суркалган ҳуснингда упо кўрдим.
Юлдуз каби чўққингда ўпмоқни раво кўрдим.

Юлдузли фалак янглиғ нуроний чироғинг бор,
Ўчмайди кеча-кундуз сўлмас гулу боғинг бор.
Соф оби-ҳаёт оққан мингларча булоғинг бор,
Душманни оёғини қирқарга яроғинг бор,
Дўст келса қучоғингда дардига даво кўрдим.

Кўк дейди, баландликда бу тоғ менинг ўртоғим,
Дейдирки, қозоқ қардош ҳайбатли менинг тоғим,
Қирғиз ила тожик ҳам дейдир, менинг гул боғим,
Ҳаққоний туриб ўзбек айтур менинг тупроғим,
Кўп ишқ эли термулгач, кўзингда ҳаё кўрдим.

Шод бўл, яна минг яшна, ёв сенга келолмайди,
Ким бўлса разил номард, мақсадга етолмайди,
Учган била кўр қўнғиз, юлдузга чиқолмайди,
Юлдуз қушидан ўзга ҳеч нарса қўнолмайди,
Чунким сенинг халқингда чин аҳду вафо кўрдим.

Ич энди зафар жомин, сен дафъи хумор айла,
Эл бирла жудолик йўқ, кўнглингни баҳор айла,
Ўлкамадаги раҳбарлар бир қатъий қарор айла,
Қийматли бу водийни энг олий диёр айла,
Жаннатму дедим Чустий, бу сўзни баҳо кўрдим.

АҲЛИ МАЪНО БЎЛМАСАНГ

Не учун келдинг жаҳонга олам оро бўлмасанг,
Ишқ лофин урма эл ҳуснига шайдо бўлмасанг.
Ҳайф эрур сенга чаман сержилва раъно бўлмасанг,
Ё гулистон васфига булбулча гўё бўлмасанг,
Не кераксан элга, эл севгучи сиймо бўлмасанг.

Бермасанг чўпон найидек лоақал ширин садо,
Йўлда гар синган саполдек балки бўлсанг бежило,
Номинг одам бўлса-ю, йўқ бўлса ўрнинг эл аро,
Ҳайф эрур сенга кўзу, қошу, вужудинг мутлақо,
Жумла нуқсондан тамомила мусаффо бўлмасанг.

Ҳар қадам боссанг оёқ остидаги тупроққа боқ,
Токи нафратланмасин ер бетига қўйсанг оёқ,
Бил унинг ҳар бир кафи ҳосилда сендан яхшироқ,
Яхши сўзни гар эшитмас не керак сенга қулоқ,
Яхшидур кар бўлганинг, чин сўзга ошно бўлмасанг.

Феълу атворинг жаҳон халқи учун бўлса зарар,
Ҳар нафас номинг эшитганлар дегайлар алҳазар,
Тинч ҳаётнинг ошига хулқинг агар солса заҳар,
Жумла олам бирлашиб қаҳру ғазаб-ла дейдилар,
Яхшироқ эрди она қорнида пайдо бўлмасанг.

Лоақал бир тола «оқ олтин» бўлиб хирмонга кир,
Ёки бир учқун бўлиб эркин ёнар гулханга кир,
Ёки бир меҳригиё янглиғ гўзал гулшанга кир,
Йўл топай десанг кўнгил мулкига, жону танга кир,
Йўқса ким билгай жаҳонда бўлсанг-у, ё бўлмасанг.

Бир қадам ранжида қил ёру қадрдонинг бўлай,
Яъни кел меҳмон бўлиб, жон бирла мезбонинг бўлай,
Таклиф этсанг майли, кошонангга меҳмонинг бўлай,
Қўлни бер Чустийга юр, мардона қурбонинг бўлай,
Бу сўзим фаҳм этмагайсан, аҳли маъно бўлмасанг.

ОЛТИНГА СОТИЛМАС

Топмадим васлингни излаб бу жаҳон бозоридан,
Чунки олтинга сотилмас бўлса дил дилдоридан,
Изладим сўнгра сени даврим юзин гулзоридан,
Ҳеч таваҳҳум қилмадим йўлда тикон озоридан,
Баҳраманд бўлдим бу боғнинг сояи деворидан.

Гул аросидан боқиб кўрдим юзинг гўё қуёш,
Шуълайи ҳуснингни гул япроқларни айлар талош,
Пок домонинг ўпарга сабзалар етқузди бош,
Не сабабдиндурки билмам мен сари чимрилди қош,
Ё тафаккур айладингму ёширини ағёридан.

Шу замон ҳайратда айдим: асли одам ё малак,
Бохабар бўлганга ўхшарсан, дединг: недур тилак?
Мен дедим: бир жон тан бўлмоққа не ишлар керак?
Бир кулиб айдингки: Фарҳодларча бўлғил соф юрак,
Сув кетир «Наҳр ул-ҳаётга»¹ севгининг изҳоридан.

Жон қулоғига ёқиб бу марҳаматли илтифот,
Тўлқин урди кўнглим ичра завқ илан «Баҳр-ун-нажот»²
Мен қабул жомида ичдим тўлдириб оби ҳаёт,
Аҳду паймонимга шоҳид бунда жумла киннот,
Чустий ўргулсин бу гулшанда ҳақиқат ёридан.

---

¹ «Наҳр ул-ҳаёт» (Ҳаёт дарёси).

² «Баҳр ун-нажот» (Нажот денгизи).—«Фарҳод ва Ширин»
стонида Фарҳод қазиган ариқлар номи.

ТИЛ УЧИДА БЎЛМАСИН

Этсанг изҳори муҳаббат тил учида бўлмасин,
На десанг бўлсин ҳақиқат тил учида бўлмасин,
Ёру дўстлар бирла суҳбат тил учида бўлмасин,
Дилда бўлсин яхши ният тил учида бўлмасин,
Давр учун сидқу итоат тил учида бўлмасин.

Тил учида бўлса сўз, оққан кўпикдан фарқи йўқ,
Жони бор деб алдама, ҳаргиз ўликдан фарқи йўқ,
У сўзинг ерларга ташландиқ, чурукдан фарқи йўқ,
Дилни айнитувчи ҳар мужмал чучукдан фарқи йўқ
Айла чин сўзлашни одат тил учида бўлмасин.

Кимки чин ошиқ эрур, дилбар, унга ноз айлама,
Дур қаторига териб, мунчоқни мумтоз айлама,
Яъни ағёрингга ҳеч йўл берма, эъзоз айлама,
Пардасиз танбур қулогини бураб соз айлама,
Айласанг ҳар кимни ҳурмат тил учида бўлмасин.

Душманинг ҳам гар самиймидир сўзинг ҳурмат этар,
Қалбаки бўлса агар, эл ичра обрўйинг кетар,
Доимо чин сўзлаган албатта, манзилга стар,
Зоҳирий бўлса сўзинг, сендан элим қўл силкитар,
Майли, қилсанг ҳам насиҳат, тил учида бўлмасин.

Аҳли донишлар сўзидан фойдалан, қилма хаёл,
Гарчи деворга ёзилган бўлса ҳам сен баҳра ол,
Ранжима менадан азизим, келмасин бу сўз малол,
Тил учида сўзлама дўстим, камол топгил камол,
Гар десанг Чустийга раҳмат тил учида бўлмасин.

АЙЛАСАМ

Уйғониб тонг чоғида мен сайри гулзор айласам,
Унда булбуллар билан ялламни гулёр айласам,
Бир неча ноз уйқуда ётгани бедор айласам,
Бахт жомидан ичиб май дафъи хуммор айласам,
Дилдаги чин мақсадим севгига изҳор айласам.

Айламам парво бу йўлда бошимга не келса ҳам,
Севгининг йўлида жонимга олов ёқилса ҳам,
Майли минг-минглаб оёғимга тикан санчилса ҳам,
Душманым йўлим тўсар қанча маломат қилса ҳам,
Одам эрмасман агар бир заррача ор айласам.

Мен вафо майдонининг жонбози, бир мардонаси,
Мендаги севги ҳамма жононалар жононаси,
Ўргулиб ёр бошидан жон куймаган парвонаси,
Қўп эрур ошиқлари мен ҳам шулар бир донаси,
Бағримга ханжар қадалсин ўзгани ёр айласам.

Севги бирлан бир нафас кечган ҳаётимдир ҳаёт,
Ҳар нафасни лаззатидан рашк этар қанду-набот,
Бул ҳаётнинг қадрини билмас кишиларга уёт,
Орзу осмонда Чустий учар синмас қанот,
Мақсадим душман кўзига дунёни тор айласам.

СИНАБ ҚҰЙДИ

Чаманнинг сайрига дилбар қадам аста синаб қўйди,
Кўзимнинг нурлари хол устида бир ўрмалаб қўйди,
Тиниқ пешонасида тола зулфи эркалаб қўйди,
Кумуш бармоқлари бирлан уни нозик силаб қўйди,
Кўнгилнинг риштасига толаи зулфин улаб қўйди.

Дедим кўнглимга, эй телба, бу на хил мубталолликдир,
Менга кўнглим дедикки, очма сўз бу ножудолликдир,
Ўзига элни тортмоқлик на яхши дилраболикдир,
Кўзи ҳеч кимсага боқмайди, билдимки, ҳаёликдир,
У ёнидан қочирди кўз, бу ёнига қараб қўйди.

Қизил гул дафтари мадҳини ёзмоққа варақланди,
Силиқ рафторидан сув ҳам силиқ юрмоқни ўрганди,
Шу хил зебо бўлурму дунёда одамни фарзанди,
Тамошосига Ўзро, Лайли бирлан Ширин уйғонди,
Уларнинг кўксига ҳам ишқидан бир ўт қалаб қўйди.

Қалин киприклари гоҳо тўсар кўзлар чароғини,
Гоҳи сочлар ёмон кўздан яширмоқчи қабоғини,
Юриб гулларга ҳам кўз-кўз қилиб ўз ҳусни боғини,
Бироқ шўхона моҳирлик билан қимчиб дудоғини,
Табассумдан бурунроқ тил учи бирлан ялаб қўйди.

Юрак бир дом аро янги илинган қушга ўхшарди,
Унинг атрофида райҳону-гул беҳушга ўхшарди,
Намангон атласи жисм ила ҳамоғушга ўхшарди,
Хаёлми ё ширин уйқуда кўрган тушга ўхшарди,
Бу ўнгинг деб, қўлим ёнимни аста чимчилаб қўйди.

САЛОМАТЛИК КЕРАК

Яхши ниятли киши оламда чин инсон демак,
Яхши ният бўлмаса, йўқ унда инсоний юрак.
Истагим изҳор этай, одил гувоҳим бўл фалак,
Эл учун, даврим учун, қалбимда кўп эзгу тилак,
Аввало тинчлик билан, дўстлик саломатлик керак.

Хизмат айлаб элни шод этмоқ ҳамиша ниятим,
Таъзимига янги ой мисли эгарман қоматим,
Фахр этардим элга ёқса арзимас бу санъатим,
Бир умрдирки дилимдан жой олибдир бу тилак,
Аввало тинчлик билан, дўстлик, саломатлик керак.

Лаҳза-лаҳза меҳрим ортар, меҳрибонимдир элим,
Ҳар бири жисмимда жоним, руҳи равонимдир элим,
Давлатим ҳам қудратим, ному нишонимдир элим,
Беҳисоб халқим учун қалбимда бу мангу тилак,
Аввало тинчлик билан, дўстлик, саломатлик керак.

Ҳар бирин кўрган сари кўнглим очилгай бог-боғ,
Кўзлари тушса кўзимга, дил аро ёнгай чирог,
Кўрмайин халқим дилида заррача армону доғ,
Фикру зикрим доимо Чустий билан ушбу тилак,
Аввало тинчлик билан, дўстлик, саломатлик керак.

ЯХШИ ОТА-ОНАДИР

Борлигининг посбони яхши ота-онадир,
Йўқлигининг ош-нони яхши ота-онадир,
Ҳар ўғил-қиз хонумони яхши ота-онадир,
Давлати, жони жаҳони яхши ота-онадир,
Меҳрибонлар меҳрибони яхши ота-онадир.

Оғригай бошдин оёғи оғриси бошинг бироқ,
Барча дардинга даво излайди сендан эртароқ,
Усти бошинг янгилайди, ранжигай тушса ямоқ,
Шундай ота-оналарнинг бетига қўйма аёқ,
Қадрдонлар қадрони яхши ота-онадир.

Аввало мактабдаги устозлар устози ҳам,
Тарбият осмонининг учқур баланд парвози ҳам,
Ақлу одоб ўргатувчи оқилу мумтози ҳам,
Маънавий ҳуснинг жилоси равнақи, парدوزи ҳам,
Хонадон ширин забони яхши отаонадир.

Дилга яхши ота-она меҳридан ўтқиз ниҳол,
Унга бер виждон булоғидан мудом оби зилол,
Парвариш қил, яшнасин, илдиз ёйиб топсин камол,
Езу қиш бирдек етилган мевасидан баҳра ол,
Чустининг жону жаҳони яхши ота-онадир.

ЮРАК ҚАСИДАСИ

Бир юрак бордирки, мустаҳкам пўлат қўрғони бор,
Унда сақланган хазина бебаҳо виждони бор,
Ақлу ҳуш отлиғ салобатлиқ неча посбони бор,
Найзалар тешмас, ўқ ўтмас, ишқдан қалқони бор,
Унга васлин ваъда қилган меҳрибон жонони бор

Бир юрак бор тўлқини дарё десам бўлғай уни,
Балки минг дарёли кенг дунё десам бўлғай уни,
Бир юрак бор олами маъно десам бўлғай уни,
Бир юрак бор қуп-қуруқ саҳро десам бўлғай уни,
Бир юрак бор тоабат сўлмас гўзал бўстони бор.

Бир юрак бордирки, у писта пўчоқдан фарқи йўқ,
Балки девор остида қолган ялоқдан фарқи йўқ,
Еки ёнмасдан тутовчи жин чироғдан фарқи йўқ,
Балки обрў ҳуснида бир парча доғдан фарқи йўқ,
Бу юрак саҳнида игвоҳона, кир айвони бор.

Бир юрак борки, биёбонни гулистон айлағай,
Бир юрак борки, гулистонни гўристон айлағай,
Бир юрак бор нури оламини чароғон айлағай,
Бир юрак борки, баҳор фаслин зимистон айлағай,
Унда тўзон, изғирин, дўлу совуқ бўронни бор.

Бир юрак борки, мудом одам учун тутгай заҳар,
Эл қилур ундан ҳазар, гўр ҳам қилур ундан ҳазар,
Еру қўк, ою қуёш ҳам унга нафратла боқар,
У юракдан ҳар нафас олам учун келгай хатар,
У юрак тез тўхтагай, чунки бузилган қони бор.

Бир юрак борки, унинг қурбони бўлсанг арзигай,
Ўтқизиб дил тўрига мезбони бўлсанг арзигай,

Чорласа сен ҳам унинг меҳмони бўлсанг арзигаЙ,
Элга жон бўлган юракнинг жони бўлсанг арзигаЙ,
У юракда юрту элнинг меҳридан достони бор.

Бир юрак бор яхшиликда заррача илҳоми йўқ,
У юракнинг соф юраклар даврасида номи йўқ,
Ору номусин биносин эшиги йўқ, томи йўқ,
Халқ учун бундай юракнинг нафъи йўқ, инъоми йўқ,
Бу юракнинг ҳукмрон бир феъли бад шайтони бор.

Бир юрак борки, юракларнинг улуғ султони у,
Бир юрак бор ишқ офтобин баланд осмони у,
Бир юрак бор ёрининг ҳар дам азиз меҳмони у,
Бир юрак борки, ҳақиқат булбулин достони у,
Бу юракни яшнатиб турган улуғ боғбони бор.

Бу юракка доялик қилган замондан ўргилаЙ,
Бу замонни бағрига қучган жаҳондан ўргилаЙ,
Бу юракка меҳр қўйган меҳрибондан ўргилаЙ,
Бу юракни мақтаган ширинзабондан ўргилаЙ,
Мадҳига минг қўшиғу, шеър у гагал девони бор.

Эй юрак, шундай юракнинг то абад ошноси бўл,
Тўхтамай минг йил десанг, минг йилгача шайдоси бўл,
Бу юрак меҳри яшаб ўсгувчи кенг маъвоси бўл,
Табрик отига миниб, Чустий қалам олмоси бўл,
Бу юракнинг сенга бахш этан улуғ майдони бор.

ЎЗБЕК ДЕҲҚОНИН ТАБАССУМИ

Ҳар бир чаноқ табассуми деҳқон табассуми,
Деҳқон табассуми тўла хирмон табассуми,
Хирмон табассуми бу шараф-шон табассуми,
Шону-шараф табассуми имон табассуми,
Имон табассуми улуғ инсон табассуми.

Донм табассум ила борур марду оқил эл,
Олға қўяр қадамни у ҳар лаҳза йилма-йил,
Ҳосил олишда меҳнати ҳам ғайрати кафил,
Деҳқон тасаддуғи десам арзийди жону дил,
Жону дилим табассуми виждон табассуми.

Қишлоқ табассумидан олибдур шаҳар чирой,
Боғлар кўчиб кирибди, шаҳардан олибди жой,
Шафтолию гилосу, ўрик бирла олмаой,
Элга олинг-олинг деюшур йилда олти ой,
Юз турли мева лаълида боғбон табассуми.

Нон растаси-ла ўхшади тўйхонага диёр,
Ёғлик патиру, обию ширмон қатор-қатор,
Ҳар қайси нон юзида кўринмоқда ғаллакор,
Арзон, ширин, бутун барака асли шунда бор,
Ҳар нарсадан гўзал элима нон табассуми.

Қишлоқни шаҳар ёнида жаннат десам бўлур,
Қишлоқ хазина, қудрату давлат десам бўлур,
Қишлоқ муҳаббатини муҳаббат десам бўлур,
Қишлоқ саёҳатини саёҳат десам бўлур,
Қишлоқ лабида ер билан осмон табассуми.

Олам эли саломату тинчу омон яшар,
Ер парчаланмагай, тиниқиб осмон яшар,
Ит қанча ҳурса ҳам ўтадур, карвон яшар,
Чустий элим билан абадий бу жаҳон яшар,
Эл билан ҳар нафасда ғазалхон табассуми.

ДИЛБАР ШАҲАР

Сенга қалбимдан саломи оташин, дилбар шаҳар,
То абад меҳримни изҳор айлайин, дилбар шаҳар,
Бир мен эрмас, дейди осмони-замин, дилбар шаҳар,
Менга жисму-қалбу жонимдан яқин, дилбар шаҳар,
Офарин дорил-омон, минг офарин, дилбар шаҳар.

Порлаган офтобму-ё олтин саройинг томими,
Кўкда юлдузларму, ё Душанбанинг оқшомими,
Мунча ҳам зебо ясандинг, кунда тўй айёмими,
Лавҳалар кўрдим фалакда Тожикистон номими,
Ортаберсин шуҳратинг, кам бўлмасин, дилбар шаҳар.

Бир ўпиб, эъвоз этиб, байроқларингдан ўргилай,
Қуш каби парвоз этиб мен тоғларингдан ўргилай,
Дилда созим соз этиб ушшоқларингдан ўргилай,
Шеър боғин ёз этиб, гулбоғларингдан ўргилай,
Чунки мафтун айладинг олам элин, дилбар шаҳар.

Саҳналар кўрдим етук, Санъат саройиму дедим,
Ҳар қадамда жилвагар халқинг чиройиму дедим,
Исми Роҳат, жойи Роҳат, турфа чойиму дедим,
Ҳар ариқда сут оқар, бу бахт сойиму дедим,
Хушҳавою, бегубору, нозанин, дилбар шаҳар.

Бунда ота-оналар бўлди падар ҳам модарим,
Биттаси бўлса иним, бўлди бири чўнг додарим,
У салом берган қизим-ку, таклиф этган хоҳарим,
Тўлди бу меҳмоннавозлар мадҳи бирла дафтарим,
Ҳар кўчанг ўпмоқда кўп меҳмон изин, дилбар шаҳар.

Турли-турли ҳосилингдан жумла олам баҳраманд,
Шоиру ҳофизларингни айлади дунё писанд,
Бор умид чиққум, агарчи, таърифинг тоғи баланд,
Чустий дер Душанба мадҳи бўлди комим ичра қанд,
Сенга қалбимдан саломи оташин, дилбар шаҳар.

САМАРҚАНДЛИКЛАРГА САЛЛАМНО

Самарқанд мулки табриклар қушига ошён бўлди,
Самарқанд таърифин ким қилса, у ширин забон бўлди,
Самарқанд яхши сайқал топди, савлатлик жаҳон бўлди,
Навий дарс ўқишга келди, қайта навқирон бўлди,
Улугбек худди дастурхонингизда меҳмон бўлди.

Самарқанд Ўзбекистон жаннати, мевазор боғи,
Бу таъриф кичкина бундан улугроқдир аниқроғи,
Шакардан ҳам ширин мева берар ҳар боғда тупроғи,
Мисоли болари сандиқларидур қир билан тоғи,
Ариқларда асал, сут бирла мавж урди, равон бўлди.

Зарафшон сувларин ҳар томчисин дурдона қилдингиз,
Бўлак ҳар бир кўсакдан бешта гавҳархона қилдингиз,
Азизлар йил бўйи меҳнатни сиз мардона қилдингиз,
Улуғ тўйхонамизга ҳаммасин тўёна қилдингиз,
Самарқанд пахтакорин ҳар бири бир қаҳрамон бўлди.

Ғарамлар устида юрган йигит-қиз ойда юргандек,
Зафар отин жиловини қуёш шаҳрига бургандек,
Қулоғимга келур кўкдан Самарқанд қаҳ-қаҳ ургандек,
Бориб кўргил, эшитмоқ бўлмагай ҳеч вақти кўргандек
Самарқанд ғалқи юлдуз бўлди мулки осмон бўлди.

Пўлатдан аргумоқларда чопиб ўткир чавандозлар,
Юз эллик тоннадан дур тердингиз мардона жонбозлар,
Муборакбод этар сизни ғазаллар, куйлар, созлар,
Ўқир достонингизни кунда булбулдек хуш овозлар,
Бу кун ғолиблигингиз катта майдонда аён бўлди.

Бу йилги ғайратингизга бутун олам тасанно дер,
Букун халқим, замонам, ҳамда ўлкам тасанно дер,

Шаҳар халқи учун ҳар бир нафас, ҳар дам тасанно дер,
Кўриб совғаларингизни улуғ байрам тасанно дер,
Ҳақиқатда Самарқанд пахтага кон бўлди, кон бўлди.

Букун тарих киши ҳеч кўрмаган янги китоб очди,
Бу тарихни деманг сиз Рустаму Афросиёб очди,
Буни энг олий ҳимматли пахтакор олижаноб очди,
Муборакбод этиб, табрик китобин офтоб очди,
План тўлди дедингиз, Чустий илҳомига жон бўлди.

ЖАВОҲИР ҚҰЛМА-ҚҰЛДИР

Ҳавас мулкида баъзи ўзни гўё шаҳсувор айлар,
Ёғочдан от миниб чопган гўдакдек ифтихор айлар.
Ғазаллар лозазорин поймол айлаб мазор айлар,
Бу нуқсонни билан илҳом парисин шармисор айлар,
Ўзини оқибат эллар аро безътибор айлар.

Карашма кўрсатолмас саҳнада раққос бўлмасдан,
Етолмас мақсадига қалбида ихлос бўлмасдан,
Садафдан дур ололмас баҳр аро гаввос бўлмасдан,
Билим маҳбубига марҳам бўлолмас хос бўлмасдан,
Бу хил шоир бузиб маъно уйини чалдувор айлар.

Ғазал ёзмоқ эрур гўёки тирноқ била кон қазмоқ,
Қуюн минг ўрласин боши фалакка етмагай мутлоқ,
Азизим ранжиманг ҳаргиз, олинг баҳра сўзимдир ҳақ,
Қийин эрмас бу мактабдан сабоқ олмоқла ўрганмоқ,
Сабоқдан кимки ор этмас ўзини номдор айлар.

Баҳона бўлмасин сўз қомати кийсин либос янги,
Мудом жалб айласин халқим кўзини хилма-хил ранги,
Равон бўлса ғазал дилларга таъсир этгай оҳанги,
Жавоҳир қўлма-қўлдир, ерда ётгай тоғ харсанги,
Қолур харсанглигича гарчи минг нақшу нигор айлар.

Ғазал майдонида ёш шаҳсувору баркамоллар бор,
Улар булбул каби куйлайдилар маъно юзи гулзор,
Қилурмиз бу каби ёшлар учун эзгу тилак издор,
Валекин баъзилар борки ғазал айлайди ундан ор,
Ўғирлик бирла вақтинча ўзини номдор айлар.

Ҳавас айланг, ҳавас боғин биёбон айламанг ҳаргиз,
Ғазал кошонасин ер бирла яксон айламанг ҳаргиз.
Ўзингиз мункири Мезонул авзон айламанг, ҳаргиз,
Навий, Жомий, Ҳофизларга бўҳтон айламанг ҳаргиз,
Камол топмоққа сазй айлангки, Чустий жон нисор айлар.

ЧУСТ ШАҲРИГА КЕЛИНГ

Қаҳрамонларнинг макони Чуст шаҳрига келинг,
Дону, пилла, пахта кони Чуст шаҳрига келинг,
Истасангиз хуш ҳавони Чуст шаҳрига келинг,
Сайр этинг гулшан Ғавони, Чуст шаҳрига келинг,
Кўргали сиз ошнони Чуст шаҳрига келинг.

Тип-тиниқ обиҳаёт оққан булоқларни кўринг,
Кўкка ноку олма тутган боғу-роғларни кўринг,
Ранг-баранг янги бино, равшан чироғларни кўринг,
Тошни ҳам ёғдек кесар олмос пичоқларни кўринг,
Турли санъатлар нишони Чуст шаҳрига келинг.

Янги ойнинг шакли бор ҳар таркида Чуст дўпписин,
Чекмалар юкдузга ўхшар, ой қизи тикканмукин,
Нуқра қўл, игнаси зар чеварга юз минг офарин,
Кимки кийса ҳусни ортар, айлағай зўр савлатин,
Кийгали бу бебаҳони Чуст шаҳрига келинг,

Қўллари янглиғ очиқ эшиклари меҳмон учун,
Ҳар бири ҳам ҳисса қўшмоқда улуғ даврон учун,
Кимки келса қолмас армон халқи беармон учун,
Юз ҳаловат бахш этар бир кўрса ҳар инсон учун,
Чустийнинг ороми жони Чуст шаҳрига келинг.

ОҚИБАТНИ КИМ БИЛУР

Эй тафаккур оламида фикри дарё дўстлар,
Бу саволимга жавоб бергайму доно дўстлар,
Билгали бу сир иложин борму асло дўстлар,
Ҳайратимни ортирар ҳар дам бу дунё дўстлар,
Телба этмасму мени охир бу савдо дўстлар.

Умримиз лавҳига ёзган турли хатни ким билур,
Қанчадан қанча фараҳ, қанча ғалатни ким билур,
Одам аҳлидан ниҳоний ҳайриятни ким билур,
Билмаган соҳибкаромат оқибатни ким билур,
Ғойиб илмила ёзилмишдир бу иншо дўстлар.

Билмадимким қанча умрим, қайда туфроғим қолур,
Билмадим мендан кейинроқ қайси ўртоғим қолур,
Тўну дўппим кимга қолгай, кимга белбоғим қолур,
Боғу роғим кимга қолгай, ким учун доғим қолур,
Бу муаммо, бу муаммо, бу муаммо дўстлар.

Билмадим бир томчи сув кимдан бўлур менга насиб,
Ким куяр ҳолимга-ю, кимлар бўлур менга ҳабиб,
Билмадим давлат-ла ўтгайманму — ё, мискин ғариб,
Бу таажжубдир, таажжубдир, таажжубдир ажиб,
Менга пинҳон, кимга маълумдир бу маъно дўстлар.

Оқибатнинг чеҳраси шундай узоқ пинҳон экан,
Қанча донишманд эса бу маънида нодон экан,
Ҳай дариг, оз вақт учун инсон азиз меҳмон экан,
Қолса яхши ном билан ким, Чустий беармон экан,
То абад қолгай юракларда бу сиймо дўстлар.

АЗИЗ ХАЛҚИМ, САЛОМАТ БЎЛ

Узоқ йиллар суриб даврон, азиз халқим, саломат бўл,
Яшаб озоду беармон, азиз халқим, саломат бўл,
Улуғ бахтлар кутар ҳар он, азиз халқим, саломат бўл,
Ҳамиша мушқулинг осон, азиз халқим, саломат бўл,
Сенга жоним эрур қурбон, азиз халқим, саломат бўл.

Агар минг ёшга кирсанг ҳам яшарган навқирондурсан,
Нечунким ҳур яшарсан, бахтиёрсан, паҳлавондурсан,
Ватан энг меҳрибондур сенга, сен ҳам жона-жондурсан,
Амонлик оламида ҳур яшаб доим омондурсан,
Гумон йўқ, сенда бор виждон азиз халқим, саломат бўл.

Зарафшон қудратингдан қақраган чўлни мақом этди,
Ажойиб ҳимматинг дарё-ю тоғларни гулом этди
Қуёш пешонанг ўпти-ю замин ҳам эҳтиром этди,
Қаён юрсанг эгиб қаддин туриб сенга салом этди —
Қизил гул, сумбулу райҳон, азиз халқим саломат бўл.

Булут устида сайр этдинг, гўзал юртингга нур ёқдинг,
Улуғ тўй айладинг Фарҳод билан Ширинга гул тақдинг,
Олиб ер бағридан гавҳар ҳар ишда давримга ёқдинг,
Дилин армони йўқ Чустийга ўғлим, деб кулиб боқдинг,
Узоқ йиллар суриб даврон, азиз халқим, саломат бўл.

ЎРГИЛАЙ СЕНДАН!

Йўқ эрдим элда бор этдинг, нигоро, ўргилай сендан,
Мени кўп интизор этдинг, нигоро, ўргилай сендан,
Неча ҳуснингга зор этдинг, нигоро, ўргилай сендан,
Қилиб ваъда мадор этдинг, нигоро, ўргилай сендан,
Чўл эрдим лозазор этдинг, нигоро, ўргилай сендан.

Қўзим уйқуда эрди, субҳидамда уйғотиб қўйдинг,
Дилимнинг булбулин бу гулшан ичра сайратиб қўйдинг,
Шу гуллар ҳуснида ҳуснинг жилосин кўрсатиб қўйдинг,
Менинг қиссамни Фарҳод қиссасига ўхшатиб қўйдинг,
Азиз ҳам хоксор этдинг, нигоро, ўргилай сендан.

Қўриб шамшири ишқимни рақиблар хавфнок ўлсин,
Дилим меҳринг билан равнақ топиб, тобора пок ўлсин,
Агар сендан бўлакни севса қалбим чок-чок ўлсин,
Йўлингдан ким мени қайтарса, тил тортмай ҳалок ўлсин,
Менга ишқингни ёр этдинг, нигоро, ўргилай сендан.

Дилимнинг сандиғин очдим сенинг меҳринг калид айлаб,
Садоқатнинг матоин унга тўлдирдим муфед айлаб,
Йўқу боримни сарф этдим висолингни умид айлаб,
Табассум айладинг Чустийни охир мўйсафид айлаб.
Бу кун сен бахтиёр этдинг, нигоро, ўргилай сендан.

ҚЎРГУНЧА ХАЙР ЭНДИ

Деди танбур тили айлаб садо, кўргунча хайр энди,
Садо мазмунини айлай бажо, кўргунча хайр энди,
Бўлинг дўстлар тузингизга ризо, кўргунча хайр энди
Келурман қайта ёру ошно, кўргунча хайр энди,
Шудир доим кўнгилда муддао, кўргунча хайр энди.

Бутун бир умр ичинда айласам хизмат адо бўлмас,
Элин шод этмаса ул кимсадан халқи ризо бўлмас,
Агар тўй бўлмаса, эл қалбида завқу сафо бўлмас,
Ўзим ҳар қайда бўлсам ҳам, кўнгил сиздан жудо бўлм
Қилурман ваъдага доим вафо, кўргунча хайр энди.

Учарга фикри зикрингиз менинг икки қанотимдир,
Кўришган пайтимизда чеҳрангиз янги ҳаётимдир,
Ширин суҳбатларингиз ком оро қанду наботимдир,
Дилим сандуғи ичра меҳрингиз ноёб бисотимдир,
Сўзингиз менга дурри бебаҳо, кўргунча хайр энди.

Яшанг, яйранг, суринг даврон, мудом роҳат билан,
дўстла
Ҳамиша учрашайлик иззату ҳурмат билан, дўстлар,
Бошингиз чиқмасин тўйдан ҳалол меҳнат билан, дўстла
Белим танбур каби боғлаб турай хизмат билан дўстлар,
Қилай санъат билан бурчим адо, кўргунча хайр энди

Билинг, ҳар қайсингиз соғинурман кўрмасам тез-тез,
Этиб кўп васфингизни соғинурман кўрмасам тез-тез,
Асалдек хулқингизни соғинурман кўрмасам тез-тез,
Ажойиб базмингизни соғинурман кўрмасам тез-тез,
Эзилган номингиз кўнглим аро, кўргунча хайр энди.

Омонлик даври бу, ҳар биттангиз ҳам тўйчи, байрамчи,
Дилим сиз бирла дейдир, ҳар нафас ҳам бирга бўлсам-чи,
Нечунким давлатим, бахтим ўзингиз, менга илҳомчи,
Улуғ дарё эурсиз бағрингизда Чустий бир томчи,
Буюк халқим, менинг жоним фидо, кўргунча хайр энди.

УХЛАМА

Уйготай деб қўл узатдим, кўзи хумор, ухлама,
Яхши тингла, сенга бир тотли сўзим бор, ухлама,
Хуш хабарлар келтирибман, айлай изҳор, ухлама,
Севгилингнинг васли бўлса сенга даркор, ухлама,
Уйқу сарғатгай юзинг, кўп ухлама, ёр ухлама.

Эркин овқат излагин, бўлсин десанг номим улуғ,
Алданиш бас, ур, қозонингдан тилин тортсин кучук,
Тутмагин ағёр қўлин, анга тупур, муштингни туг,
Уйқуни ўғри босар, ҳам уйқуни дейди ўлик,
Сенга жон бўлса керак, бўл энди бедор, ухлама.

Нега титрайсан, қачонлар шарқдан чиққан қуёш,
Сен қоронғу уйда хурсан, ғовламиш жисмингда бош,
Кимки қул, бир нонга зору кўзларида қонли ёш,
Ўтса ҳар бир кўчадан раҳми келар тупроғу тош,
Ухлама, элга ачин, бўлгин мададкор, ухлама.

Тил чиқарган бирла ҳеч бўлма илонлар мойили,
Сенга заҳар сочмасдан қўймас отангнинг қотили,
Халқ қонин ёвдан олганнинг эрур эл қонли,
Қул бўлур жон душманига одамзод жоҳили,
Бу сўзимдан титрагай ҳар тоғу-тошлар, ухлама.

Эл ризо бўлмас, ёмонлик жонига ўт ёқмасанг,
Ўлка зулматдан чиқолмас, кўкка юлдуз тоқмасанг,
Эл сени одам демас, шафқатли элга боқмасанг,
Бўлмагай равшан юрак хурлик чироғин ёқмасанг,
Сен тамон тортилди сим, бўл энди тайёр, ухлама.

Дўстим уйғонди деб, неча йил мен билан жўр бўлди
маё
Гоҳи очиб, гоҳи юмарсан кўзни нега, ўргилай,

Қоматинг ростла, сенга табрик учун дафтар очай,
Лали жомин тўлдириб боғбон тутибди сенга май,
Ол бу майни, сенга гулёр, сенга гулёр, ухлама.

Ҳимматингни ишга сол, номардликдан ор қил,
Меҳрибон дўстинг билан ўртани бедевор қил,
Икки уйнинг саҳнини бир боғ каби гулзор қил,
Тўй қилишдан илгари тўйхонани тайёр қил,
Чустий сеторига жўр қил тўйда сетор, ухлама.

ХУМОРИМАН

Ёр, эшигингда ким бор, билдингму — билмадингму?
Васлинг тилаб турар ёр, билдингму — билмадингму?
Чертар эшик вафодор билдингму — билмадингму?
Хизмат қилишга тайёр билдингму — билмадингму?
Бўл! — дейди энди ҳушёр билдингму — билмадингму?

Тонг отди, кун ёришди, кўкла кўринди офтоб,
Ютди қора булутни кўк денгизда гирдоб,
Боғларда сайр этишга боғбонлар очди зарбоб,
Уйқунгми шунча қаттиқ, бўлдингму ёки бетоб,
Келтирди сенга тумор билдингму — билмадингму?

Сочингму ҳалқа-ҳалқа бўйнингда ё камандинг,
Қўрқармисан рақибдан, ё қўлда борми бандинг,
Бечоралик уйида томларга ё суяндинг,
Келди эшикка излаб бечора орзумандинг,
Йўқлаб турар мадакдор билдингму-билмадингму?

Тоғларда жон олишга овчи шитобин ўйла,
Овчи қўлида оҳу тортган азобин ўйла,
Сайдингни айла озод ёрим, савобин ўйла,
Банд бўлса қайси жонлик ҳоли харобин ўйла,
Бу бандга ким гирифтор билдингму — билмадингму?

Қушлар фалакда ўйнаб, тоғларда сайр қилгач,
Шўх-шўх тилида сайраб, тўп-тўп бўлиб йиғилгач,
У қанча яхши ўйнар озодлигини билгач,
Боғларда гул чиройлик айлаб салом эгилгач,
Булбул тилида гулёр, билдингму — билмадингму?

Ёринг эшикда маҳтал тур, дилбарим, хабар ол,
Ошиқинг эътиқоду ихлосига қулоқ сол.

Совға қилиб кетирмиш бошингга шоҳи рўмол,
Ол илгидан, ўраб ол, бу сенга бахту иқбол,
Айтишга келди ёр-ёр, билдингму — билмадингму?

Холингги нуқта қилғил ишқим рисоласига,
Аҳдингги дафтарин оч ҳуснингнинг воласига,
Булбулга қўшиқ ўргат, ҳеч қўйма ноласига,
Қашқар шаробидан қуй Чустий пиёласига,
Бўлдим бу майга хуммор, билдингму — билмадингму?

БУЛБУЛГА

Сен агар булбул бўлсанг, озод гулистонинг қани,
Гул билан у тонгда қилган аҳду паймонинг қани,
Бир қафасда мубталосан, сув билан донинг қани,
Бир қанотсан у қанотинг бирла дармонинг қани,
Сайрамай толмоқ надир, завқинг қани, жонинг қани?

Сайраб уч ой, тўққиз ой жим ётса у ошиқ эмас,
Номи булбул бўлса ҳам, гул ишқида содиқ эмас,
Қўймагил сорларни қув, гул васлига лойиқ эмас,
Сайра сен, у шум нафаслар сен каби нотик эмас,
Сўзлаган тарихлардан яхши дostonинг қани?

Нега сорлар ғунчаларнинг юпқа баргидан сўрур,
Нега наргис кўзлари қишнинг совуқ рангин кўрур,
Нега лола сарғайиб кўкка боқиб кўп оҳ урур,
Нега боғнингда ариқлар сувлари йиғлаб юрур,
Ҳаммани хурсанд этишга топган имконинг қани?

Хуш нафас булбулсану бу ҳимматинг озлик қилур,
Шул сабабдан гул шохида ўргамчик дарвозлик қилур,
Элга товуслик зағизгон, қарғалар ғозлик қилур,
Боғбонсиз боғда кўрсичқон чавондозлик қилур,
Ору номус, ғайратинг, қалбингда виждонинг қани?

Мен билан сен икки боғда, икки булбул номимиз,
Дил яқин, гулхонамиз бирлан туташган томимиз,
Мен узатдим, сен узат қўлни, тегишсин жомимиз,
Кел, шу birlik жомин садосидин келур илҳомимиз,
Эл сўрар мendanки, Чустий, яхши меҳмонинг қани?

ЖОН БИРЛА ЭШИТ

Сўзларим танҳо эшитмасдан жаҳон бирла эшит,
Танда жонингдан азизроқ жонажон бирла эшит,
Умри кулфат бирла юрган бағри қон бирла эшит,
Меҳрисизлардин яширгин, меҳрибон бирла эшит,
Сан билан бир йўлга юрган қадрдон бирла эшит,

Тонг отиб қолди, кўзинг оч! Ухлама, бедор бўл,
Эл учун ҳиммат либосин кийиб, тайёр бўл,
Илгари қўйгин қадам, мардона бўл, ҳушёр бўл,
Шабпарақликдан ҳазар қил, тез учар шунқор бўл,
Офтоб тандин яқинлаб, осмон бирла эшит.

Ҳеч қачон инсон қулоғига қуруқ сўз ёқмагай,
Қору ёмғур бўлмаса, дарёда сув ҳам оқмагай,
Қимки ўз боғида янтоқни юлиб, ўт ёқмагай,
Боғида гул ундиролмас, умрида гул тоқмагай,
Бу сўзимни гулсуювчи боғбон бирла эшит.

Ерга чумчуқ ваҳмида дон эмаган деҳқон эмас,
Парча нон одамга беминнат ейиш осон эмас,
Қул бўлиб номардга кун кўрган киши инсон эмас,
Эрк учун, халқи учун қийналмаган жон-жон эмас,
Элдаги ҳақ сўзни қалби бегумон бирла эшит.

Ҳуснимизнинг аксидир осмонда юлдузларга боқ,
Ғафлатнинг бас энди, озод элда нур юзларга боқ,
Шоми йўқ тобора равшан мангу кундузларга боқ,
Бахт учун чин дилдан сўзлаган сўзларга боқ,
Ҳайдагин идроки йўқни, нуктадон бирла эшит.

Суйганингнинг кокилин токай тутар бегона қўл,
Ташла қирқиб бандидан, қўйма ҳаром қўлларга йўл,
Ори йўқ инсондан аълодир гиёҳсиз дашту чўл,
Мен бирла дўстликни истарсан агар, мардона бўл,
Чустийдан бу сўзни қўрқмас жисму жон бирла эшит.

ҲИММАТ ҚИЛГАН УЗАР

Қўз очиб наззора қил, вақт ўтмасин,
Эрк қушин сайёра қил, вақт ўтмасин,
Мушкулингга чора қил, вақт ўтмасин,
Душманинг авора қил, вақт ўтмасин.
Зулм бахтин қаро қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Қудратинг бор нега бу жонтердасан,
Қўл оёқлик жонсан-ку таъзирдасан,
Узмасанг бандинг ёмон тақдирдасан,
Эй йигит, арслонсан-ку занжирдасан.
Зулм бахтин қаро қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Тўк заҳарни, майга тўлдир шишани,
Гул билан яшнат тиканлик бешани,
Туткин-а Фарҳодга ўхшаб тешани,
Парчала, тоғ бўлса гар андишани.
Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Бир масал бор томчилардан тўлар жом:
Томчилар тошин тешар этса давом,
Қўпга тоғ ҳам қад букуб қилгай салом,
Қим аябди душманин, у калла хом.
Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил вақт ўтмасин.

Яхши тингла, ҳиммат қилганлар ўзар,
Қимки беғамлик қилур юнгдек тўзар,
Қилса ғайрат темир арқонни узар,

Сафда қўрқоқ бўлса лашкарни бузар,
Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Мушкулинг ҳал қилмасанг минг ғамдасан,
Ўлмасингдан илгари мотамдасан,
Яйрамоқни истасанг оламда сан,
Ухлама, ғайратли бўл, ҳар дамда сан.
Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Халқ сўзин айтай сенга, бўлма гаранг,
Қора ер бўл, дейди гар эр бўлмасанг,
Қимки номарддир унинг аҳволи танг,
Мардлик айла, мардлик ўргансин боланг.
Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Она юрт бўлса ёмонлардан омон
Бўлмағай халқинг билан рангинг самон,
Сақласа вайроналикдан боғбон,
Ҳар қавакдан бош кўтармайди илон.
Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Бермағай ёмғир, ўтиб кетса булут,
Лайлидек яшнай десанг жомингни тут,
Боғ ариқда оқса қон ўрнига сут,
Бетида лаззатлик қаймоғини кут.
Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Ҳар қачон эс борида ёпсанг этак,
Ору номус донаси бўлмас қавак,
Маккам ушла, кетмасин қўлдан тилак,
Менга ўхшаш сенга бахт бўлса керак,

Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

Чустий дерки, қолма ғафлат тоғида,
Ёр билан яйра озодлик боғида,
Кўз очиб наззора қил, вақт ўтмасин,
Эрк қушин сайёра қил, вақт ўтмасин,
Зулм бахтин қора қил, вақт ўтмасин,
Занжирин минг пора қил, вақт ўтмасин.

ТУҲМАТ ЁМОН

Дейди игвогарни халқу бу замон,
Шулдир инсон шаклида юрган илон.
Алҳазар дейди замину осмон.
Учма игвогар сўзига ҳеч қачон,
Не ёмондир ҳаммадан туҳмат ёмон.

Эл аро бир қанча-қанча қалби пок,
Бағри туҳмат ханжаридан бўлди чок,
Сухбатига қилма ҳаргиз иштирок,
Беҳабар қолсанг сени қилгай ҳалок,
Учма игвогар сўзига ҳеч қачон,
Не ёмондир ҳаммадан туҳмат ёмон.

У бутун қилмоққа ошу нонини,
Сотгай аввал номусу виждонини,
Тасдиқ этмоққа ўзин бўҳтонини,
Сарф этар ҳатто танида жонини.
Учма игвогар сўзига ҳеч қачон,
Не ёмондир ҳаммадан туҳмат ёмон.

Айласа ёлгон йиғи, алданма ҳеч,
Бу тугунни ўйла ҳўб ақл ила еч,
Эрта-индин, хоҳи кундуз, хоҳи кеч,
Туҳматин қилғуси бошингга қилич.
Учма игвогар сўзига ҳеч қачон,
Не ёмондир, ҳаммадан туҳмат ёмон.

Бўлғуси доно хушомаддан йироқ,
Мард йўлида хушомаддир тузоқ,
Тил тузоғига сира қўймай оёқ,
Чустиё, ҳушёр юрган яхшироқ.
Учма игвогар сўзига ҳеч қачон,
Не ёмондир, ҳаммадан туҳмат ёмон.

НАМАНГАН ГҶЗАЛ

Табиат Наманганга боққан маҳал,
Ўзи ҳам севибди деган бор масал.
Қўришга қуёш чиққай айлаб жадал,
Ҳижолатда ой қолди қилгач хаял.
Қаламкашга бергай бир олам ғазал,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

Гиёҳи шифо, дори тоғу қири,
Юзи гул, эли гулчиликнинг пири.
Қуёш олмаси, тўлган ой анжири,
Анори тилидек ширин ҳар бири.
Емиши писта-бодому, кишмиш, асал,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

Тарозисига палла ою қуёш,
Эмас пахтасин вазнича тоғу тош.
Қилур атласин кўкда юлдуз талош,
Баланд ҳимматидан тўкин нону ош.
Хуш овози кўп, санъати бебадал,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

Куюк сўзли Машраблари беқиёс,
Бу фикримга дostonларидир асос,
Эли маънидан кийди рангин либос,
Олиб суратин қўлга бағрингга бос,
Соғинсанг кўрарсан уни хар маҳал,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

Қизин сочининг ошиқи Сочи ҳам,
Етишмас сўзим ўғлини мақтасам,
Шифо сувларин мисли Кавказда кам,
Сиёҳдонга қўйдим, қониб ич қалам.

Топиб ёзмасанг яхши сўзлар, уял,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

Баҳодирлари Чусту Косону Поп,
Задарёга тенг қайда бор, бўлса топ!
Сўзинг бормикин Уйчи мадҳига боп,
Керак бўлди сўз гавҳари қоп-қоп.
Қилур халқи ҳар қанча мушкилни ҳал,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

Етук янги қўрғонли мардоналар,
Йиғиб катта меҳнат-ла дурдоналар.
Қўшиб ҳисса норинли фарзоналар,
Улуғ тўйга келтирди тўёналар.
Замину само мадҳ этар галма-гал,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

Элининг юзида вафо барқ урар,
Ширин хулқу одоб, ҳаё барқ урар.
Билим, илму фан ҳам расо барқ урар,
Бўлиб ҳусни оламнамо барқ урар.
Қишу, ёзу, куз фасли хоҳи ҳамал,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

Наманган деган сўз ширин дилнавоз,
Бу сўз қалбим ичра тараннумли соз.
Бутун халқдан ҳам ўзим ишқибоз,
Кел, эй Чустий, бир офариннома ёз.
Берур сенга меҳри бир олам ғазал,
Гўзалдир Наманган, Наманган гўзал.

ДАВЛАТИНГ КАМ БЎЛМАСИН

Сенга табрик боғидан гулдаста тутдим сўлмасин,
Ушбу гулга кимки лойиқдир, жаҳонда ўлмасин,
Ҳурматинг осмонидан ҳаргиз булут ўргулмасин,
Яхши номингдан бўлак хат бирла дафтар тўлмасин.
Доимо тоғдек кўтарган қоматинг ҳам бўлмасин,
Қаҳрамон чуствлик омон бўл, давлатинг кам бўлмасин.

Ғайратингдан доимо қудрат қўшилди ўлкага,
Мартабанг бўлди баланд, ҳурмат қўшилди ўлкага.
Яйради гўдакларинг, роҳат қўшилди ўлкага,
Оши-нон чексиз умр давлат қўшилди ўлкага.
Доимо тоғдек кўтарган қоматинг ҳам бўлмасин,
Қаҳрамон чуствлик омон бўл, давлатинг кам бўлмасин.

Оқлади зўр меҳнатингни пахта майдонинг сени,
Тўлдириб гавҳар планинг йўқдир армонинг сени,
Кенгаяр тобора халқим боғу бўстонинг сени,
Ер юзининг дарси бўлғай яхши дostonинг сени.
Доимо тоғдек кўтарган қоматинг ҳам бўлмасин,
Қаҳрамон чуствлик омон бўл, давлатинг кам бўлмасин.

Ваъдага қилдинг вафо ердан териб дурдона сен,
Яхшилар, мардлар қаторида азиз мардона сен,
Айладинг юртингни, рўзгорингни ҳам тўйхона сен.
Табригим қилгил қабул, Чустийга ота-она сен.
Доимо тоғдек кўтарган қоматинг ҳам бўлмасин,
Қаҳрамон чуствлик омон бўл, давлатинг кам бўлмасин.

ҲАМ ПАХТАЮ, ҲАМ ДОН КЕРАК

Юртини обод этишга пок дил инсон керак,
Ҳар бир инсон борки унга ғайрату виждон керак,
Пахтамиз нондек азизу бу азиз ҳар он керак,
Пахтакор дўстлар учун ҳам ғаллалик хирмон керак,
Эл учун яхши кийим ҳам, яхши ошу-нон керак,
Пахтакор дўстлар экинг, ҳам пахта-ю, ҳам дон керак.

Ҳар қачон инсон кўзимга гавдалангай дон десам,
Дон кўзимга гавдалангай ҳар қачон инсон десам,
Баҳс этарким мен билан доннинг бир исми жон десам,
Ё уриб турган томирлар ичра тоза қон десам,
Ушбу таърифдан муродимни билур пурдон керак,
Пахтакор дўстлар экинг, ҳам пахта-ю, ҳам дон керак.

Арпа-буғдой ош бўлур, олтин-кумуш тош дейдилар,
Бу мақол халқнинг мақоли эътибору-муътабар,
Ундулар ҳар донадан минг дона дон эккан башар,
Сақлабон кўз нуридек яхши авайлаб ўстирар.
Ғалла қадрига етувчи ғаллакор деҳқон керак,
Пахтакор дўстлар экинг, ҳам пахта-ю, ҳам дон керак.

Дейдиларким, нон ушоғин ерда кўрсанг дарров ол,
Босмагил ҳаргиз оёғинг остига, ризқинг увол,
Ризқини босган оёқ ҳайвон туёғига мисол,
Ол қулоғингга бу сўзни, эй йигит, топгин камол.
Ризқи-рўзин қадрини билмак учун виждон керак,
Пахтакор дўстлар экинг, ҳам пахта-ю, ҳам дон керак.

Нон ушоқ қадрига ғайратлик чумоли ҳам етар,
Шундан ибрат ол десам балким, бу сўз қаттиқ ботар,
Нонни исроф айлаган ўз умрини исроф етар,
Қанчалаб нон тепкини кўрдим ҳаётида хатар,

Унга сўз айтмоқ учун бир жон эмас минг жон керак,
Пахтакор дўстлар экинг, ҳам пахта-ю, ҳам дон керак.

Нонни хор этган киши хор айлагай ўз зотини,
Асли инсон бўлса ҳам, инсон демасман отини,
Кўрсатурман гар керак бўлса сўзим исботини,
Нон билан боққай у нонкўр қўю молу отини,
Ушбу хил одамга ҳар дам ҳайфсан ҳар он керак,
Пахтакор дўстлар экинг, ҳам пахта-ю, ҳам дон керак.

Энди тоғлар арпа, буғдо-ю жўхоридан бўлур.
Ҳар ғарам шоли Тяншон ҳажмидан улкан бўлур,
Донда ҳам, ўзбек эли, шуҳратиз сиз бирла бўлур,
Дона-дона таърифингиз шеъри бир хирмон бўлур,
Ҳар бирингизга аталган Чустийдан бир дoston керак,
Пахтакор дўстлар экинг, ҳам пахта-ю, ҳам дон керак.

УЌИБ АЪЛО БУЛИНГ ДЕРМАН

Кўзим нури, жигарбандим,
Уғил-қиз — яхши фарзандим,
Жавоҳир конида ортқ,
Менинг сизларга бу пандим.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Етук доно бўлинг дерман.

Менинг ному-нишоним сиз,
Таним, жоним-жаҳоним сиз,
Ҳаётим мулкида жўшқин,
Булоқлардек равоним сиз.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Азим дарё бўлинг дерман.

Ҳалолдир нон ила ошим,
Бўлинг кенг йўлда йўлдошим,
Адашмасдан юринг илдам,
Кўзимдан оқмасин ёшим.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Жаҳон оро бўлинг дерман.

Кулиб элга назар айланг,
Қўполликдан ҳазар айланг.
Ҳилол янглиғ қилиб таъзим,
Самода жилвалар айланг.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Фалак паймо бўлинг дерман.

Олингиз яхшидан ибрат,
Ёмондан айлангиз нафрат,
Кўриб сизларни ҳар ким ҳам,
Десинлар, — яшанг, минг раҳмат.

Уқиб аъло бўлинг дерман,
Иши кимё бўлинг дерман.

Гўзал хулқу етук одоб,
Ҳаёт илмида ўткир боб,
Бу фанларга амал айлаб,
Тоғиб ҳурмат бўлинг арбоб.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Тили бурро бўлинг дерман.

Ишингиз беҳато бўлсин,
Сўзингиз мўмиё бўлсин,
Самимий айлангиз хизмат,
Ота-она ризо бўлсин.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Дури якто бўлинг дерман.

Десангиз мақтасин олам,
Мудом элни қилинг хуррам,
Сўзим энг яхшиси шулки
Бўлинг одам, бўлинг одам.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Қўнгилга жо бўлинг дерман,

Тийингиз тилни иғводан,
Ҳасаддан, дилни даъводан,
Мусаффо сақланг, эй фарзанд,
Узоқланг фикри бежодан.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Сўзи тилло бўлинг дерман.

Уялтиргай қадам сусти,
Баланддир бу давон усти,
Ошинг тоғлардан илдамлаб
Иўлингизда кутар Чустий.
Уқиб аъло бўлинг дерман,
Етук доно бўлинг дерман.

ХУШ КЕЛИБСИЗ

Садоқатнинг дарахти ёйди илди,
Ширин дўстлик булоғи бўлди денгиз,
Биродарлик жаҳони тоза, чексиз,
Келиб бизни сарафроз айладингиз.
Гўдаклар, кексалар, ёшлар букиб тиз,
Дедилар таъзим айлаб, хуш келибсиз,

Ёниб кетди қуёшдан зўр чироқлар,
Табассум тахтига минди дудоғлар,
Қизил гул тожини кийди яноқлар,
Қучоқларда гулу-гуллар қучоқлар.
Қаламқашлар, қаламқошлар букиб тиз,
Дедилар таъзим айлаб, хуш келибсиз.

Изингиз бўлди ой ҳуснига пардоз,
Тўшалди кўккача атлас якандоз;
Фалакда бўлди ҳулкар худди дорвоз,
Бу санъат санъатингиз олдида оз.
Муҳандис, уста наққошлар букиб тиз.
Қилиб таъзим дедилар, хуш келибсиз.

Баҳодир Қашқадарё ҳам Наманган,
Забардаст Андижон, Фарғона, Сурхон,
Самарқанду Бухоро марду майдон,
Қорақалпоқ Хоразм машъалистон.
Мудом сиз бирла сафдошлар букиб тиз,
Дедилар таъзим айлаб, хуш келибсиз.

Сўзи ширу шакарлар биз ҳамиша,
Юзи шамсу қамарлар биз ҳамиша,
Қўзи бирга кўрарлар биз ҳамиша,
Ўзи жону жигарлар биз ҳамиша,

Қуёв-келин-ла, отдошлар, букиб тиз,
Қилиб таъзим дедилар, хуш келибсиз.

Фалакдан тик қўйиб овозимизни,
Дедик пешкаш, баҳору-ёзимизни,
Бутун дунё эшитсин созимизни.
Қўп ўринда кўрарсиз озимизни,
Қадрдонлар эгиб бошлар, букиб тиз,
Қилиб таъзим дедилар, хуш келибсиз.

Биё, э халқи тожики забардаст,
Шудам аз бодаи дўсту чунон маст,
Лабим дўстлар юзига бўлди пайваст,
Мудом табрик қизи тутгай манга даст.
Яна Чустий ғазал бошлар букиб тиз,
Қилиб таъзим дедик биз: хуш келибсиз.

ҲУСНИНГДАН УПАР ЁЗ

Юр, келди қалам гулшани дўстингга зафар ёз,
душманга хатар ёз!
Дунё гулининг яфроғига нури саҳар ёз,
хонинга шарар ёз!
Боғларда дарахт шохларига дурри-гуҳар ёз,
лаззатли самар ёз!
Олам қулоғин сафҳасига тотли хабар ёз,
осмонга қадар ёз!
Ижод қутисин оч элингга шаҳду-шакар ёз,
золимга заҳар ёз!

Уйғонди баҳор котиби бу тонгда қаламкаш,
сарлавҳаси дилкаш.
Нур ҳарфи ҳаёт дафтарини қилди мунаққаш,
ёв кўнли мушавваш*.
Олтинни сочиб чиқди қуёш бошида баркаш,
зар термоққа эргаш.
Бу тонгда ҳаром, мард йигит-қизлара ухлаш,
ким ётса у саркаш.
Саҳро варағин очди келиб нуқра ёзар ёз,
энг олий ҳунар ёз!

Қаддига яшил тўп кийибон хизмат учун тоғ,
кўксидан очиб боғ.
Бахтингга қадам қўйди қилиб лолани байроқ,
дилларини этиб чоғ!
Эл қудратидан дарё бели боғлади белбоғ,
душманга бу титроғ.
Халқим юзида қолмагай албатта кетар доғ,
гайратли бўл ўртоғ!

Мушавваш (э) — ташвишли, ташвишга тушган.

Чўл сафҳасига олтин эшик янги шаҳар ёз,
ер бағрига зар ёз!

Меҳнат қиличин боғлаю, сур тўдага отинг,
шавкатли ғиротинг.
Умрим дема, шарманда бўлиб кечса ҳаётинг,
гар бўлса уётинг.
Мард ота-бобо наслисан, арслон ҳама сифотинг,
бу зарра сифотинг.
Ҳосил фалаги устида ёз икки қанотинг,
юлдуз сени отинг.
Ҳар бир қадаминг ҳосил учун ишласа ҳар ёз,
ҳуснингдан ўпар ёз.

Осмон нимадир бўлмаса гар юлдузи, ойн,
зулматни саройи.
Ким ишламаса у суви йўқ ўлкани сойи.
бир қатра гадойи.
Кўп ҳосил эрур эл била оламини чиройи,
мақтанса киройи.
Меҳнатни севар элни мудом киймиши шойи,
ҳурмат уни жойи.
Тез кунда келур севги билан бода ичар ёз,
кел Чустий асар ёз!

ЭКСПРЕСС

Одам деган қоғоз эмас,
Ұрдак эмас ёғоз эмас,
Одампресс бұлма ахир,
Элга бу иш эъюз эмас.

Садағанг кетай экспресс,
Этдинг мени текис пресс.

Эл бир сават анжир эмас,
Резина ё чандир эмас,
Ё гишт эмас тўксанг уйиб,
Бу сўз очигдир, сир эмас.

Садағанг бұлай экспресс,
Одампресс, текис пресс.

Аmmo баланд парвоз ўзинг,
Хўб бежирим, силлиқ юзинг,
Одам ичингда ур йиқит,
Афсуски, кўрмайди кўзинг.

Садағанг кетай экспресс,
Одампресс, текис пресс.

Сандиқмисан, бункермисан,
Ё балки безразмермисан,
Пресингдан ўргилсин аканг,
Чустийга узринг дермисан.

Садағанг бұлай экспресс,
Этдинг мени текис пресс

БЕАДАБ

Сурати зебогинаю, қалби чалтоқ беадаб,
Улфатига гоҳи душман, гоҳи ўртоқ беадаб,
Маъниси йўқ сўзларин ҳам дейди, қаймоқ беадаб,
Менсимас ҳеч кимсани ўлгунча тўмтоқ беадаб,
Беҳаё-ю жангари, қайсар, уришқоқ беадаб.

Юз тешилган, минг ямоқ, феълига жаҳлидур сабаб,
Тўймагай умрида юзсизлик ялогини ялаб,
Элни ранжитгай ёмон хулқида кечу эрталаб,
Унга эл бергай бу феълини кўриб аблаҳ лақаб,
Қадри йўқ эл наздида, носкашга ярғоқ беадаб.

Ҳар мусаффо сувга кирса мисли ўрдак лойлатур,
Қичқириб баъзи хўроздек гердайнб савлат тўкур,
Лофу қоф йўлида зўр даъвои лойига ботур,
Синчалак янглиғ оёгин кўк томон тиклаб ётур,
Гоҳ оёқ қўйгай она бетига олчоқ беадаб.

Беадаб ким бўлмасин сендан улуғ билгай ўзин,
Сенга маъқуллашга урнар жумла бепарда сўзин,
Шоҳи деб мақтаб кетар, ифлос, дағал тўққан бўзин
Ҳеч уялмасдан яна бақрайтириб тургай кўзин,
Шатрама, шилдир, суюқ, юзсиз, сўкинчоқ беадаб

Отасин ушлар яқосин турфа жоҳиллик билан,
Эл аро гўёки у, зўр паҳлавон, гушна, чапан,
Макру ҳийла бобида яққол ўтар у тулкидан,
Балки доноларга мушт ўқталмаса деб қўрқаман,
Кимга лакки, кимга пакки, кимга қайроқ беадаб.

Ор этар шилқимлигин кўрганда ҳар шарманда ҳам,
Бунча беор бўлмагай ҳар эркатой, арзанда ҳам,

Гулга айланмас тикандан, ўсса у гулшанда ҳам,
Беадабдан бир тузук иш чиқмагай ўлганда ҳам,
Ҳаққа тешиган мағзи пуч бир палла ёнғоқ беадаб.

Беадабни хоҳламайди кўчаю чойхона ҳам,
Юз ўғиргай упраганда ошно, бегона ҳам,
Музлагай келса адабсиз, мажлису тўйхона ҳам,
Беадаб фарзанди-ла шарманда ота-она ҳам,
Одам авлодига доғ солгай қурумсоқ беадаб,

Шаллақи, юзсиз, адабсиз, беҳаё бўлманг сира,
Ақлу идроку фаросатдан жудо бўлманг сира,
Эй йигит-қиз, беадабга ошно бўлманг сира,
Илму одоб ўрганингу норасо бўлманг сира,
Чустий ҳажвин айласин, бошига тўқмоқ беадаб.

МАЙХҮР

Саёқлик бирла номинг элга достон айладинг, майхўр,
Топилмас хулқу атворинг намоён айладинг, майхўр.

Ичишни ўрганиб сен, мўйлабинг то сабза урмасдан,
Ароқни севдингу эс-хушни гумдон айладинг, майхўр.

Агарким, пул топар бўлсанг, қолиб майхонада ҳар кеч,
Иигитлик шаънига доғларни эҳсон айладинг, майхўр.

Қўним топмай бирор жойда неча корхонани кездинг,
Қачон бир ишни қилдинг, мингта нуқсон айладинг, майхўр.

Насиҳат айлаганни хушламас кўнглинг сени, аммо,
Ўзингдек беақллардан қадрдон айладинг, майхўр.

Ароқ ўз хизматин кўрсатди охирда ниён бўлдинг,
Ўзинг телба, жигарни роса вайрон айладинг майхўр.

Бериб аввалда кўп ваъда «севарман, ёлғизимсан!» деб,
Умрлик елкадошинг ҳам ногирон айладинг, майхўр.

Қаро кўзлар кутар «келгай дадам»... деб, интизор уйда,
Чароғон хонадонингни зимистон айладинг, майхўр.

Олиб дўппингни бошингдан букун ўйлаб кўр, эй нодон,
Ичиб ўзингни сев, расвёйи жаҳон айладинг, майхўр.

ПУЛ БАНДАСИНИНГ ҚУШИҒИ

(Ухшатма)

Сенсан севарим — хоҳ инон, хоҳ инонма,
Жону жигарим — хоҳ инон, хоҳ инонма!

Сен борки, ажаб аслида мен заррача билмам,
Босар-тусарим, хоҳ инон, хоҳ инонма!

То сенга бўлиб банда, яна қолди йироқда,
Гулдек ҳунарим, хоҳ инон, хоҳ инонма!

Чайқовни кесиб, хизмати-коримни қиларлар,
Унлаб дагарим, хоҳ инон, хоҳ инонма!

Ҳар дам сени деб, ташвишу тўлғоқ била ўтгай,
Шому саҳарим, хоҳ инон, хоҳ инонма!

Қўнглимни узайму қутилиб хавфу хатардан,
Билмам нетарим, хоҳ инон, хоҳ инонма!

Зеро, тутаман дейди ёқамдан, қадамимда —
Ховфу хатарим, хоҳ инон, хоҳ инонма!

Орган одами келса баногоҳ эшигимдан,
Йўқдир гузарим хоҳ инон, хоҳ инонма!

ПОРАХҰР

Пора эрмас ушбу шеърим, сенга савфо, порохўр,
Пулга қулсан, пулга ошиқ, пулга шайдо, порохўр.

Пул жигар-бағрингдан урган, муттаҳам, виждонфуруш,
Сенсан инсон душмани, шайтонга ошно, порохўр.

Сен учун юрту элингни бир тийинча қадри йўқ,
Халқу юрт олдида сен, шарманда, расво, порохўр.

Тулки ҳам бўлди хижолат сендан, одам тулкиси,
Хўб мулойим, сипсиллиқ ўлгунча усто, порохўр.

Сенда юз хил думларинг бор, тулкида дум биргина,
Ўхшамас ҳеч қайси ҳайвон сенга асло, порохўр.

Боғлағайсан нафс учун озод кишиларнинг ишин,
Нафсингга куйдирги чиқсин, ҳирси дунё, порохўр.

Пора бирла боққан ўғлинггу қизингдан на умид,
Беғуноҳ фарзандларинг ҳам уйда гўё, порохўр.

Хотининг ҳам шармисорликка чидолмасдан деди:
Ушбу кундан бошлаб уйда, мен турай ё порохўр.

Кечмасанг нафсингдан энди, халқу юрт сендан кечар,
Чустий пандин ол қулоққа, бўлма асло порохўр.

БҮЛМАНГ ХАФА

Сизни беўхшов хўб тўмтоқ десам, бўлманг хафа,
Баъзи сирдошлар учун юмшоқ десам, бўлманг хафа,
Сизда виждон косаси чалтоқ десам, бўлманг хафа,
Нафсингизнинг оғзи беқопқоқ десам, бўлманг хафа,
Сизни «бозорвой» билан ўртоқ десам, бўлманг хафа.

Ранжимангиз, ҳийлаангиздан ҳийлакор ҳайрон десам,
Ранжимангиз, эл ҳақиға қўйдингиз қопқон десам,
Ранжимангиз сиз ҳаёт омборида сичқон десам,
Ранжиманг бир исмингиз мулломуғомбиржон десам,
Сизга бу сўз «нону ҳам қаймоқ» десам, бўлманг хафа.

Сизни эл, ўз фойдангизга эпчилу чаққон деди,
Минг ямоқ инсофингизни бир тешик ҳамён деди,
Балки савдо гавдасида сизни кўр чипқон деди,
Бу жароҳатни тузатмоқ эл учун осон деди,
Мунтазир доктор, келинг тезроқ десам, бўлманг хафа.

Баъзи писмиқлар сурур, сиз бирла айшин фирмайиб,
Келса тақчил нарса дўкон олдиға боғлайди чип,
Сиз билан гиш-гишлашишни баъзилар кўрмайди эп,
Сизни кўрса аждаҳо қўрқар, ютиб қўймасми, деб,
Нафсингизга бир қанор ёнғоқ десам, бўлманг хафа.

Э нўноқ, шалпанг, бўшанг, мен демадим ишдан бўшанг,
Ишни тартибга солингу катта ташвишдан бўшанг,
Қанчасин сир сақладим, сиз баъзи қилмишдан бўшанг,
Сиз очиқ савдо қилинг, хуфтаги миш-мишдан бўшанг,
«Таърифингиз» кенгу беқирғоқ десам, бўлманг хафа.

Энди сиз дўконда қўйманг марҳамат вносини,
Ҳурматин тўкманг шарқ дўконининг савдосини,
Сизга тақдим айладим мен, сўзларим белосини,
Бир эшитиб Чустийнинг танқид деган яллосини,
Балки раҳмат дерсиз. Эй ўртоқ, десам бўлманг хафа.

БЕЗОРИЛАР

Бунча ҳам жоҳил бўлур, беор ўлур безорилар,
Бунча ҳам бадахлоқу дилозор ўлур безорилар,
Можароларга мудом саркор ўлур безорилар,
Бир кун бу феълидан ночор ўлур безорилар,
Охири бир парча нонга зор ўлур безорилар,
Эл аро бир дўст топмай, хор ўлур безорилар.

Бир инёла май ичиб, уч кунгача жанжал этар,
Элу юрту, ота-она ҳурматин поймол этар,
Мисли хинзир у ҳамоқатдан ўзига ёл этар,
Турли расволик юкига ўзини ҳаммол этар,
Охири бир парча нонга зор ўлур безорилар,
Эл аро бир дўст топмай, хор ўлур безорилар.

Ошқовоқнинг палласини фаҳм этиб улкан қайиқ,
Овламоқчи у ҳаётнинг денгизи ичра балиқ,
Ғарқ этар албатта, қўймасдан уни бир хил қилиқ,
Маҳмадона, беҳаё, бемаъни ҳар ошга қатиқ,
Охири бир парча нонга зор ўлур безорилар,
Эл аро бир дўст топмай, хор ўлур безорилар.

Эй йигит, безорилик дардига бўлма мубтало,
Бу маразга топилур гар изласанг турли даво,
Дорисидур яхши ахлоқ, тоза виждону ҳаё.
Чустининг пандин унутма, яхши билгил ҳоказо,
Охири бир парча нонга зор ўлур безорилар,
Эл аро бир дўст топмай, хор ўлур безорилар.

Устозлар хазиналаридан, донишмандлар ганжиналаридан тий-ақлим, хийра кўзимга учраган бебаҳо дурдоналардан нотавон срим қўлига сиққанича териб олиб, уларга сайқал беролмадим, гаёкс кўринимсиз сифатда, жуда соддалаштирилган ҳолда назмга тиздим, ва дўстларга, келажак авлодларга туҳфа қилдим. нинг бу ишдаги камчилигим юзига афв пардасини ёпиб, руҳимни шунд қилишларидан умидворман!

—.....— РУБОИЙЛАР

Лабингда бўлса кулку, бўлмаса қалбингда хурсандлик,
Бу кулку чиллада музлаб аранг чиққан қуёш монанд,
Лабингда бўлмаса кулку, дилинг қаҳқаҳласа гулдек,
Ҳақиқий кулку шулдир, шул эрур хурсандлик, эй
фарзанд!

Икки нафсингдан бири ғолиб, бири мағлуброқ,
Иккисин тийсанг агар бўлғайсан оқил раҳнамо,
Иккисин мағлуби бўлсанг умр мулкида бироқ,
Дунёда турли балоларга бўлурсан мубтало.

Қўл оёғи йўқ тузоқ, аммо кўзи доим очиқ,
Бу умид, ҳушёрлик овни илинтиргай ахир,
Ноумидлик қилма-ю ҳушёрликни касб қил,
Дунёда мақсадга кўз юммай етарсан бирма-бир.

Сенга ким қўйди замондан шиквани эй, каллахом,
Қамчи зарбига қилурсан боши-боши, хом от, нега?
Четга чиқма, йўлда туртинма, қадам қўй бардавом,
Четга чиққанни уриб, йўлга солур ҳушёр эга.

Берурнинг яхшиси одам учун аввал таомдир бил!
Вале, бермайдиганнинг яхшиси дашному изойи дил!

Емакнинг яхшиси, жаҳлингни ютсанг бергуси қувват,
Емайдиганнинг яхшиси, ҳаром, бунга амал қилгил!

Қуруқ кирма уйингга, лоақал киргин салом бирлан,
Салом ҳар уйда диллар сандуғин олтин калидидир,
Отам не келтирибдир, не деяркин, деб термулиб турган
Азиз гўдакларнинг дил қувончи-ла умидидир.

Эй ўғил-қиз, кел эшит, бу сенга панд,
Нафс занжирига қилма ўзни банд,
Эл аро бўл камтарин, бўл камтарин,
Камтаринга дер малак ҳам офарин.

Хонадонингда аёл — уйга жамол,
Рўзғоринг у билан топгай камол,
Яхшисин бошингга олтин тож қил,
Гар ёмондир вақтида ихрож қил.

То ўлик тўймай, тирик тўймас эмиш,
Фотиҳа айла уларга ёзу қиш.
Ота-онанг руҳини қилсанг ризо,
Ҳурматинг фарзандларинг айлар бажо.

Бирма-бир кетмак аниқ навбат билан,
Бир-бирингиз ёд этинг раҳмат билан.
Фотиҳа чоғида сиз айлаб карам,
Ёд этингиз камтарин Чустийни ҳам.

ҚИТЪАЛАР

Жонимдан тўйдирди бу куннинг ғами,
Эртанинг ғами ҳам таним ўртагай,
Бу кунги ишимнинг ҳаммаси чала,
Эртанинг ишини қандай битказай.

* * *

Ғамимни айтгайин десам бирор дўсту қадрдонга,
Ул одамнинг ғами мендан кўра кўпроғу ҳасратлик.
Ул одамданки, мен хаста дилимга малҳам истайман,
Унинг қалби менинг қалбимдан ортиқроқ жароҳатлик.

* * *

Ҳазар қилғил замондан, ҳам худодан қўрққил, эй одам,
Агар сен ер юзининг ҳаммасига шоҳу ҳам султон.
Ғазаб қилса худою, ҳам замона сенга қасд этса,
Бўлур бир лаҳзада у тахту бахтинг ер билан яксон.
Худо иш тутмагай ҳеч вақт халойиқ хоҳиши бирлан,
Замон ҳеч кимсага қилмас итоат, билгил, эй инсон.

* * *

Хунук бўлур гўзал, лабни буришдан,
Олам юзи буриш бўлур урушдан.
Анқовланма ёв тилини билмасанг,
Ит мақсади маълум эрур хуришдан.

* * *

Сўзнинг рости шулким оға инига,
Тегиб бўлмас ҳар кимнинг ҳам жинига.
Хоҳи кессин, хоҳ кесмасин, бари-бир,
Сўз шамширини сололмайман қинига.

* * *

Тухмат тўнин уста бичиш-қийишга,
Кучи етмас сира оғзин тийишга.
Дўстингман деб лоф уради шаллақни,
Тилинг бормас уни одам дейишга.

* * *

Райҳон барги қуриса ҳам бўлмас хас,
Боғда ўсган ҳар бир кўкат ҳид бермас,
Гулни юлиб боғда алаф ўстирғай,
Одам шаклида юрган ҳар бир нокас.

* * *

Номард хароб этар обод оламни.
Хурсанд бўлур кўрса ўлим — мотамни
Номардларга сира ишинг тушмасин,
Одам деса бўлмас, номард одамни.

Отлиқ кўрдим қўлла илондан қамчи,
Кишиларни боғлабти беарғамчи,
Ёлғон сўзлаб, ваъда қилиб мулоғим,
Сени алдар, зоти бузуқ алдамчи.

Ҳар кимса ҳам бўлавермас хушқилиқ,
Номард феълин мардлар қилмас, бу аниқ,
Бағрин ёрса гавҳар берган садафдек,
Мардлар қилур ёмонликка яхшилик.

Эшитдим мен қанча ақли расодан,
Дейди, инсон холи эмас хатодан.

Хато қилса нодон унча билинмас,
Чидолмайсан хато кўрсанг донодан.

Сутни оқ деб кўп мақтади бир шоир,
Ўз-ўзича сўзга эди хўб моҳир,
Унга дедим, сут оқлигин гўдак ҳам
Сендан яхши билур, бўлма ховотир.

Бу ҳадис: «Ҳуббул Ватан — имон эрур»,
Кимда имон бор, азиз инсон эрур.
Сақламоқ ёвдан Ватанни сенга қарз,
Қарзни қилмоқ адо ҳар кимга фарз.

Одамий бўл, одамий бўл, одамий,
Сенда бўлсин одамийларнинг ғами.
Бу улуг Навоийнинг сўзи,
Маъни афлокининг ёруғ юлдузи.

МУНДАРИЖА

Кириш . . . . .

ҒАЗАЛЛАР

Индамаслар олами . . . . .

Онанома . . . . .

Эй Ватан . . . . .

Авлодга . . . . .

Мардона Фарғона . . . . .

Жафо ўрнига . . . . .

Қоматинга . . . . .

Қўли сингай . . . . .

Шод мен . . . . .

Мубталосига . . . . .

Ҳаволанма . . . . .

Ерга нома . . . . .

Роҳатихондир менга . . . . .

Чибни қўндирма . . . . .

Булбул зиёфатда . . . . .

Ҳаддан зиёда . . . . .

Ер илгида . . . . .

Миркам дема . . . . .

Уртоғим дема . . . . .

Рашк айлама . . . . .

Чўчиб уйғонма . . . . .

Шошма, ҳовлиқма . . . . .

Эсизгина . . . . .

Она . . . . .

Ризо бўлмаса . . . . .

Бўлмаса . . . . .

Инсон бўлмаса . . . . .

Ошноси бўлмаса . . . . .

Устоз кўрмаса . . . . .

Этмаса . . . . .

Еш санъатчи . . . . .

Лаъли ғунча . . . . .

Умрим борича . . . . .

Кўп яша . . . . .

Беташвиш яша . . . . .

Табассум қилиб . . . . .

Аҳдим . . . . .

Чикди офтоб	49
Инсон деманг	50
Дилрабо, сен бўлмасанг	51
Меҳмоним бўлинг	52
Жоним бўлинг	53
Барно бўлинг	54
Лаб бурчида ҳалвогарнинг	55
Кўринг	56
Одоб ўргатинг	57
Ақли расола бирлан биз	58
Бўлсангиз	59
Меҳмон бўлсангиз	60
Дўстимга	61
Ҳаяллагингиз	62
Ширин-шакар ёз	63
Учрашамиз	65
Тасаддуқ жонимиз	66
Халқдан дуо оламиз	67
Ишора айлабсиз	68
Илҳом ўзингиз	69
Соғмисиз, хурсандмисиз?	70
Меҳмоним бўлибсиз	71
Аъло теримчиларсиз	72
Суҳбат ғанимат	73
Шамол айби	74
Уйла донолар каби	75
Сенга савоби	76
Даво қилади	77
Ёлғон бўлмади	78
Вафо қилибди	79
Соғинибди	80
Салламно	81
Ишлайди	82
Ухшайди	83
Жонажон келди	85
Кам бўлармиди	86
Дўстлик қизи	87
Қадрини	88
Руҳий ғизо бўлди	89
Ишим тушди	90
Эл қизи	91
Айтинг, қуёшми, сизми	92
Майлими	93
Шамъ кўзга сурма қилмиш	94
Нодон деманг бизни	95

Дерлар мени . . . . .
Уйғот мени . . . . .
Ошиқман . . . . .
Инсан денг уни . . . . .
Елини . . . . .
Күёшхон ўлкаси . . . . .
Доно муҳаббати . . . . .
Ўзинг яхши . . . . .
Жуда яхши . . . . .
Бебаҳо бўлгай . . . . .
Хушнаво бўлгай . . . . .
Армон сиғмагай . . . . .
Бўлмагай . . . . .
Не керак . . . . .
Чиройлик . . . . .
Серсовга келничак . . . . .
Гўзал . . . . .
Айлагил . . . . .
Ёринг сақлагил . . . . .
Ёмонлик қилмагил . . . . .
Кўнгил . . . . .
Айла хушхол . . . . .
Чархийга . . . . .
Дейди эл . . . . .
Субҳидам . . . . .
Бўлмасам . . . . .
Шайдолиғин билсам . . . . .
Фидо бўлсам . . . . .
Кўрмасам . . . . .
Ёвни яксон этмасам . . . . .
Лайлода ҳам . . . . .
Кулдирса ҳам . . . . .
Изладим . . . . .
Сендан кечмадим . . . . .
Жоним фидосидан дедим . . . . .
Ҳаё кўрдим . . . . .
Бир қадам этдим . . . . .
Келдим . . . . .
Интизом . . . . .
Соҳиб жамолим . . . . .
Жон ўғлим . . . . .
Нодирам даврон . . . . .
Тилингдан . . . . .
Дард кўрмасин қўлингиз . . . . .
Эл фарзанди . . . . .

Муҳаббат иршоди . . . . .
Ўни хор айлама
Минг ўргилайми сиздан
Чеварлар мадҳи . . . . .
Донолар билан
Тошкентдаман
Ширинсухонлардан
Ватан ҳусни
Ватан дерман
Бўлмасин дерман
Қадам қўярмен
Нурн одоби билан
Дил дили бирлан
Одам гадосиман
Наврўз қасидаси
Тикан доим тикан
Меҳрибон этмиш Ватан
Шайдосиман
Бормикин . . . . .
Ҳаёмикин . . . . .
Минг офарин . . . . .
Норин қасидаси . . . . .
Эъзози ширин . . . . .
Номингдан ўргилсин
Ёлғиз бўлмасин
Кўз тегмасин
Шайтон қолмасин
Ҳайрон бўлмасин
Ёр ўлмасин
Асрасин . . . . .
Вафоси бўлсин
Ақли расо бўлсин
Иўқолсин
Ватан фарзанди
Учқўрғон . . . . .
Жондан яқин
Одам душмани
Беҳамто
Инкор этма
Дейдилар
Марҳабо дерлар
Олижаноб айлар
Ҳазар айлар
Қўқонликлар
Имзолар . . . . .

146	Мўйсафидлар . . . . .
147	Улфатлар . . . . .
148	Дерлар . . . . .
149	Мақсадга етар . . . . .
150	Топар . . . . .
151	Тортар . . . . .
152	Жондан кечар . . . . .
153	Нақдинага ўхшар . . . . .
154	Шаккарга ўхшар . . . . .
155	Тан бер . . . . .
156	Тўёна . . . . .
157	Ўзбекистондир . . . . .
158	Шу бўстондир . . . . .
159	Шайдо қилибдир . . . . .
160	Ҳаётни ҳаётдан ўрган . . . . .
161	Яхшидир . . . . .
162	Бир дунёдан ортиқдир . . . . .
163	Шоирму ё соҳир . . . . .
164	Телба кўнглим . . . . .
165	Ҳалво бўлур . . . . .
166	Ҳозир бўлур . . . . .
167	Яйраб келур . . . . .
168	Тилдан келур . . . . .
169	Фурсат келур . . . . .
170	Дорбозлик қилур . . . . .
171	Янги Тошкент жамоли . . . . .
172	Ёмонликка яхшилик . . . . .
173	Бўлса, бас . . . . .
174	Қазо қарамас . . . . .
175	Бўла олмас . . . . .
176	Зийён бўлмас . . . . .
177	Одампараст . . . . .
178	Ҳалол меҳнат . . . . .
179	Жону жигардан бу . . . . .
180	Сенму? . . . . .
181	Елғони борму? . . . . .
182	Кам бўлурму? . . . . .
183	Эмасму? . . . . .
184	Тинч . . . . .
185	Тиниқ . . . . .
186	Келинг тезроқ, Қорақалпоқ . . . . .
187	
188	
189	
190	
191	
192	
193	
194	
195	

МУРАБААЪЛАР

Деҳқон ва ишчи	240
Садағаси бўлай мен	242
Қиз қўшиғи	243
Ёр келди	244
Нималар деди?	245
Қашқарча	246
Жонон бўлай деб	247
Янги дунё керак бўлса	248

МУХАММАСЛАР

Гулистоним муқаддас	250
Муҳаббатнома	251
Ризо қиладир	257
Ўзга дамни дам дема	259
Навойи ғазалига мухаммас	260
Улфатларим	262
Расул Қори Мамадалиевга	265
Жўраҳон Султоновга	267
Не дерлар	268
Қалам савғоси	269
Қўқон паҳлавонлари	271
Бир қадаҳ	273
Баъзига озор ўлмасин	274
Кўнглимга	275
Хуррамдир	277
Донгдор канал	278
Шер бўлиб ўғлинг келур	279
Ота меҳри	280
Фарзанд	281
Даво кўрдим	282
Аҳли маъно бўлмасанг	283
Олтинга сотилмас	284
Тил учида бўлмасин	285
Айласам	286
Синаб қўйди	287
Саломатлик керак	288
Яхши ота-онадир	289
Юрак қасидаси	290
Ўзбек деҳқонининг табассуми	292
Дилбар шаҳар	293
Самарқандликларга салламно	294
Жавоҳир қўлма-қўлдр	296

Чуст шахрига келинг . . . . .
Оқибатни ким билур . . . . .
Азиз халқим саломат бўл . . . . .
Ўргилай сендан . . . . .
Кўргунча хайр энди . . . . .
Ухлама . . . . .
Хумориман . . . . .
Булбулга . . . . .
Жон бирла эшит . . . . .

МУСАДДАСЛАР

Ҳиммат қилган ўзар . . . . .
Тухмат ёмон . . . . .
Наманган гўзал . . . . .
Давлатинг кам бўлмасин . . . . .
Ҳам пахтаю, ҳам дон керак . . . . .
Ўқиб аъло бўлинг дерман . . . . .
Хуш келибсиз . . . . .

МУСТАЗОД

Хуснингдан ўпар ёз . . . . .

ҲА ЖВИЕТ

Экспресс . . . . .
Беадаб . . . . .
Майхўр . . . . .
Пул бандасининг қўшини . . . . .
Бўлманг хафа . . . . .
Безорилар . . . . .
    Рубойлар . . . . .
    Қитъалар . . . . .